

Udskriftsdato: 20. december 2025

2021/1 LSF 153 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om Forsyningstilsynet (Nye rammer for kommunal behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, indsamling af erhvervsaffald, genbrug på genbrugspladser og skærpet økonomisk tilsyn)

Ministerium: Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

Journalnummer: Klima-, Energi- og Forsyningsmin.,
Energistyrelsen, j.nr. 2021-16171

Forslag

til

Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om Forsyningstilsynet

(Nye rammer for kommunal behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, indsamling af erhvervsaffald, genbrug på genbrugspladser og skærpet økonomisk tilsyn)

§ 1

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 100 af 19. januar 2022, som ændret ved § 1 i lov nr. 45 af 23. januar 2018 og lov nr. 807 af 9. juni 2020, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 3, nr. 4, § 7, stk. 4, 1. pkt., og § 44, stk. 4, nr. 1, to steder i § 44, stk. 4, nr. 2, og i § 45, stk. 6, 1. pkt., ændres »genanvendeligt erhvervsaffald« til: »forbrændingsegnet erhvervsaffald og erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse«.

2. I § 46 b, stk. 1, og § 47, stk. 1, ændres »genanvendeligt erhvervsaffald« til: »erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse«.

3. I § 46 b indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om, at Forsyningstilsynet fører tilsyn med overholdelsen af de vilkår, der fastsættes i medfør af stk. 2.«

4. § 46 b ophæves.

5. I § 48, stk. 1, indsættes efter nr. 1 som nye numre:

»2) planlægning, etablering, drift og administration af genbrugsområder på genbrugspladser, jf. § 50 f,

3) betaling af gebyrer efter § 48 g, stk. 1, udgifter afholdt i forbindelse med Forsyningstilsynets tilsyn efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet, og omkostninger efter § 11, stk. 1, i lov om Forsyningstilsynet,«.

Nr. 2 og 3 bliver herefter nr. 4 og 5.

6. I § 48, stk. 2, indsættes efter »§ 9 u, stk. 1 og 3«: », for indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 1, for indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 2, og for indsamling af forbrændingsegnet erhvervsaffald«.

7. Efter § 48 før overskriften før § 49 indsættes:

»§ 48 a. Kommunalbestyrelsen fastsætter og opkræver en pris svarende til markedsprisen, jf. dog stk. 2, for

- 1) kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 1,
- 2) kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 2,
- 3) kommunal behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 b, stk. 2, og

4) kommunal indsamling af forbrændingsegnet erhvervsaffald.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for genbrugspladser i kommunen.

Stk. 3. Forsyningstilsynet fører tilsyn med overholdelsen af kravene i stk. 1 og kan påbyde, at manglende overholdelse bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist.

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om principper for fastsættelse og opkrævning af priser efter stk. 1, herunder regler om dokumentation for prisernes sammensætning og om regnskabsmæssig adskillelse.

Forsyningstilsynet

§ 48 b. Kapitel 9, 9 a og 10 finder ikke anvendelse på Forsyningstilsynets afgørelser efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet.

§ 48 c. Forsyningstilsynet afgør, om der er tilstrækkelig anledning til at undersøge eller træffe afgørelse efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet, herunder om Forsyningstilsynets sagsbehandling midlertidigt eller endeligt skal indstilles.

Stk. 2. Forsyningstilsynet offentliggør sine afgørelser efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet på Forsyningstilsynets hjemmeside. Offentliggørelsen kan omfatte navn på den relevante kommune.

Stk. 3. Forsyningstilsynets afgørelser efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

§ 48 d. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke opgaver Forsyningstilsynet skal varetage, herunder opgaver med analyser og overvågningsopgaver for at sikre en velfungerende konkurrencebaseret affaldssektor.

§ 48 e. Forsyningstilsynet gør klima-, energi- og forsyningsministeren opmærksom på forhold, som tilsynet mener kan have betydning for ministeren.

Stk. 2. Forsyningstilsynet gør Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen opmærksom på forhold, som tilsynet mener kan være i strid med konkurrencelovgivningen.

§ 48 f. Forsyningstilsynet kan i forbindelse med sin opgavevaretagelse efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet indhente nødvendige oplysninger hos kommunalbestyrelsen og andre markedsaktører. Forsyningstilsynet kan meddele påbud om udlevering af oplysninger.

Stk. 2. Forsyningstilsynet kan fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens og andre markedsaktørers pligt til at videregive oplysninger i henhold til stk. 1, herunder regler om formen for indberetning, og at indberetningen skal ske elektronisk.

§ 48 g. Forsyningstilsynet opkræver et gebyr hos kommuner til dækning af udgifter til Forsyningstilsynets drift og opgavevaretagelse efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet.

Stk. 2. Forsyningstilsynet fastsætter nærmere regler om betaling og opkrævning af gebyr til dækning af udgifterne efter stk. 1.«

8. I § 49, *stk. 1*, udgår », herunder genanvendelsesvirksomheder«.

9. Efter § 49 a før overskriften før § 50 indsættes:

»Kommunalbestyrelsens deltagelse i aktiviteter forbundet med affald egnet til materialenyttiggørelse

§ 49 b. Kommunalbestyrelsen må ikke deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, jf. dog stk. 2, regler udstedt i medfør af stk. 3, § 49 c, stk. 1, samt § 49 g, stk. 1.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen må deltage i aktiviteter forbundet med vand- og spildevandsforsyningsaktiviteter, behandling af affald produceret på øer uden fast broforbindelse og behandling af jord, som er affald.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om kommunalbestyrelsens deltagelse, herunder betingelser og vilkår for deltagelse, i aktiviteter forbundet med

- 1) omlastning af affald omfattet af en kommunal affaldsordning,
- 2) forberedelse med henblik på genbrug af affald, der er indsamlet på genbrugspladser i kommunen,
- 3) behandling af affald produceret af kommunens egne institutioner og virksomheder og
- 4) materialenyttiggørelse i forbindelse med kommunale bygge- og anlægsprojekter.

§ 49 c. Forsyningstilsynet kan dispensere fra forbuddet i § 49 b, stk. 1, hvis kommunalbestyrelsen ikke har modtaget antagelige ansøgninger eller tilbud i forbindelse med en udbudsprocedure efter udbudslovens regler for tildeling af offentlige kontrakter.

Stk. 2. Aktiviteter omfattet af en dispensation meddelt efter stk. 1 skal udøves i et særskilt aktie- eller anpartsselskab med privat medejerskab. Selskabet skal drives på kommercielle vilkår.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om Forsyningstilsynets adgang til at meddele dispensation efter stk. 1, herunder om betingelser og vilkår for dispensationen, krav om indledende markedsundersøgelse, krav til kommunalbestyrelsens genudbud, dokumentationskrav og oplysningspligt. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet af egen drift eller på grundlag af en klage skal føre tilsyn med overholdelse af vilkår for dispensationen, samt mulighed for at give påbud om, at manglende overholdelse af vilkår for dispensationen bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist.

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens deltagelse i de i stk. 2 nævnte selskaber, herunder om privat medejerskab.

§ 49 d. Kommunalbestyrelsen må ikke etablere affaldsordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for genbrugspladser i kommunen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret

- 1) af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings,
- 2) på øer uden fast broforbindelse eller
- 3) af kommunens egne institutioner og virksomheder.

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens mulighed for at tilbyde indsamling i henhold til stk. 3.

§ 49 e. Kommunalbestyrelsen skal udbyde opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven. Udbuddet skal følge udbudslovens regler for tildeling af offentlige kontrakter. Udbudslovens regler om ordregiverinterne aftaler og kontrakter mellem ordregivere finder ikke anvendelse.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for aktiviteter omfattet af § 49 b, stk. 2, eller regler udstedt i medfør af § 49 b, stk. 3.

§ 49 f. Kommunalbestyrelsen må ikke eje automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringsegnet affald, jf. dog stk. 2 og § 49 g, stk. 2.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan dispensere fra forbuddet i stk. 1 for så vidt angår anlæg til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra restaffald.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om adgangen til at meddele dispensation efter stk. 2, herunder regler om dokumentationskrav og oplysningspligt, og om at kommunalbestyrelsen skal have foretaget irreversible investeringer i et projekt, der har til formål at etablere et automatiseret sorteringsanlæg.

§ 49 g. Kommunalbestyrelsen kan uanset § 49 b, stk. 1, fortsat deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning, når aktiviteterne er knyttet til et helt eller delvist kommunalt ejet behandlingsanlæg,

- 1) som er godkendt til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse og sat i drift senest den 16. juni 2020, eller
- 2) som kommunalbestyrelsen senest den 16. juni 2020 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan uanset § 49 f, stk. 1, fortsat eje automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringsegnet affald,

- 1) som er godkendt og sat i drift senest den 1. juli 2022, eller
- 2) som kommunalbestyrelsen senest den 1. juli 2022 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen må ikke foretage reinvesteringer i de i stk. 1 og 2 nævnte anlæg. Der må dog afholdes udgifter til almindelig vedligehold.

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om fortsat deltagelse i de i stk. 1 nævnte aktiviteter, herunder om betingelser og vilkår for deltagelse i aktiviteterne, dokumentationskrav og oplysningspligt. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om fortsat kommunalt ejerskab af de i stk. 2 nævnte anlæg, herunder om betingelser og vilkår for fortsat ejerskab, dokumentationskrav og oplysningspligt.

Stk. 5. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet af egen drift eller på grundlag af en klage skal føre tilsyn med overholdelse af vilkår for fortsat deltagelse i de i stk. 1 nævnte aktiviteter samt fortsat kommunalt ejerskab af de i stk. 2 nævnte anlæg. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan endvidere fastsætte regler om Forsyningstilsynets mulighed for at give påbud om, at manglende overholdelse af vilkår for fortsat deltagelse i de i stk. 1 nævnte aktiviteter samt vilkår for fortsat kommunalt ejerskab af de i stk. 2 nævnte anlæg bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist.

§ 49 h. Aktiviteter i henhold til § 49 g, stk. 1 og 2, skal fra den 1. januar 2024 udskilles i et eller flere særskilte selskaber, som drives på kommercielle vilkår i aktie- eller anpartsselskabsform, og som ikke udøver andre aktiviteter end aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, indledende sortering og sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringsegnet affald.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan levere service- og administrationsydelser til de efter stk. 1 udskilte selskaber, som kommunalbestyrelsen deltager i. Aftaler om levering af service- og administrationsydelser, som kommunalbestyrelsen indgår med selskaberne, skal indgås på markedsmæssige vilkår.

Stk. 3. Forsyningstilsynet fører af egen drift eller på grundlag af en klage tilsyn med overholdelsen af stk. 1 og stk. 2, 2. pkt., og kan påbyde, at manglende overholdelse bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist.«

10. *Overskriften* til kapitel 7 affattes således:

»Kapitel 7

Affaldsforebyggelsesplan, genbrug, genanvendelse og renere teknologi«.

11. Efter § 50 e indsættes:

»**§ 50 f.** Miljøministeren fastsætter regler om kommunalbestyrelsens pligt til at etablere genbrugsområder på genbrugspladser i kommunen, herunder om størrelse, indretning, drift og anvendelse af genbrugsområdet.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om kommunalbestyrelsens pligt til at give private aktører mulighed for at overtage genstande, der er afleveret i genbrugsområder på genbrugspladser, herunder om kommunalbestyrelsens pligt til at afsætte genstandene vederlagsfrit. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter endvidere regler om inddragelse af offentligheden i den lokale udmøntning af ordningen, herunder om udelukkende digital annoncering.«

12. I § 110, stk. 1, nr. 2, indsættes efter »efter § 26 a,«: »jf. dog stk. 12,«.

13. I § 110, stk. 3, 1. pkt., udgår »§ 46 b,«.

14. I § 110 indsættes som *stk. 12*:

»*Stk. 12.* Stk. 1, nr. 2, finder ikke anvendelse for påbud, som Forsyningstilsynet meddeler kommunalbestyrelsen.«

§ 2

I lov nr. 690 af 8. juni 2018 om Forsyningstilsynet, som ændret ved § 7 i lov nr. 923 af 18. maj 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »der menes«: »kapitel 6 i lov om miljøbeskyttelse,«.

2. I § 11, stk. 1, indsættes efter »betales af de«: »kommuner, som betaler for Forsyningstilsynets drift og opgavevaretagelse efter § 48 g, stk. 1, i lov om miljøbeskyttelse, samt de«.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2022, jf. dog stk. 2-3 og 5.

Stk. 2. § 1, nr. 4 og 13, træder i kraft den 1. januar 2027.

Stk. 3. § 49 e i lov om miljøbeskyttelse, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, træder i kraft den 1. juli 2023.

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om, at kommunalbestyrelsen uanset § 49 d, stk. 1, i lov om miljøbeskyttelse, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, indtil udgangen af 2022 kan tilbyde virksomheder i kommunen, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder, at blive omfattet af den eller de indsamlingsordninger for sorteret affald egnet til materialenyttiggørelse, som kommunen har etableret for husholdningerne.

Stk. 5. §§ 49 g og 49 h i lov om miljøbeskyttelse, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, ophæves den 1. juli 2027. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan dog fastsætte en senere dato for ophævelsen.

Stk. 6. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan i særlige tilfælde dispensere fra forbuddet i § 49 b, stk. 1, og § 49 f, stk. 1, i lov om miljøbeskyttelse, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, hvis en kommune vil blive særligt hårdt påvirket af ophævelsen af §§ 49 g og 49 h i lov om miljøbeskyttelse, jf. stk. 5.

Stk. 7. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om meddelelse af dispensation efter stk. 6, herunder om dokumentationskrav, oplysningspligt, tilsyn og påbud.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets baggrund
3. Lovforslagets hovedpunkter
 - 3.1. Kommunal behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.1.3. Den foreslåede ordning
 - 3.2. Kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse
 - 3.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.2.3. Den foreslåede ordning
 - 3.3. Dispensationsordning
 - 3.3.1. Gældende ret
 - 3.3.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.3.3. Den foreslåede ordning
 - 3.4. Overgangsordning
 - 3.4.1. Gældende ret
 - 3.4.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.4.3. Den foreslåede ordning
 - 3.5. Kommunale anlæg, der er godkendt til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse
 - 3.5.1. Gældende ret
 - 3.5.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.5.3. Den foreslåede ordning
 - 3.6. Genbrugsområder
 - 3.6.1. Gældende ret
 - 3.6.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets og Miljøministeriets overvejelser
 - 3.6.3. Den foreslåede ordning
 - 3.7. Indsamling af forbrændingsegnet erhvervsaffald
 - 3.7.1. Gældende ret
 - 3.7.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.7.3. Den foreslåede ordning
 - 3.8. Tilsyn
 - 3.8.1. Gældende ret
 - 3.8.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser
 - 3.8.3. Den foreslåede ordning
4. Regionale konsekvenser, herunder for landdistrikter
5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
7. Administrative konsekvenser for borgerne

8. Klimamæssige konsekvenser
9. Natur- og miljømæssige konsekvenser
10. Forholdet til EU-retten
11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
12. Sammenfattende skema

1. Indledning

Der er med bred opbakning i Folketinget sat et ambitiøst mål om at reducere de nationale drivhusgasudledninger med 70 pct. i 2030 i forhold til 1990. Regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet er enige om, at affaldssektoren skal bidrage til indfrielse af dette mål.

Affald kan blive en værdifuld ressource, som virksomheder i hele Europa efterspørger for at genanvende til nye produkter. I de kommende årtier forventes øget fokus på cirkulære løsninger og behovet for at reducere CO₂-udledningen fra affaldshåndteringen, og også på EU-niveau sættes ambitiøse genanvendelsesmålsætninger.

Det åbner nye muligheder og kalder på forandring. Den organisatoriske regulering af affaldssektoren er dog ikke fulgt med udviklingen, og reguleringen er i stigende grad en barriere for øget genanvendelse og for omstillingen til en effektiv cirkulær økonomi.

For at øge genanvendelsen og nedbringe CO₂-udledningen er det nødvendigt at dreje på tre håndtag. I Danmark skal vi reducere vores affaldsmængder og sortere mere affald til genanvendelse, så der køres mindre affald til forbrændingsanlæggene. Derudover skal forbrændingskapaciteten reduceres og tilpasses de danske affaldsmængder, så den ledige kapacitet ikke fyldes op af importeret affald. Endelig skal der investeres i nye genanvendelses anlæg.

Lovforslaget skal understøtte danske virksomheders muligheder for at investere i nye genanvendelses anlæg og udvikle grønne løsninger inden for affaldsteknologi og cirkulær økonomi. Det skal bidrage til at løse klima- og miljømæssige problemer i Danmark og skabe rammer for udvikling af løsninger, som kan eksporteres til udlandet. Lovforslaget skal bidrage til, at der sker en teknologiudvikling, så der sker en øget reel genanvendelse på anlæggene, så der både nationalt og globalt spares på ressourcer til udvinding og produktion af nye materialer.

Lovforslaget vedrører primært rammerne for kommunernes og virksomhedernes deltagelse i aktiviteter forbundet med affald, der er egnet til materialenyttiggørelse. Det omfatter affald, der kan forberedes med henblik på genbrug, kan genanvendes eller kan anvendes til anden endelig materialenyttiggørelse.

Siden 2010 har erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse med få undtagelser været markedsudsat. Det betyder, at erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, herunder genanvendeligt erhvervsaffald, som udgangspunkt bliver indsamlet og behandlet af private aktører. Markedsudsættelsen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse har baggrund i den politiske aftale fra 2007 om organiseringen af affaldssektoren (Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre). Med aftalen blev det blandt andet besluttet at give virksomhederne frit valg til at vælge private indsamlere og anlæg for det affald, der kan genanvendes. Den politiske aftale blev udmøntet ved lov nr. 513 af 12. juni 2009 om ændring af lov om miljøbeskyttelse og andre love. Loven trådte i kraft den 1. januar 2010.

Erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse har således med få undtagelser været behandlet på det private marked siden 2010, og kommuner må som udgangspunkt hverken etablere affaldsordninger for, tilbyde indsamling af eller behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Private affaldshåndteringsvirksomheder håndterer i dag ca. 95 pct. af det genanvendelige erhvervsaffald, og en evaluering heraf har vist, at de private affaldshåndteringsvirksomheder gør det godt. Det betyder, at kommunale affaldshåndteringsvirksomheder ikke længere er kritiske for håndteringen af vores affald.

Kommuner har ansvaret for husholdningsaffald egnet til materialenyttiggørelse og for forbrændings- og deponeringseget affald. Derudover er der i dag 16 kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til fortsat at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Med lovforslaget foreslås det at fastlægge en ny organisering af affald egnet til materialenyttiggørelse, hvor de private aktører får en større rolle på markedet. Det foreslås således blandt andet, at kommunerne fremover som udgangspunkt ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, og at kommunerne fremover skal udbyde behandlingen af det affald, der er omfattet af en kommunal affaldsordning.

Det foreslås endvidere, at affaldsproducerende virksomheder skal have øgede muligheder for selv at vælge deres affaldsindsamler og samle indsamlingen hos én aktør. For at undgå konkurrenceforvridning mellem kommunale og private indsamlingsordninger foreslås det, at kommunerne skal fastsætte og opkræve en pris svarende til markedsprisen for visse indsamlingsordninger for erhverv, der både er frivillige for kommunerne at tilbyde samt frivillige for virksomhederne at benytte.

Det foreslås derudover at bemyndige miljøministeren og klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om, at kommunerne har pligt til at etablere områder til aflevering af genbrugsgenstande på alle kommunale genbrugspladser, og at kommunerne har pligt til at give private aktører muligt for at overtage de genstande, der afleveres i områderne, inden kommunen eller kommunale institutioner og virksomheder genbruger eller istandsætter genstandene eller afsætter genstandene i egne genbrugsbutikker.

Endelig tilsigter lovforslaget at indføre et skærpet økonomisk tilsyn med affaldssektoren. Tilsynet skal varetages af Forsyningstilsynet.

2. Lovforslagets baggrund

Den 16. juni 2020 blev der indgået aftale om klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet (herefter benævnt »Klimaplanen«).

Lovforslagets primære formål er at udmønte dele af Klimaplanens afsnit IV om en stærk genanvendelsessektor. Lovforslaget skal blandt andet bidrage til Klimaplanens mål om at understøtte, at danske virksomheder kan udvikle grønne løsninger inden for affaldsteknologi og cirkulær økonomi, som derefter kan eksporteres til udlandet. Det skal understøtte grøn vækst, velstand og beskæftigelse i Danmark og samtidig løse et miljø- og klimaproblem i Danmark og i udlandet.

Det følger af Klimaplanen, at kommunerne fremover skal udbyde behandlingen af det genanvendelige husholdningsaffald, herunder sortering af genanvendeligt affald. Udbudspligten skal ikke ændre på miljøkravene til affaldshåndteringen, og kommunerne skal fortsat have ansvaret for at sikre, at affaldet behandles og genanvendes i overensstemmelse med de miljøkrav, som kommunerne fastlægger i deres udbud. Kommunerne vil derudover ikke have mulighed for at investere i nye kommunale genanvendelsesplanlægning. Dette skal bidrage til, at affaldsstrømmene fra husholdninger samles og organiseres mere

ensartet med affaldet fra virksomhederne. Private affaldsaktører vil derfor, udover at have adgang til erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, også få en øget adgang til husholdningsaffaldet.

Hensigten med aftalen er at give mulighed for storskalafordele og større investeringssikkerhed for de private affaldsaktører. Dette skal ses i sammenhæng med nye krav om øget særskilt indsamling af flere affaldsfraktioner ved husstandene og strømlining af kommunale indsamlingsordninger, der vil give større og mere ensartede affaldsmængder, hvilket kan danne grundlag for øget genanvendelse i høj kvalitet. Aftalen skal således understøtte etablering af nye genanvendelses anlæg og dermed øget genanvendelse, så mængden af f.eks. plastbaseret affald, der tilgår forbrændingsanlæg med CO₂-udledning til følge, mindskes, og at der i et globalt perspektiv spares på ressourcer til udvinding og produktion af nye materialer.

Det er en del af Klimaplanen, at genanvendeligt affald på ikke-brofaste øer undtages, så kommuner fortsat kan indsamle og behandle alt genanvendeligt affald på ikke-brofaste øer. For virksomheder vil ordningen være frivillig, således at virksomheder på ikke-brofaste øer også kan vælge en privat affaldsaktør.

Det fremgår også af Klimaplanen, at eksisterende kommunale anlæg til behandling og sortering af genanvendeligt husholdningsaffald i en overgangsperiode på fem år fra ikrafttrædelse fortsat kan ejes af kommuner, men de skal selskabsgøres for at sikre økonomisk gennemsigthed om selskabernes aktiviteter og adskillelse af kommunale myndigheds- og driftsopgaver. Kommunale anlæg skal derudover konkurrere på markedsvilkår og byde på husholdningsaffaldet på lige vilkår med andre private og selskabsgjorte anlæg. Det vil dog alene være kommunale anlæg, der er etableret eller har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etablering af nye anlæg på tidspunktet for indgåelse af den politiske aftale den 16. juni 2020, der vil have mulighed for at fortsætte i overgangsordningen. Det skal derudover ikke være muligt at foretage reinvesteringer i kommunale anlæg, dog skal almindelig vedligehold være muligt. Formålet med overgangsordningen er at tage hensyn til eksisterende kommunale anlægsinvesteringer. Overgangsordningen vil som udgangspunkt udløbe efter fem år fra dette lovforslags ikrafttræden. Det fremgår af Klimaplanen, at det efter fire år evalueres, om der stadig er behov for en kommunal tilstedeværelse, og såfremt der er væsentlige argumenter for en fortsat tilstedeværelse, kan aftalepartierne aftale at forlænge ud over de fem år.

Desuden fremgår det af Klimaplanen, at der kan gives dispensation fra forbuddet mod at investere eller reinvestere i kommunale anlæg for enkelte fraktioner, såfremt det viser sig, at der efter en udbudsrunde og en efterfølgende markedsdiallog med potentielle bydere om justeringer af udbudsvilkår og udbudte fraktioner, ikke er private bydere til håndteringen af de enkelte fraktioner. Hvis en kommune får dispensation til at byde ind på håndteringen af specifikke fraktioner forudsættes det, at der er tale om et genudbud på samme vilkår, herunder i forhold til miljøkrav, prisloft, innovation og øvrige udbudskriterier, og at der er tale om et partnerskab i form af et offentligt-privat selskab, hvor en privat part også tager en økonomisk risiko.

Endvidere fremgår det af Klimaplanen, at der sættes en slutdato for behandling af genanvendeligt erhvervsaffald på de kommunale anlæg, der i dag har dispensation til at modtage erhvervsaffald. Baggrunden er, at de private virksomheder har vist, at de kan håndtere erhvervsaffaldet, uden at der er skabt miljømæssige problemer. Slutdatoen fastsættes til den 1. januar 2027, hvilket tager hensyn til afskrivning af kommunale investeringer.

Det er desuden en del af Klimaplanen, at virksomheder fremover skal kunne benytte private indsamlingsordninger for affald til forbrænding. Hensigten er, at virksomheder fremadrettet skal have mulighed for at samle deres affaldsindsamling hos én affaldsaktør.

Klimaplanen indeholder derudover et initiativ om, at mindre virksomheder, der generer affald svarende

i art og mængde til husholdninger, gives frit valg til at vælge de kommunale indsamlingsordninger til genanvendeligt affald. Det fremgår af Klimaplanen, at ordningen skal udformes, så krydssubsidiering undgås, og så indsamlingen sker til markedspriser.

Endelig gennemfører dette lovforslag også et initiativ fra Klimaplanens afsnit VI om mindre affald og cirkulær økonomi, hvorefter alle kommunale genbrugspladser forpligtes til at stille et område, container eller lignende til rådighed, hvor borgerne kan levere genstande til genbrug. Genstandene skal først gøres tilgængelige for private aktører, herunder frivillige organisationer og borgere. De genstande, som ikke afsættes, må kommunerne afsætte i kommunale genbrugsbutikker eller til socialøkonomiske virksomheder. Kommunerne forpligtes til at inddrage de frivillige organisationer i den lokale kommunale udmøntning af initiativet. Formålet er at styrke den cirkulære økonomi ved, at flere genstande kan blive genbrugt, og samtidig sikre, at private aktører får adgang til genstandene.

Dette lovforslag gennemfører de ændringer af gældende ret, som initiativerne i Klimaplanen indebærer.

Med dette lovforslag vil terminologien i lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 100 af 19. januar 2022 (herefter benævnt »miljøbeskyttelsesloven«), endvidere blive ensrettet med affaldsdirektivets begreb, således at »genanvendeligt erhvervsaffald« erstattes af »erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse«. Begrebet »genanvendeligt erhvervsaffald« i miljøbeskyttelsesloven er hidtil blevet fortolket og anvendt i overensstemmelse med begrebet »materialenyttiggørelse« i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald og om ophævelse af visse direktiver som senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/851/EU af 30. maj 2018 om ændring af direktiv 2008/98/EF om affald (herefter benævnt »affaldsdirektivet«). Det bemærkes, at ændringen ikke medfører materielle ændringer af miljøbeskyttelsesloven, og at bekendtgørelse nr. 2512 af 10. december 2021 om affald (herefter benævnt »affaldsbekendtgørelsen«) og bekendtgørelse nr. 2097 af 14. december 2020 om affaldsregulativer, -gebyrer og -aktører m.v. (herefter benævnt »affaldsaktørbekendtgørelsen«), der implementerer affaldsdirektivet, allerede anvender affaldsdirektivets begreb.

Med Klimaplanen er der aftalt en ny organisering af genanvendelsessektoren. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at betegnelsen genanvendeligt affald i aftalen må forstås i overensstemmelse med ovennævnte fortolkning af begrebet »genanvendeligt« i miljøbeskyttelsesloven. Derfor vil »genanvendeligt affald« blive betegnet som »affald egnet til materialenyttiggørelse« i bestemmelserne angående ny organisering af det genanvendelige affald.

Desuden foreslås det, at det nuværende forbud mod, at kommunalbestyrelsen etablerer affaldsordninger for, tilbyder indsamling af og varetager behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, fastsættes i loven. Forbuddet er i dag fastsat på bekendtgørelsesniveau. For at tydeliggøre rammerne for kommunernes rolle på markedet for affald egnet til materialenyttiggørelse vurderes det dog at være hensigtsmæssigt at fastsætte forbuddet i miljøbeskyttelsesloven.

Miljøbeskyttelsesloven indeholder eksisterende udvidede producentansvarsordninger for elektronik og elektronisk udstyr, person- og varebiler og batterier og akkumulatorer. Der er derudover ved lov nr. 807 af 9. juni 2020 om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov nr. 786 af 4. maj 2021 om ændring af lov om miljøbeskyttelse indført nye udvidede producentansvarsordninger for emballage, visse engangsplastprodukter og fiskeredskaber af plast. Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft. Det fremgår af Klimaplanen, at udmøntningen skal tage udgangspunkt i den organisering af affaldssektoren, der blev aftalt med Klimaplanen.

Dette lovforslag ændrer ikke ved de eksisterende producentansvarsordninger, ligesom lovforslaget ikke fastlægger de nærmere rammer for den konkrete udmøntning af de nye producentansvarsordninger.

En stor andel af affaldet i de henteordninger for husholdninger, som kommunen er forpligtet til at etablere, vurderes at bestå af emballageaffald, der er egnet til materialenyttiggørelse. Dette gælder eksempelvis pap/papir-, glas-, metal-, plast- og mad- og drikkekartonaffald. Den nærmere udmøntning af det udvidede producentansvar for emballageaffald vil derfor påvirke den fremtidige organisering af en del af det affald, der reguleres med dette lovforslag.

Den nærmere organisering af de nye producentansvarsordninger for emballage m.v. forventes at blive udmøntet på bekendtgørelsesniveau. Ifølge bemærkningerne til lov nr. 807 af 9. juni 2020, hvormed det udvidede producentansvar for emballage blev indført, er det hensigten ved udmøntningen og fastsættelsen af reglerne om udvidet producentansvar for emballage at tage udgangspunkt i den til enhver tid gældende organisering af affaldssektoren, jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 112 som fremsat, side 19. Miljøministeren har desuden i betænkning over forslag nr. L 112 om ændring af lov om miljøbeskyttelse tilkendegivet, at ministeren vil invitere Folketingets partier til forhandlinger om udmøntning af producentansvar for emballage.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Kommunal behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse

3.1.1. Gældende ret

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 1, at kommunalbestyrelsen forestår håndteringen af affald, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven. Affaldshåndtering er således som udgangspunkt en kommunal opgave.

Affaldshåndtering omfatter både indsamling og behandling af affaldet. Affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 27, definerer indsamling som afhentning af affald, herunder indledende sortering og indledende oplagring af affald med henblik på transport til et affaldsbehandlingsanlæg. Behandling defineres i henhold til affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 9, som nyttiggørelses- eller bortskaffelsesoperationer, herunder forberedelse forud for nyttiggørelse eller bortskaffelse. Behandling omfatter også forbehandling af affald, herunder sortering, knusning og sammenpresning af affald. Definitionerne i affaldsbekendtgørelsen implementerer definitionerne fra affaldsdirektivet i dansk ret.

Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sikre affaldshåndtering opfyldes ved etablering af kommunale affaldsordninger, der enten kan etableres som indsamlings- eller anvisningsordninger. Det følger af affaldsaktørbekendtgørelsens § 9, stk. 1, at når en kommunal ordning er fastlagt i regulativet for husholdningsaffald, og regulativet er trådt i kraft, er borgere og grundejere forpligtet til at benytte ordningen som foreskrevet. Husholdninger har således benyttelsespligt til kommunale affaldsordninger, herunder ordninger for husholdningsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Virksomheder har som udgangspunkt også benyttelsespligt til kommunale affaldsordninger. Virksomheder er således ifølge affaldsaktørbekendtgørelsens § 12, stk. 1, også forpligtet til at benytte en kommunal ordning som foreskrevet, når en kommunal ordning for affald er fastlagt i regulativet for erhvervsaffald, og regulativet er trådt i kraft. Dette gælder dog ikke for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Efter gældende ret kan kommunalbestyrelsen blandt andet deltage i aktiviteter forbundet med behandling af husholdningsaffald egnet til materialenyttiggørelse, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven. Affald egnet til materialenyttiggørelse omfatter affald, som kan forberedes til genbrug, genanvendes eller anvendes til anden endelig materialenyttiggørelse eller forbehandling med henblik på en af de nævnte behandlingsformer, jf. § 3, nr. 1, i affaldsbekendtgørelsen.

Kommunalbestyrelsen kan deltage enten direkte ved selv at varetage driften af behandlingen inden for

den kommunale driftsorganisation eller indirekte ved at overlade opgaven til et kommunalt ejet affaldsselskab. Kommunalbestyrelsen kan også vælge ikke selv at deltage i aktiviteterne og i stedet udbyde opgaven til en privat virksomhed.

Kommunens indkøb af ydelsen med behandling af affald vil som udgangspunkt udgøre offentlige kontrakter og vil som følge heraf være omfattet af de udbudsretlige regler, herunder reglerne i udbudsloven, jf. lov nr. 1564 af 15. december 2015, som senest ændret ved lov nr. 1251 af 30. november 2019. Udbudsloven finder ikke anvendelse for opgaver, som ordregiver selv udfører, hvor to enheder inden for samme ordregiver indgår aftaler (såkaldte klassiske in house-aftaler). I relation til affaldssektoren omfatter dette blandt andet situationer, hvor kommunen uden udbud vælger selv at varetage driften af affaldshåndteringen inden for den kommunale driftsorganisation.

Det fremgår ligeledes af udbudslovens §§ 12-16, at udbudsloven ikke gælder, når ordregivende myndighed indgår kontrakt med en selvstændig juridisk person, som er forskellig fra myndigheden, men som er så tæt knyttet til den ordregivende myndighed, at kontrakten svarer til en intern arbejdsdeling (den såkaldte udvidede in house-regel). Det kræver dog, at tre kriterier er opfyldt. For det første skal ordregiver udøve en kontrol over den selvstændige juridiske enhed, der svarer til den kontrol, ordregiveren fører med sine egne tjenestegrene (kontrolkriteriet). For det andet skal mere end 80 pct. af aktiviteterne hos den selvstændige juridiske enhed udføres i forbindelse med de opgaver, enheden har fået betroet af den eller de ordregivere, den kontrolleres af (virksomhedskriteriet). For det tredje må der ikke være nogen direkte privat kapitalandel i den selvstændige juridiske enhed, ud over det der følger af lov, og som ikke medfører afgørende indflydelse på virksomheden.

I relation til affaldssektoren betyder dette, at kommunalbestyrelsen kan vælge at lade affald behandle af et behandlingsanlæg, der er ejet af et kommunalt affaldsselskab, uden at udbyde kontrakten, hvis de tre kriterier er opfyldt. Dette gælder også, hvis kommunalbestyrelsen lader affaldet behandle af et behandlingsanlæg ejet af et kommunalt fællesskab, som kommunen deltager i.

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 1, at affaldshåndtering alene er en kommunal opgave, såfremt der ikke er fastsat andet i loven eller i regler udstedt i medfør af loven.

Det er eksempelvis som udgangspunkt ikke en kommunal opgave at håndtere erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Det skyldes, at kommunalbestyrelsens ansvar for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse er begrænset på bekendtgørelsesniveau med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 44, stk. 1, hvorefter miljøministeren kan fastsætte regler om klassificering, håndtering, sortering og opbevaring af affald samt mærkning af indsamlingsmateriel og pligt til at anvende mærkning samt pligt til at benytte særlige affaldsmæglere, forhandlere, indsamlings- og oparbejdningsevne m.v. Det er således fastsat i affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 3, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen ikke må etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af sorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra virksomheder. Der er dog fastsat visse undtagelser hertil i affaldsaktørbekendtgørelsen, hvorefter erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse lovligt kan omfattes af en kommunal affaldsordning. Der henvises til pkt. 3.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en beskrivelse af gældende regler for, hvornår kommuner kan tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Kommunale behandlingsanlæg må derudover som udgangspunkt hverken varetage indsamling eller behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 28, stk. 1. Det fremgår dog af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 1, at klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om, at kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og godkendt og sat i drift inden den 26. februar 2009, fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald. For en nærmere beskrivelse af gældende regler for kommunale anlæg, der kan behandle erhvervsaf-

fald egnet til materialenyttiggørelse i overensstemmelse med en godkendt anmeldelse henvises der til pkt. 3.5.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sikre affaldshåndtering er begrænset i relation til affald, der er omfattet af udvidet producentansvar. Der er i dag udvidet producentansvar på batterier og elektronik, hvilket betyder, at kommunerne alene er forpligtet til at varetage indsamlingen af disse affaldsfraktioner med henblik på overdragelse til producenterne og videre affaldsbehandling. Derudover er der i dag også udvidet producentansvar på biler og på visse drikkevareemballager via pant- og retursystemet, som er organiseret sådan, at kommunen ikke har en rolle i forbindelse med affaldshåndteringen heraf.

Som nævnt i pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger blev der med lov nr. 807 af 9. juni 2020 om ændring af lov om miljøbeskyttelse ligeledes indført et udvidet producentansvar for emballage. Efter miljøbeskyttelseslovens § 9 p, stk. 1, skal producenter og importører af emballerede produkter således forholdsmæssigt i forhold til deres markedsandel af emballage for egen regning foranstalte tilbagetagning og særskilt håndtering af emballage, som er markedsført som del af et emballeret produkt, og affald heraf, medmindre der er fastsat andre regler i medfør af § 44 og § 45, stk. 2. Bestemmelsen har virkning fra den 31. december 2024. Miljøministeren vil fastlægge den nærmere afgrænsning af kommunernes og producenternes ansvar for affaldshåndteringen på bekendtgørelsesniveau. Det fremgår af forarbejderne til miljøbeskyttelseslovens § 9 p, at det er hensigten ved fastsættelsen af regler om udvidet producentansvar for emballage at tage udgangspunkt i den til enhver tid gældende organisering af affaldssektoren samt organisering af de øvrige udvidede producentansvarsordninger, jf. Folketingstidende 2019-20, A, L 112 som fremsat, side 19.

På tilsvarende vis er der med lov nr. 786 af 4. maj 2021 om ændring af lov om miljøbeskyttelse indført en række udvidede producentansvarsordninger for blandt andet fiskeredskaber, der indeholder plast, i § 9 h, og drikkevarebeholdere og drikkebægre af engangsplast i § 9 s. Også ved udmøntningen af disse ordninger, er det hensigten at tage udgangspunkt i den til enhver tid gældende organisering af affaldssektoren samt organiseringen af de øvrige udvidede producentansvarsordninger, jf. Folketingstidende 2020-2021, A, L 179 som fremsat, side 10 og 22. Bestemmelserne har virkning fra den 31. december 2024.

Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft. Det fremgår af Klimaplanen, at udmøntningen skal tage udgangspunkt i den organisering af affaldssektoren, der blev aftalt med Klimaplanen.

Affald defineres som ethvert stof eller enhver genstand, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med, jf. affaldsbekendtgørelsens § 2, stk. 1. Affaldsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, implementerer affaldsdirektivets definition af affald. EU-domstolen har ved domme af 10. maj 2007 i sag C-252/05, Thames Water Utilities Ltd, og af 14. oktober 2020 i sag C-629/19, Sappi Austria Produktions-GmbH & Co. KG, Wasserverband »Region Gratkorn-Gratwein«, fastslået, at EU-lovgiver i de konkrete sager udtrykkeligt har villet anse spildevand for affald i henhold til affaldsdirektivet. Definitionen af affald kan således også omfatte spildevand.

Denne definition af affald indebærer, at en række produkter fra håndteringen af drikke- og spildevand også kan anses for affald efter affaldsdirektivet, f.eks. det slam, der opstår under behandlingen af spildevand. Det er samtidig ressourcer, der vil kunne udnyttes af vandselskaberne selv til f.eks. energiproduktion, eller sælges, f.eks. i form af udvundet fosfor.

Vand- og spildevandsforsyningsselskabernes virksomhed, organisering og økonomiske forhold er bl.a. reguleret af vandsektorloven. Lovens anvendelsesområde er reguleret i § 2. Vandsektorloven omfatter efter § 2, stk. 1, nr. 1, vandselskaber, der forsyner eller har til formål at forsyne mindst ti ejendomme,

og som helt eller delvis, direkte eller indirekte er eller efter den 1. januar 2010 har været ejet af en kommune. Efter § 2, stk. 1, nr. 2 og 3, omfatter loven derudover andre vandselskaber, der forsyner eller har til formål at forsyne mindst ti ejendomme, og hvis årlige debiterede vandmængde overskrider visse grænser.

Efter vandsektorlovens § 15, stk. 1, kan kommuner kun deltage i aktiviteter forbundet med vand- og spildevandsforsyning omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1, nr. 1, hvis aktiviteterne udøves i et eller flere selskaber, som drives i aktie- eller anpartsselskabsform. Bestemmelsen skal sikre en adskillelse mellem myndigheds- og driftsansvar, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 4660.

Vand- og spildevandsforsyningsselskaber må som følge af vandsektorloven som en del af deres hovedvirksomhed producere el og varme på basis af deres egne ressourcer, f.eks. ved en biogasproduktion fra spildevandsslam. Ifølge bemærkningerne til vandsektorloven, jf. Folketingstidende 2015-16, A, L 91 som fremsat, side 54, kan vandselskaber håndtere og udnytte de ressourcer, der indgår i deres vand- og spildevandsaktiviteter.

Det følger endvidere af bemærkningerne til vandsektorloven, jf. Folketingstidende 2015-16, L 91 som fremsat, side 20, at vandselskaberne kan have behov for at tilsætte små mængder af organisk affald med henblik på at optimere behandlingen af spildevandsslam som led i vandselskabets udnyttelse af egne ressourcer. Dette bliver ikke sidestillet med konventionel affaldsforbrænding eller -behandling. Der skal dog være tale om energimæssigt ubetydelige mængder organisk affald, og det skal tilsættes for at optimere behandlingen af spildevandsslam. Det organiske affald skal således kunne erstatte andre hjælpestoffer med henblik på at optimere behandlingen af spildevandsslammet, og mængden skal være energimæssigt ubetydelig, førend at det vil kunne betragtes som "egne ressourcer". Tilsætningen af organisk affald må ikke have til formål at bortskaffe affald eller at omgå reglerne.

3.1.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det fremgår af Klimaplanen, at der skal stilles krav til kommunerne om udbud af behandling af det genanvendelige husholdningsaffald, herunder sortering af genanvendeligt affald. Det fremgår endvidere af Klimaplanen, at udbudspligten ikke ændrer på miljøkravene til affaldshåndtering, og at kommunerne fortsat skal have ansvaret for at sikre, at affaldet behandles og genanvendes i overensstemmelse med de miljøkrav, som kommunerne fastlægger i deres udbud. Kommunerne skal derudover ikke have mulighed for at investere i nye kommunale genanvendelsesanlæg. Det fremgår dog af Klimaplanen, at genanvendeligt affald på ikke-brofaste øer undtages, så kommuner fortsat kan indsamle og behandle alt genanvendeligt affald på ikke-brofaste øer i en ordning, der er frivillig for virksomhederne.

I 2010 blev markedet for indsamling og behandling af genanvendeligt erhvervsaffald markedsudsat, hvorefter dette affald som udgangspunkt har været håndteret på privatejede behandlingsanlæg. Det foreslås, at organiseringen af affald omfattet af en kommunal ordning strømlines med organiseringen af det affald, som kommunerne i dag ikke er ansvarlige for. Formålet er, at private affaldsaktører derved vil få adgang til alt affald egnet til materialenyttiggørelse. Affaldet vil således kunne blive samlet på privatejede anlæg, hvilket forventes at give storskalafordele og større investeringssikkerhed for de private affaldsaktører.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at udbudspligten skal træde i kraft den 1. juli 2023. Ministeriet har i den forbindelse lagt vægt på, at kommunerne skal have tid til at indrette sig på udbudspligten, samtidig med at den nye organisering hurtigst muligt skal have virkning, således at der i tråd med Klimaplanen hurtigt skabes grobund for private investeringer i genanvendelsessektoren.

Som nævnt under pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger vil dette lovforslag ensrette terminolo-

gien i miljøbeskyttelsesloven med affaldsdirektivets begreber. »Genanvendeligt affald« vil derfor blive betegnet som »affald egnet til materialenyttiggørelse« i lovforslagets bestemmelser.

Klimaplanens initiativ omfatter husholdningsaffald. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at det er hensigtsmæssigt at tydeliggøre kommunernes rolle på markedet for al affald egnet til materialenyttiggørelse. Ministeriet vurderer derfor, at der i miljøbeskyttelsesloven bør fastsættes et generelt forbud mod kommunal behandling af al affald egnet til materialenyttiggørelse. Dette vil betyde, at udgangspunktet om, at kommuner ikke må behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, som i dag er fastsat i affaldsaktørbekendtgørelsen, vil blive fastsat i loven.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer endvidere, at det er hensigten med aftalen, at kommunen skal udbyde alt affald egnet til materialenyttiggørelse, der er omfattet af en kommunal affaldsordning, og ikke kun husholdningsaffald, således at kommunen også skal udbyde behandlingen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, når erhvervsaffaldet indsamles som led i en kommunal affaldsordning, herunder eksempelvis genbrugspladsordningen.

Som benævnt under pkt. 3.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger er kommunernes forpligtelse til at sikre affaldshåndtering begrænset som følge af de eksisterende producentansvarsordninger på henholdsvis biler, batterier, elektronik og visse drikkevareemballager via pant- og retursystemer. Det bemærkes, at der endnu ikke er truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft.

Med lovforslaget fastsættes et forbud mod, at kommuner deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, herunder forberedelse med henblik på genbrug. Såfremt en ansat på genbrugspladsen tager affald op fra en container med henblik på genbrug, vil denne handling i sig selv kunne anses for forberedelse med henblik på genbrug. For at øge mængden af genstande til genbrug og dermed reducere ressourceforbruget, vurderer Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, at det er hensigtsmæssigt, at ansatte på genbrugspladsen kan frasortere indsamlet affald, som vurderes at kunne genbruges. Ministeriet vurderer dog, at genstandene bør indgå i ordningen for genbrugsområder, således at kommunerne skal give private aktører mulighed for at overtage genstandene, inden kommunerne selv genbruger eller istandsætter genstandene eller afsætter genstandene i kommunale genbrugsbutikker.

Affald produceret af en kommune er erhvervsaffald. I forbindelse med konkurrenceudsættelsen af det genanvendelige erhvervsaffald i 2010 blev affald fra kommuners egne institutioner og virksomheder dog undtaget. Formålet var, at kommuner kunne opnå skalafordele ved at håndtere affald fra kommunale institutioner og virksomheder sammen med affald fra husholdninger. Dette lovforslag konkurrenceudsætter håndtering af husholdningsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Begrundelsen for at undtage affald fra kommuners egne institutioner og virksomheder fra reglerne om erhvervsaffald er således ikke længere til stede. Affald egnet til materialenyttiggørelse produceret af kommunens institutioner og virksomheder vil således også omfattes af det generelle forbud mod kommunal behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer dog, at der kan være tilfælde, hvor det er hensigtsmæssigt, at kommunen kan behandle affald, der er produceret af kommunen selv eller kommunens virksomheder. Det kan eksempelvis være kompostering af have- og parkaffald i kommunale parker m.v., behandling af slagge fra kommunalt ejede forbrændingsanlæg og behandling af kommunens eget affald i forbindelse med kommunens aktiviteter på social- og beskæftigelsesområdet. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer derfor, at det er nødvendigt at bemyndige klima-, energi- og forsyningsministeren til at kunne fastsætte regler om kommuners deltagelse i aktiviteter forbundet med behandling af affald produceret af kommunens egne institutioner og virksomheder.

Både vandforsynings- og spildevandsforsyningsselskaber kan være kommunalt ejede, og Klima-, Energi-

og Forsyningsministeriet vurderer, at det ikke har været hensigten med Klimaplanen at ændre den gældende vandsektorlovgivning, hvor det bl.a. følger, at kommuner kun kan deltage i aktiviteter forbundet med vand- og spildevandsforsyning, herunder udnyttelse af de ressourcer, der opstår i direkte forbindelse med behandling af drikke- og spildevand, hvis aktiviteterne er selskabsudskilte. Ministeriet vurderer derfor, at aktiviteter forbundet med vand- og spildevandsforsyningsaktiviteter ikke skal være omfattet af det med lovforslaget foreslåede forbud mod, at kommuner deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Den gældende retstilstand efter vandsektorlovens § 15 ændres således ikke med lovforslaget.

Kommunens anvendelse af affald egnet til materialenyttiggørelse i bygge- og anlægsprojekter vil kunne anses som anden endelig materialenyttiggørelse. Det er dog Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at det ikke har været hensigten med Klimaplanen at forhindre kommuner i at anvende affald egnet til materialenyttiggørelse i forbindelse med kommunens vedligeholdelse og anlæg af bygninger og veje. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer derfor, at materialenyttiggørelse i forbindelse med kommunale bygge- og anlægsprojekter, i tilfælde hvor kommuner eksempelvis køber bygge- og anlægsaffald til at anvende i forbindelse med projekterne, bør undtages fra forbuddet mod, at kommuner deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Med Klimaplanen er der ikke lagt op til at ændre på, at kommunerne forestår indsamlingen af husholdningsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Indsamling omfatter også indledende sortering af affald. Idet det fremgår af aftalen, at kommunerne ikke skal have mulighed for at investere i nye genanvendelses anlæg, og at kommuner skal udbyde opgaver med sortering af genanvendeligt affald, vurderer Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet dog, at det ikke vil være i tråd med ånden i aftalen, hvis kommuner fremover kan etablere og drive automatiserede anlæg, hvorpå affald egnet til materialenyttiggørelse sorteres fra andet affald, eller hvorpå der foretages indledende sortering af affald. Baggrunden for dette er, at kommunernes deltagelse på markedet kan forhindre, at private aktører opnår de storskalafordele og den investeringssikkerhed, som har til formål at danne grobund for øget genanvendelse og mindre forbrænding af affald. Et generelt forbud mod, at kommuner deltager i aktiviteter forbundet med sortering af affald, vurderes dog ikke at være hensigtsmæssigt. Det vurderes således, at kommuner skal have mulighed for at foretage manuelle sorteringsaktiviteter, som må anses for nødvendige for at øge genanvendelse. Det kan eksempelvis være manuel sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra deponeringseget affald, der er afleveret til et kommunalt eget deponeringsanlæg.

3.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indsætte en ny § 49 b i miljøbeskyttelsesloven, hvorefter kommunalbestyrelsen ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Forslaget vil medføre, at kommunalbestyrelsen hverken helt eller delvist, direkte eller indirekte må eje anlæg, der varetager behandlingen af affald egnet til materialenyttiggørelse, og at kommunalbestyrelsen ikke må investere eller reinvestere i kommunale anlæg til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Den foreslåede bestemmelse vil som udgangspunkt omfatte behandlingen af al affald egnet til materialenyttiggørelse. Det vil betyde, at kommunalbestyrelsen hverken må deltage i aktiviteter forbundet med behandlingen af husholdningsaffald eller erhvervsaffald, når affaldet er egnet til materialenyttiggørelse, og at dette gælder, uanset om der er tale om affald, som er omfattet af en kommunal affaldsordning eller ej.

Kommunalbestyrelsen vil som udgangspunkt fortsat være ansvarlig for håndteringen af affaldet, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven, herunder f.eks. i reglerne om de udvidede producentansvarsordninger.

For så vidt angår husholdningsaffald vil dette betyde, at kommunalbestyrelsen fortsat vil skulle etablere affaldsordninger og sikre, at affaldet bliver behandlet, herunder at genanvendeligt affald bliver genanvendt med høj reel genanvendelse. Kommunalbestyrelsen vil derfor skulle tilrettelægge håndteringen af husholdningsaffaldet som en del af kommunens myndighedsopgave, herunder udarbejde og vedtage regulativer om ordninger for affald og kommunale affaldshåndteringsplaner, fastsætte affaldsgebyrer m.v.

For så vidt angår indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, foreslås det, at det gældende udgangspunkt om, at kommunalbestyrelsen ikke må etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, som i dag er fastsat på bekendtgørelsesniveau, fastsættes i loven med den med dette lovforslag foreslåede § 49 d, stk. 1, i miljøbeskyttelsesloven. Kommunalbestyrelsen vil ikke være ansvarlig for håndtering af dette affald. Der vil være visse undtagelsestilfælde, hvor kommunalbestyrelsen vil kunne tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Der henvises til pkt. 3.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en nærmere beskrivelse af den foreslåede ordning for kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Hvis en virksomhed benytter sig af en kommunal indsamlingsordning, vil virksomhedens affald, der indsamles som led i ordningen, anses for at være omfattet af en kommunal affaldsordning.

For så vidt angår behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse vil forslaget til bestemmelsen i § 49 b, stk. 1, endvidere indebære, at udgangspunktet i den gældende affaldsaktørbekendtgørelse § 28, stk. 1, om, at kommunale behandlingsanlæg ikke må varetage behandlingen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, fastsættes i loven. Kommunale behandlingsanlæg, som i henhold til regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 46 b kan varetage behandlingen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse i overensstemmelse med en godkendt anmeldelse, vil kunne fortsætte denne virksomhed indtil den 1. januar 2027. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en beskrivelse af gældende ret vedrørende kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse og til pkt. 3.5.3 vedrørende forslaget om at fastsætte en slutdato for anlæggenes mulighed for at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Den foreslåede § 49 b, stk. 1, vil indebære, at kommunalbestyrelsen ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Ordningen vil ikke omfatte affaldsindsamling, og kommuner vil således fortsat kunne deltage i aktiviteter forbundet med indsamling af affald egnet til materialenyttiggørelse, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven, herunder reglerne om de udvidede producentansvarsordninger. Kommunernes indsamling af affald egnet til materialenyttiggørelse vil i praksis overvejende omfatte husholdningsaffald, da kommunalbestyrelsen alene kan tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse i de undtagelsestilfælde, hvor erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse lovligt kan omfattes af en kommunal affaldsordning i henhold til den foreslåede § 49 d. Kommunalbestyrelsen vil kunne vælge at varetage indsamlingsopgaven inden for den kommunale driftsorganisation, at overlade opgaven til kommunale affaldsselskaber eller at udbyde opgaven til private virksomheder.

Det foreslås med bestemmelsen i § 49 b, stk. 2, at kommunalbestyrelsen må deltage i aktiviteter forbundet med vand- og spildevandsforsyningsaktiviteter, behandling af affald, som er produceret på øer uden fast broforbindelse, og behandling af jord, som er affald.

Forslaget til § 49 b, stk. 2, vil indebære, at kommunalbestyrelsen uanset den foreslåede § 49 b, stk. 1, må deltage i aktiviteter, der er forbundet med vand- og spildevandsforsyningsaktiviteter. Med vandforsyningsaktivitet og spildevandsforsyningsaktivitet forstås i dette lovforslag aktiviteterne, som de er defineret i vandsektorloven, jf. lovebekendtgørelse nr. 1693 af 16. august 2021.

Der er i dag en række vand- og spildevandsforsyningsselskaber, der er kommunalt ejede, og den foreslå-

ede ordning vil ikke ændre på den gældende ret efter vandsektorloven. Vand- og spildevandsforsynings-selskaber vil fortsat kunne udføre deres forsyningsaktiviteter som i dag, herunder at behandle affald i form af bl.a. urenset spildevand. Endvidere vil der både i behandling af drikke- og spildevand kunne opstå produkter, som f.eks. spildevandsslam, som indeholder bl.a. fosfor og energi, og kalk fra blødgøring af vand, der ofte vil kunne karakteriseres som affald. Vandselskaberne kan også have behov for at tilsætte små mængder af organisk affald med henblik på at optimere produktion af biogas som led i vandselskabets udnyttelse af egne ressourcer. Den foreslåede ordning vil således ikke medføre en ændring af den gældende retstilstand for, hvad kommunalt ejede vand- og spildevandsforsyningsselskaber efter vandsektorloven må foretage sig, men vil derimod medføre, at retstilstanden opretholdes. Forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 b, stk. 2, vil således indebære, at kommuner fortsat vil kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af drikkevand og spildevand, som er affald.

Med bestemmelsen i § 49 b, stk. 2, undtages endvidere behandling af affald produceret på øer uden fast broforbindelse fra det generelle forbud mod kommunal behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse i § 49 b, stk. 1. Dette vil indebære, at en kommune må eje og drive behandlingsanlæg, der behandler affald produceret på øer uden fast broforbindelse. Med øer uden fast broforbindelse forstås i dette lovforslag øer, der ikke har broforbindelse til fastlandet. Begrebet vil ikke omfatte øer, der indirekte har broforbindelse til fastlandet, fordi øen er forbundet med en anden dansk ø, der har broforbindelse til fastlandet. Kommunalbestyrelsen vil kunne vælge selv at varetage driften af affaldshåndteringen inden for den kommunale driftsorganisation eller at overlade opgaven til kommunalt ejede affaldsselskaber. Behandlingen vil i så fald skulle foretages på den pågældende ø, hvor affaldet er produceret. Affald egnet til materialenyttiggørelse, der ikke behandles på den pågældende ø, vil være omfattet af det generelle forbud i den foreslåede § 49 b, stk. 1, mod, at kommunalbestyrelsen deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Kommunerne vil ikke være forpligtet til at eje og drive behandlingsanlæg på øerne. Kommunerne vil også kunne vælge at udbyde opgaven til private virksomheder.

Det foreslås at indsætte en ny § 48 a, hvorefter kommunalbestyrelsen fastsætter og opkræver en pris svarende til markedsprisen for kommunal behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse.

Kommunalbestyrelsen vil skulle udfolde sædvanlige og rimelige bestræbelser på at undersøge, hvad markedsprisen er. Fastsættelse af en markedspris vil dog kunne være vanskelig at foretage i praksis og vil ofte bero på et skøn. Kommunalbestyrelsen vil ved fastsættelsen af markedsprisen derfor skulle overlades en vis skønsmargin. Prisen vil dog som minimum skulle fastsættes, så der sikres fuld dækning af omkostningerne ved behandlingen. Dette omfatter både direkte og indirekte omkostninger, herunder forrentning og afskrivning af kapital.

Den foreslåede ordning vil både omfatte husholdningsaffald og erhvervsaffald, der er produceret på øer uden fast broforbindelse. For så vidt angår husholdningsaffald vil allerede gældende ret, hvorefter husholdninger har benyttelsespligt til kommunale affaldsordninger, blive videreført. For så vidt angår erhvervsaffald vil virksomheder dog ikke være forpligtet til at benytte et kommunalt behandlingsanlæg. Selvom kommunalbestyrelsen vælger at etablere et behandlingsanlæg til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse på en ø, vil virksomhederne have frit valg til at vælge, hvorvidt de ønsker at få deres affald egnet til materialenyttiggørelse behandlet af kommunen eller en privat aktør. I forbindelse med, at der skal træffes beslutning om udmøntningen af de nye regler for udvidet producentansvar, skal der tages stilling til, om denne undtagelse for ikke-brofaste øer fortsat skal være gældende.

Forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 b, stk. 2, vil endelig indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af jord, som er affald. Forslaget vil medføre, at

den gældende retstilstand for behandling af jord ikke ændres med lovforslaget, således at kommuner fortsat vil kunne behandle jord, der er affald egnet til materialenyttiggørelse, samt eje og drive jordbehandlingsanlæg. Det fremgår dog af Klimaplanen, at der arbejdes for en løsning, hvor kommunernes anvisningsret og -pligt for jord, som er affald, ophæves, så virksomheder frit kan vælge, hvor de afleverer jord. Samtidig er det hensigten, at kommunale jordbehandlingsanlæg på sigt skal udfases efter en rimelig overgangsperiode, der blandt andet tager hensyn til kommunale investeringer. Dette arbejde pågår i øjeblikket, og der kan derfor være behov for en efterfølgende ændring af reglerne i miljøbeskyttelsesloven vedrørende kommunal behandling af jord.

Det foreslås endvidere i miljøbeskyttelseslovens § 49 b, stk. 3, at bemyndige klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens deltagelse, herunder betingelser og vilkår for deltagelse, i aktiviteter forbundet med omlastning af affald omfattet af en kommunal affaldsordning, forberedelse med henblik på genbrug af affald indsamlet på genbrugspladser i kommunen, behandling af affald produceret af kommunens egne institutioner eller virksomheder, eller materialenyttiggørelse i forbindelse med kommunale bygge- og anlægsprojekter. Bemyndigelsesbestemmelsen vil indebære, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte regler, der giver kommunerne mulighed for at deltage i de i bemyndigelsen oplistede aktiviteter uanset det generelle forbud i § 49 b, stk. 1. Bemyndigelsesbestemmelsen vil endvidere indebære, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte betingelser og vilkår for kommunalbestyrelsens deltagelse i de af stk. 3 omfattede aktiviteter.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at kommunalbestyrelsens deltagelse i de af stk. 3 omfattede aktiviteter egner sig bedst til at blive reguleret via bekendtgørelse, da denne reguleringsform giver mulighed for, at der hurtigt og smidigt kan foretages løbende justeringer i takt med udviklingen i affaldssektoren, herunder teknologiudviklingen og udviklingen på det private marked.

Som led i indsamling og transport af affaldet til et behandlingsanlæg kan der være behov for at omlaste affaldet. En del af de aktiviteter, der foregår i forbindelse med omlastning, må dog anses for behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Det foreslås derfor med § 49 b, stk. 3, nr. 1, at klima-, energi- og forsyningsministeren får hjemmel til at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen kan deltage i aktiviteter forbundet med omlastning af affald omfattet af en kommunal affaldsordning, samt hvilke aktiviteter kommunerne kan deltage i i forbindelse med omlastning.

I første omgang forventes det, at der vil blive fastsat regler om, at kommunerne vil af- og pålægge affaldet med henblik på transport til et behandlingsanlæg. Det forventes endvidere, at kommunerne vil kunne oplagre affaldet midlertidigt i forbindelse med omlastningen samt foretage indledende frasorteringer af grove fejlsorteringer hos affaldsproducenten samt indledende sammenpresning og balletering af affaldet med henblik på transportoptimering. Det er ikke hensigten, at kommuner vil skulle foretage en mere omfattende behandling eller forbehandling af affaldet. Det forventes således som udgangspunkt ikke, at kommunerne vil kunne foretage andre behandlings- eller forbehandlingsaktiviteter, herunder eksempelvis knusning eller neddeling af affald. Bestemmelsen vil dog kunne anvendes til at fastsætte regler om, at kommunerne for nærmere bestemte affaldstyper eller affaldsfraktioner, herunder f.eks. flamingo, vil kunne foretage bestemte behandlings- eller forbehandlingsaktiviteter, hvis det er hensigtsmæssigt af hensyn til transportoptimering, og det ikke forringer genanvendelsen. Den foreslåede § 49 b, stk. 3, nr. 1, er dog ikke begrænset til ovenstående, og kommunens rolle i forbindelse med omlastning vil i takt med udviklingen i affaldssektoren kunne udvides og indskrænkes med hjemmel i § 49 b, stk. 3, nr. 1. Udvidelser eller indskrænkninger af kommunens rolle i forbindelse med omlastning vil ske efter dialog med relevante parter.

For en nærmere beskrivelse af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 49 b, stk. 3, nr. 1, til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens deltagelse i aktiviteter forbundet med omlastning af affald

omfattet af en kommunal affaldsordning henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 9, og den foreslåede § 49 b.

Med hjemmel i den foreslåede miljøbeskyttelseslovs § 49 b, stk. 3, nr. 2, vil klima-, energi- og forsyningsministeren kunne fastsætte regler om, i hvilke tilfælde kommunalbestyrelsen vil kunne deltage i aktiviteter forbundet med forberedelse med henblik på genbrug af affald, der er indsamlet på genbrugspladser i kommunen.

Bemyndigelsen forventes at blive udmøntet således, at ansatte på genbrugspladsen vil kunne frasortere affald til genbrug, hvis det vurderes, at affaldet kan genbruges. Det forventes, at der vil blive fastsat regler om, at kommunen vil skulle lade de frasorterede genstande indgå i ordningen for genbrugsområder på genbrugspladser. Det er således hensigten, at kommunen i overensstemmelse med de regler, der vil blive udstedt i medfør af den foreslåede § 50 f, stk. 2, vil skulle give private aktører mulighed for at overtage genstandene, inden kommunen selv genbruger eller istandsætter genstandene eller afsætter genstandene i kommunale genbrugsbutikker. For en nærmere beskrivelse af ordningen for genbrugsområder henvises til pkt. 3.6.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

For en nærmere beskrivelse af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 49 b, stk. 3, nr. 2, til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens deltagelse i aktiviteter forbundet med forberedelse med henblik på genbrug af affald, der er indsamlet på genbrugspladser i kommunen henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 9, og den foreslåede § 49 b.

Endvidere vil klima-, energi- og forsyningsministeren med hjemmel i den foreslåede miljøbeskyttelseslovs § 49 b, stk. 3, nr. 3, fastsætte regler om, i hvilke tilfælde kommunalbestyrelsen vil kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse produceret af kommunens egne institutioner og virksomheder. Bemyndigelsen vil eksempelvis kunne benyttes til at fastsætte regler om, at kommuner må behandle slagge fra kommunalt ejede forbrændingsanlæg, foretage kompostering af have- og parkaffald fra kommunens parker m.v., samt at kommunen må behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra kommunens egne institutioner og virksomheder i forbindelse med aktiviteter på social- og beskæftigelsesområdet.

For en nærmere beskrivelse af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 49 b, stk. 3, nr. 3, til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens deltagelse i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse produceret af kommunens egne institutioner og virksomheder henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 9, og den foreslåede § 49 b.

Bemyndigelsesbestemmelsen i § 49 b, stk. 3, nr. 4, vil blive benyttet til at fastsætte regler om, i hvilke tilfælde kommunalbestyrelsen vil kunne deltage i aktiviteter forbundet med materialenyttiggørelse i forbindelse med bygge- og anlægsprojekter. Det forventes, at der vil blive fastsat regler om, at kommuner vil kunne købe forbehandlet affald egnet til materialenyttiggørelse til anvendelse i bygge- og anlægsprojekter, når kommuner eller kommunale selskaber selv udfører bygge- og anlægsprojekter. Reglerne forventes både at ville omfatte etablering og vedligeholdelse af bygninger og anlæg. Det forventes dog ikke, at kommuner eller kommunale selskaber selv vil kunne varetage forbehandlingen af affald. Som eksempel forventes det ikke, at kommuner eller kommunale selskaber selv vil kunne udføre nedknusning af bygge- og anlægsaffald. Reglerne forventes dog at ville blive udformet således, at i tilfælde hvor kommunen eller et kommunalt selskab har indgået en kontrakt med en privat aktør om udførsel af bygge- og anlægsprojektet, vil den private aktør hverken være forhindret i at anvende forbehandlet affald egnet til materialenyttiggørelse eller selv at udføre forbehandlingen af affaldet.

Lovforslagets § 49 b vil således indebære, at kommuner inden den 1. juli 2022 som udgangspunkt vil

skulle ophøre med at deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenytiggørelse, medmindre aktiviteterne er omfattet af § 49 b stk. 2, eller regler udstedt i medfør af § 49 b, stk. 3.

Lovforslaget indeholder dog i § 49 g, stk. 1, en overgangsordning, hvorefter kommunalbestyrelsen indtil den 1. juli 2027 vil kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenytiggørelse, hvis aktiviteterne er knyttet til et helt eller delvist kommunalt ejet behandlingsanlæg, som er godkendt til behandling af affald egnet til materialenytiggørelse og sat i drift senest den 16. juni 2020, eller til et helt eller delvist kommunalt ejet behandlingsanlæg, som kommunalbestyrelsen senest den 16. juni 2020 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en beskrivelse af overgangsordningen. Forsyningstilsynet vil desuden kunne meddele dispensation, således at kommunalbestyrelsen vil kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af bestemte affaldsfraktioner, hvis der ikke er private, der vil udføre opgaven. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en beskrivelse af dispensationsordningen. Endelig vil kommuner, der ejer et behandlingsanlæg, som er godkendt til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenytiggørelse, som nævnt oven for kunne fortsætte driften indtil den 1. januar 2027, i det omfang det er i overensstemmelse med en godkendt anmeldelse i henhold til regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 46 b. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en beskrivelse af forslaget om at fastsætte en slutdato for kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenytiggørelse.

Det foreslås endvidere at indsætte en ny § 49 e, der vil fastsætte en udvidet udbudspligt, hvorefter kommunalbestyrelsen vil skulle udbyde opgaver med behandling af affald egnet til materialenytiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning. Udbuddet vil skulle følge udbudslovens regler for tildeling af offentlige kontrakter. Dette vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle udbyde opgaven med behandling af affald egnet til materialenytiggørelse, uden at det er muligt at undtage kontrakten fra udbudspligten gennem klassiske in house-aftaler. Det følger endvidere af den foreslåede § 49 e, at udbudslovens regler om ordregiverinterne aftaler og kontrakter mellem ordregivere ikke vil finde anvendelse. Det vil indebære, at kommunalbestyrelsen også vil skulle udbyde opgaven, selvom kontrakten er undtaget fra udbudspligten som følge af udbudslovens udvidede in house-regler. Den udvidede udbudspligt vil overvejende omfatte husholdningsaffald, da kommunalbestyrelsen som udgangspunkt ikke må etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenytiggørelse. I de tilfælde, hvor erhvervsaffald egnet til materialenytiggørelse lovligt vil kunne omfattes af en kommunal affaldsordning, vil udbudspligten dog også finde anvendelse for erhvervsaffaldet.

Den foreslåede § 49 e, stk. 1, vil endvidere indebære, at kommuner, der uanset forbuddet mod deltagelse i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenytiggørelse fortsat vil kunne deltage i disse aktiviteter i henhold til den i § 49 g, stk. 1, foreslåede overgangsordning, også vil være forpligtet til at udbyde opgaverne efter udbudslovens regler. De kommunalt ejede anlæg, der vil kunne fortsætte i overgangsordningen, vil således skulle byde på opgaven i konkurrence med private aktører. De kommunale anlægs bud på opgaven skal ske i overensstemmelse med de almindelige udbuds- og konkurrenceretlige regler. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.3 i lovforslaget almindelige bemærkninger for en nærmere beskrivelse af den foreslåede overgangsordning.

Det foreslås med forslaget til § 49 e, stk. 2, at den udvidede udbudspligt i § 49 e, stk. 1, ikke vil gælde for aktiviteter omfattet af § 49 b, stk. 2, eller regler udstedt i medfør af § 49 b, stk. 3. Forslaget til § 49 e, stk. 2, vil medføre, at den udvidede udbudspligt ikke vil finde anvendelse for opgaver med vand- og spildevandsforsyningsaktiviteter, behandling af affald produceret på øer uden fast broforbindelse, og behandling af jord, som er affald. Bestemmelsen vil endvidere medføre, at i det omfang der med hjemmel i den foreslåede § 49 b, stk. 3, er fastsat regler om, at kommuner må deltage i aktiviteter forbundet med omlastning af affald omfattet af en kommunal affaldsordning, forberedelse med henblik på genbrug af

affald, der er indsamlet på genbrugspladser i kommunen, behandling af affald produceret af kommunens egne institutioner og virksomheder og materialenyttiggørelse i forbindelse med kommunale bygge- og anlægsprojekter, vil den udvidede udbudspligt ikke finde anvendelse for de pågældende opgaver.

Det bemærkes, at udbudspligten alene vil gælde for aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Forslaget til § 49 e, stk. 1, vil således ikke omfatte opgaver med indledende sortering og sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringsegnet affald.

Udbudspligten vil træde i kraft den 1. juli 2023, hvilket vil indebære, at alle kommunalbestyrelser inden den 1. juli 2023 vil skulle have tildelt opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse på baggrund af et udbud. Forslaget vil ikke medføre, at kommunalbestyrelser, der allerede udbyder opgaven, vil skulle genudbyde opgaven inden den 1. juli 2023. Kommunalbestyrelser, der allerede udbyder opgaven ved lovens ikrafttræden, og som ikke ejer et behandlingsanlæg til at varetage opgaven, vil dog ikke kunne hjemtage opgaven i tiden mellem den 1. juli 2022 og den 1. juli 2023.

Indledende sortering er en del af indsamlingsleddet og vil derfor ikke være omfattet af forbuddet i den foreslåede § 49 b, stk. 1, om, at kommunalbestyrelsen ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald og forbrændings- og deponeringsegnet affald vil heller ikke være omfattet af forbuddet i den foreslåede § 49 b, stk. 1, idet aktiviteten ikke anses for behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, da der ikke sorteres på affald, som er klassificeret som egnet til materialenyttiggørelse. Den foreslåede § 49 b, stk. 1, vil således ikke forhindre kommuner i at foretage indledende sortering af affald som led i indsamlingen, eller i at sortere affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald og forbrændings- og deponeringsegnet affald.

Det foreslås dog at indsætte en ny § 49 f, stk. 1, hvorefter kommunalbestyrelsen ikke må eje automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringsegnet affald.

Ved automatiserede anlæg vil der i dette lovforslag skulle forstås anlæg, hvor anlæggets tekniske indretning forestår sorteringen, i modsætning til manuel sortering hvor en fysisk person forestår sortering. Forslaget til § 49 f, stk. 1, vil derfor indebære, at kommuner alene vil have mulighed for at udøve sorteringsaktiviteter i form af manuel indledende sortering og manuel sortering af affald, der ikke er klassificeret som affald egnet til materialenyttiggørelse. Det vil eksempelvis kunne være manuel sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra deponeringsegnet affald, der er afleveret til et kommunalt eget deponeringsanlæg. Manuel sortering vil eksempelvis omfatte sortering ved hjælp af en gravko, der føres af en fysisk person.

Forbuddet i § 49 f, stk. 1, om, at kommunalbestyrelsen ikke må eje automatiserede sorteringsanlæg, vil eksempelvis omfatte automatiserede sorteringsanlæg til optisk posesortering. Ved optisk posesortering vil der skulle forstås sortering af to eller flere affaldsfraktioner, der er særskilt indsamlet i farvede poser i samme beholder. Et anlæg til optisk posesortering anses for et anlæg, der foretager indledende sortering, da anlægget afrunder indsamlingsprocessen. Forbuddet i § 49 f, stk. 1, vil eksempelvis også omfatte automatiserede sorteringsanlæg til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra restaffald. Det skyldes, at restaffald klassificeres som forbrændingsegnet affald, og anlægget derfor vil anses for et anlæg, der sorterer affald egnet til materialenyttiggørelse fra forbrændingsegnet affald. Forbuddet i § 49 f, stk. 1, vil dog ikke være begrænset til de nævnte eksempler, men vil omfatte alle automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringsegnet affald.

Det foreslås dog med den foreslåede § 49 g, stk. 2, at kommunalbestyrelsen i en overgangsordningen indtil den 1. juli 2027 vil kunne eje automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringseget affald, som er godkendt og sat i drift senest den 1. juli 2022 eller som kommunalbestyrelsen senest den 1. juli 2022 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en beskrivelse af overgangsordningen.

For så vidt angår automatiserede sorteringsanlæg til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra restaffald, foreslås det endvidere i § 49 f, stk. 2, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne dispensere fra forbuddet i stk. 1. Bestemmelsen vil alene omfatte anlæg til sortering af restaffald. Ministeren vil således ikke kunne dispensere fra forbuddet i den foreslåede § 49 f, stk. 1, for så vidt angår andre typer af automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringseget affald. I modsætning til hvad der gælder for overgangsordningen efter den foreslåede § 49 g, stk. 2, vil dispensationen ikke udløbe den 1. juli 2027.

Det foreslås endvidere med den foreslåede § 49 f, stk. 3, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om adgangen til at meddele dispensation, herunder regler om dokumentationskrav og oplysningspligt, og om at kommunalbestyrelsen skal have foretaget irreversible investeringer i et projekt, der har til formål at etablere et automatiseret sorteringsanlæg til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra restaffald. Det forventes blandt andet, at der vil blive fastsat regler om, at kommunalbestyrelsen skal have foretaget irreversible investeringer i projektet senest den 1. juli 2022.

For en nærmere beskrivelse af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 49 f, stk. 3, til at fastsætte regler om adgangen til at meddele dispensation henvises til lovforslagets § 1, nr. 9, og bemærkningerne til den foreslåede § 49 f.

3.2. Kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse

3.2.1. Gældende ret

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 1, at kommunalbestyrelsen forestår håndteringen af affald, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven. Affaldshåndtering er således som udgangspunkt en kommunal opgave. Kommunerne er i forlængelse heraf forpligtet til at etablere affaldsordninger for affald produceret af husholdninger og virksomheder i kommunen, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 1, 1. pkt. Det fremgår endvidere af affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 1, 2. pkt., at ordningerne skal fremgå af henholdsvis regulativet for husholdningsaffald, regulativet for erhvervsaffald og regulativet for jord.

Det er dog som udgangspunkt ikke en kommunal opgave at håndtere erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Kommunalbestyrelsens ansvar for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse er begrænset på bekendtgørelsesniveau med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 44, stk. 1, 1. pkt., hvorefter miljøministeren kan fastsætte regler om klassificering, håndtering, sortering og opbevaring af affald samt mærkning af indsamlingsmateriel og pligt til at anvende mærkning samt pligt til at benytte særlige affaldsmøglere, forhandlere, indsamlings- og oparbejdningsvirksomheder m.v.

Ved kongelig resolution af 28. juni 2015 blev ressortansvaret for affaldsforsyning overført fra Miljøministeriet til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. I note 2 til miljøbeskyttelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 100 af 19. januar 2022, er de bestemmelser, der er helt eller delvist overført til klima-, energi- og forsyningsministeren, oplistet. Dette gælder blandt andet § 44, stk. 1. Det fremgår endvidere af noten, at der er valgt den systematik, at der står miljøministeren de steder, hvor kompetencen er delt, uanset hvem

der er primær bruger af bestemmelserne, medmindre al kompetence er overført til klima-, energi- og forsyningsministeren. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan således fastsætte regler med hjemmel i § 44, stk. 1.

Med hjemmel i § 44, stk. 1, 1. pkt., er det fastsat i affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 3, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen ikke må etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af sorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra virksomheder. Der er dog også fastsat visse undtagelser hertil i affaldsaktørbekendtgørelsen, hvorefter erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse lovligt kan omfattes af en kommunal affaldsordning. Dette omfatter erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse indsamlet på genbrugspladser, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 10, stk. 1, erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra kommunens egne institutioner og virksomheder, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 3, 2. pkt., samt genanvendeligt erhvervsaffald fra virksomheder i kommunen, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og erhverv, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 11, stk. 1.

For så vidt angår genbrugspladsordningen, følger det af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, nr. 3, at miljøministeren fastsætter regler om kommunalbestyrelsens pligt til at give adgang til genbrugspladser i kommunen, herunder for virksomheder, der ikke er hjemmehørende i kommunen, og om kommunalbestyrelsens pligt til at begrænse adgangen til genbrugspladser i kommunen og foretage brugerundersøgelser. Kompetencen efter miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, nr. 3, er delt mellem miljøministeren og klima-, energi- og forsyningsministeren.

Klima-, energi- og forsyningsministeren har med hjemmel i § 45, stk. 2, nr. 3, fastsat, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde virksomheder, som er hjemmehørende i kommunen, og virksomheder, som ikke er hjemmehørende i kommunen, herunder udenlandske virksomheder, adgang til mindst én genbrugsplads, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 10, stk. 1, 1. pkt. I affaldsaktørbekendtgørelsen er der endvidere fastsat regler, der forpligter kommunalbestyrelsen til at begrænse adgangen til genbrugspladser i kommunen og til at foretage brugerundersøgelser. Det er eksempelvis fastsat i affaldsaktørbekendtgørelsens § 10, stk. 1, 2. pkt., at ordningen giver virksomhederne adgang til genbrugspladsen med affald, der i karakter svarer til det, husholdninger har adgang med.

Kommunalbestyrelsen har derudover mulighed for at indsamle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, der er produceret af egne institutioner og virksomheder. Det følger således af affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 3, 2. pkt., at kommunalbestyrelsen kan lade erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra kommunens egne institutioner og virksomheder være omfattet af affaldsordninger for affald egnet til materialenyttiggørelse.

Kommunalbestyrelsen kan endvidere tilbyde kommunal indsamling af sorteret genanvendeligt erhvervsaffald i blandede bolig- og erhvervsejendomme. Det følger af affaldsaktørbekendtgørelsens § 11, stk. 1, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde virksomheder i kommunen, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder, at de omfattes af den eller de ordninger for sorteret genanvendeligt affald, som kommunen har etableret for husholdningerne. Det fremgår endvidere af § 11, stk. 2, at dette kun finder anvendelse, hvor kommunalbestyrelsen i sit regulativ for husholdningsaffald har fastsat en indsamlingsordning organiseret som en henteordning for det genanvendelige affald. Det er således et krav for, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde indsamling, at virksomheden omfattes af en eksisterende ordning for husholdninger. Kommunalbestyrelsen kan derfor ikke med hjemmel i affaldsaktørbekendtgørelsens § 11 etablere separate ordninger for genanvendeligt erhvervsaffald, der er produceret af virksomheder beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder.

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, nr. 4, at miljøministeren fastsætter regler om kommunale affaldsordninger, herunder om borgeres, grundejeres og virksomheders pligt til at benytte kom-

munale affaldsordninger. Kompetencen efter miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, nr. 4, er delt mellem miljøministeren og klima-, energi- og forsyningsministeren. For så vidt angår virksomheder, fremgår det af affaldsaktørbekendtgørelsens § 12, stk. 1, at når en kommunal ordning for affald er fastlagt i regulativet for erhvervsaffald, og regulativet er trådt i kraft, er virksomheder forpligtet til at benytte ordningen som foreskrevet. Når kommunalbestyrelsen giver en konkret anvisning, er virksomheder endvidere forpligtet til at følge anvisningen.

Affaldsordninger finansieres efter gældende ret gennem fastsættelse og opkrævning af affaldsgebyrer. Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte gebyrer til dækning af udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordninger, indsamling og registrering af oplysninger og forskudsvis dækning af planlagte investeringer på affaldsområdet. Kommunalbestyrelsen skal således fastsætte og opkræve et gebyr hos virksomheder, der benytter en kommunal affaldsordning.

Der gælder nogle grundlæggende principper for gebyrfastsættelsen. Kommunalbestyrelsens fastsættelse af affaldsgebyrer er underlagt hvile-i-sig-selv-princippet. Kommunen skal således have dækket sine omkostninger gennem opkrævning af gebyrer, men må ikke optjene et overskud. Derudover skal krydssubsidiering så vidt muligt undgås, så der ikke optjenes et overskud på én af de kommunale affaldsordninger, som benyttes til at finansiere et underskud på en anden ordning, og således at en brugergruppe ikke systematisk betaler omkostningerne for en anden brugergruppe. Det betyder eksempelvis, at kommunen ikke må lade husholdninger betale for omkostningerne ved affaldsordninger for virksomheder.

3.2.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Siden 2010 har erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse med få undtagelser været markedsudsat, således at kommunalbestyrelsen ikke må etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Dette betyder, at erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, herunder genanvendeligt erhvervsaffald, med få undtagelser bliver indsamlet og behandlet af private aktører. Forbuddet mod, at kommunalbestyrelsen etablerer ordninger for og tilbyder indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse er i dag fastsat på bekendtgørelsesniveau. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at forbuddet bør fastsættes i loven for at tydeliggøre rammerne for kommunernes rolle på markedet for affald egnet til materialenyttiggørelse.

Det fremgår af Klimaplanen, at genanvendeligt affald på ikke-brofaste øer undtages, så kommuner fortsat kan indsamle og behandle alt genanvendeligt affald på ikke-brofaste øer i en ordning, der er frivillig for virksomhederne. Initiativet indebærer, at virksomheder, der producerer affald på øer uden fast broforbindelse, vil få mulighed for at vælge en kommunal indsamlingsordning, hvis kommunen vælger at lade virksomhederne være omfattet af kommunens ordning.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at der på mange øer uden fast broforbindelse hverken er etableret et privat marked for indsamling og behandling af genanvendeligt affald eller er planer om etablering af et sådant marked, og at det kan være uforholdsmæssigt dyrt for erhvervslivet på disse øer at fragte affaldet væk fra øen. Det vurderes desuden, at kommuner med øer uden fast broforbindelse i vid udstrækning benytter sig af samarbejde med private markedsaktører, når dette er muligt.

Det fremgår endvidere af Klimaplanen, at mindre virksomheder, der genererer affald svarende i art og mængde til husholdninger, får frit valg til at vælge de kommunale indsamlingsordninger til genanvendeligt affald. Ordningen skal udformes, så krydssubsidiering undgås, og indsamlingen sker til markedspriser. Initiativet er en undtagelse til det generelle forbud mod, at kommuner etablerer affaldsordninger for og tilbyder indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Formålet er at gøre det nemmere for mindre virksomheder at få indsamlet deres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Det vil

være et vilkår for ordningen, at virksomheden producerer affald i art og mængde svarende til en husholdning.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at de ordninger for virksomheder, der er frivillige for kommunerne at tilbyde, og som virksomhederne ikke er forpligtet til at benytte, bør omfattes af kravet om, at ydelsen skal leveres til markedspriser. Dette omfatter ud over indsamling af affald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, også indsamling og behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse og indsamling af forbrændingseget erhvervsaffald. Dette vurderes desuden at være i tråd med den linje, der blev lagt i forbindelse med konkurrenceudsættelsen af det genanvendelige erhvervsaffald i 2010, hvor kommunale behandlingsanlæg, der i henhold til en godkendt anmeldelse fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald, skal fastsætte en pris, der afspejler markedsprisen og ikke opkræve et gebyr baseret på hvile-i-sig-selv-princippet efter lovens § 48.

Det bemærkes, at der endnu ikke er truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft. Der henvises i øvrigt til pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger for så vidt angår udmøntningen af de nye ordninger for udvidet producentansvar.

3.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indsætte en ny § 49 d, der vil fastsætte rammerne for kommunernes mulighed for at etablere affaldsordninger for og tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Den foreslåede § 49 d, stk. 1, vil medføre, at det nuværende forbud mod, at kommunalbestyrelsen etablerer affaldsordninger for og tilbyder indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, fastsættes i loven. Forbuddet er i dag fastsat på bekendtgørelsesniveau i affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 3, 1. pkt. For at tydeliggøre rammerne for kommunernes rolle på markedet for affald egnet til materialenyttiggørelse vurderes det dog at være hensigtsmæssigt at fastsætte forbuddet i miljøbeskyttelsesloven.

I overensstemmelse med gældende ret vil forbuddet ikke finde anvendelse for genbrugspladser i kommunen. Kommuner vil fortsat kunne modtage erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse på genbrugspladsen i en ordning, der er frivillig for virksomhederne. Lovforslaget vil ikke indebære ændringer af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, nr. 3, hvorefter ministeren fastsætter regler om kommunalbestyrelsens pligt til at give adgang til genbrugspladser i kommunen, herunder for virksomheder, der ikke er hjemmehørende i kommunen, og om kommunalbestyrelsens pligt til at begrænse adgangen til genbrugspladser i kommunen og foretage brugerundersøgelse. Lovforslaget vil således ikke ændre på, at der på bekendtgørelsesniveau fastsættes regler om, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde virksomheder, som er hjemmehørende i kommunen, og virksomheder, som ikke er hjemmehørende i kommunen, herunder udenlandske virksomheder, adgang til mindst én genbrugsplads, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 10, stk. 1. Lovforslaget vil endvidere ikke ændre på, at der på bekendtgørelsesniveau fastsættes vilkår for virksomheders adgang til genbrugspladsen, herunder regler om begrænsning af den mængde af affald, som virksomheder kan aflevere på genbrugspladsen.

Det foreslås med bestemmelsen i § 49 d, stk. 3, at kommunalbestyrelsen vil kunne tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, virksomheder på øer uden fast broforbindelse eller af kommunens egne institutioner og virksomheder.

Det foreslås med bestemmelsen i § 49 d, stk. 3, nr. 1 og 2, at kommunalbestyrelsen vil få mulighed for at tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse hos virksomheder, der producerer

affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, og hos virksomheder, der producerer affald på øer uden fast broforbindelse. Forslaget vil indebære indførsel af to nye undtagelser fra det generelle forbud mod, at kommuner indsamler erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Der er således tale om en ændring af den gældende retstilstand. Det vil være frivilligt for den enkelte kommune, hvorvidt kommunen ønsker at tilbyde en indsamlingsordning til de pågældende virksomheder. Det forventes endvidere, at der vil blive fastsat regler om, at virksomhederne ikke vil være forpligtet til at benytte de kommunal indsamlingsordninger efter § 49 d, stk. 3, nr. 1 og 2, selvom kommunen tilbyder indsamling. Virksomhederne vil således ikke være afskåret fra at vælge en privat aktør til håndteringen af deres affald.

Det foreslås med bestemmelsen i § 49 d, stk. 4, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens mulighed for at tilbyde indsamling i henhold til stk. 3.

For så vidt angår virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, forventes det, at bemyndigelsen i § 49 d, stk. 4, vil blive udnyttet til at fastsætte regler om, at virksomheder vil skulle benytte allerede eksisterende indsamlingsordninger for husholdninger. Det vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne tilbyde indsamling af de samme typer af affaldsfraktioner til de omfattede virksomheder, som kommunalbestyrelsen tilbyder til husholdninger i kommunen. Det vil endvidere indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle tilbyde indsamling i samme materiel og med samme tømningsfrekvens som husholdninger.

For så vidt angår indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af kommunens egne institutioner og virksomheder vil lovforslagets § 49 d, stk. 3, nr. 3, ikke medføre ændringer af gældende ret. Det fremgår således af affaldsaktorbekendtgørelsens § 8, stk. 3, 2. pkt., at kommunalbestyrelsen kan lade sorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra kommunens egne institutioner og virksomheder være omfattet af ordninger for affald egnet til materialenyttiggørelse. Denne retstilstand vil blive videreført med dette lovforslag. Det bemærkes, at § 49 d, stk. 3, nr. 3, alene omfatter indsamling af affald. Retstilstanden for behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af kommunens egne institutioner og virksomheder vil ændres med dette lovforslags § 49 b, stk. 1. Der henvises i den forbindelse til pkt. 3.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

For en nærmere beskrivelse af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 49 d, stk. 4, til at fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens mulighed for at tilbyde indsamling i henhold til stk. 3 henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 9, og den foreslåede § 49 d.

Udover de ændringer af gældende ret, der følger af den foreslåede § 49 d, stk. 3, vil forslaget i § 49 d, stk. 1, om at fastsætte forbuddet mod kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse i loven, ikke medføre materielle ændringer af gældende ret for så vidt angår udgangspunktet om, at kommunalbestyrelsen ikke må etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Det foreslås derudover at indsætte en ny § 48 a, hvorefter kommunalbestyrelsen fastsætter og opkræver en pris svarende til markedsprisen for kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse hos virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, for kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, for kommunal behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse og for kommunal indsamling af forbrændingsegnet erhvervsaffald.

Kommunalbestyrelsen vil skulle udfolde sædvanlige og rimelige bestræbelser på at undersøge, hvad markedsprisen er. Fastsættelse af en markedspris vil dog kunne være vanskelig at foretage i praksis og vil ofte bero på et skøn. Kommunalbestyrelsen vil ved fastsættelsen af markedsprisen derfor skulle

overlades en vis skønsmargin. Prisen vil dog som minimum skulle fastsættes, så der sikres fuld dækning af omkostningerne ved indsamlingen. Dette omfatter både direkte og indirekte omkostninger, herunder forrentning og afskrivning af kapital.

For de omfattede ordninger vil kommunalbestyrelsen således ikke skulle fastsætte et gebyr på baggrund af hvile-i-sig-selv-princippet. Kommunalbestyrelsen vil dog fortsat skulle undgå krydssubsidiering. Et overskud fra ordningerne må således ikke benyttes til at finansiere omkostningerne for husholdningerne eller andre affaldsordninger, der vil skulle hvile i sig selv.

Bestemmelsen vil ikke omfatte genbrugspladser. Kommunalbestyrelsen vil således skulle fastsætte og opkræve et gebyr hos de virksomheder, der gør brug af tilbuddet om at aflevere affald på genbrugspladser.

Den nuværende undtagelse for virksomheder beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder vil blive ophævet fra den 1. januar 2023, således at kommunalbestyrelsen fra denne dato ikke længere vil kunne tilbyde virksomheder i kommunen, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder, at blive omfattet af den eller de ordninger for sorteret genanvendeligt affald, som kommunen har etableret for husholdningerne. Kommunalbestyrelsen vil dog kunne tilbyde virksomhederne indsamling, hvis de er omfattet af en af de øvrige undtagelser til forbuddet mod kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

3.3. Dispensationsordning

3.3.1. Gældende ret

Efter gældende ret forestår kommunalbestyrelsen håndteringen af affald, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven, jf. miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 1. Kommunalbestyrelsen kan i den forbindelse deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Kommunalbestyrelsen kan vælge, at kommunen selv skal varetage opgaven med behandling af affald inden for den kommunale driftsorganisation, at kommunen skal overlade opgaven til kommunalt ejede affaldsselskaber, eller at opgaven skal udbydes til private virksomheder. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Miljøbeskyttelsesloven indeholder ikke krav til organiseringsform for aktiviteter forbundet med behandling af affald, herunder til organisering af kommunalt ejede affaldsselskaber. Efter de kommunale tilsynsmyndigheders praksis kan affaldshåndtering varetages i selskaber, som en kommune har bestemmende indflydelse i. De kommunale aktiviteter er i dag organiseret forskelligt. Aktiviteterne er blandt andet organiseret inden for den kommunale driftsorganisation, i kommunale fællesskaber efter § 60 i bekendtgørelse nr. 47 af 15. januar 2019 af lov om kommunernes styrelse (herefter kommunestyrelsesloven) eller i kommunale aktieselskaber.

Hvis kommunalbestyrelsen vælger at udbyde opgaven med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, skal kommunen følge de til enhver tid gældende regler for tildeling af offentlige kontrakter, herunder reglerne i udbudsloven. Hvis det i forbindelse med et udbud viser sig, at der ikke er private aktører på markedet, der er interesserede i at varetage en opgave, er der efter gældende regler ikke noget til hinder for, at kommunen selv kan udføre opgaven.

Reglerne for tildeling af offentlige kontrakter fastsætter ikke krav om, at ordregiver foretager markedsdialog som en del af forberedelse af et udbud. Kommunen er således ikke forpligtet til at afsøge markedet for at afdække, om der er markedsinteresse for varetagelse af opgaven, inden at opgaven udbydes. Udbudslovens § 39 giver dog ordregiver mulighed for at gennemføre indledende markedsundersøgelser med

henblik på at udforme udbuddet og informere økonomiske aktører om ordregiverens udbudsplaner og krav i forbindelse med udbuddet. Indledende markedsundersøgelser kan anvendes til at skabe et større kendskab til markedet med henblik på, at ordregiveren kan udforme udbuddet. Det kan blandt andet være gennem en undersøgelse af, hvilke løsninger der er på markedet, hvordan markedet fungerer m.v.

3.3.2. Klima- Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det fremgår af Klimaplanen, at der skal gives mulighed for dispensation fra forbuddet mod at investere eller reinvestere i kommunale anlæg for enkelte fraktioner, såfremt det viser sig, at der efter en udbudsrunde og en efterfølgende markedsdialog med potentielle bydere om justering af udbudsvilkår og udbudte fraktioner, ikke er private bydere til håndteringen af de enkelte fraktioner. Det fremgår desuden af Klimaplanen, at såfremt en kommune får denne dispensation til at byde ind på håndteringen af specifikke fraktioner, forudsættes det, at der er tale om et genudbud på samme vilkår, herunder i forhold til miljøkrav, prisloft, innovation og øvrige udbudskriterier, og at der er tale om et partnerskab i form af offentligt-privat selskab, hvor en privat part også tager en økonomisk risiko.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget overvejet, om det private marked vil kunne håndtere behandlingen af affald egnet til materialenyttiggørelse. Ministeriet vurderer, at der allerede i dag er et velfungerende privat marked, der kan håndtere opgaven, og at der vil være interesse på det private marked for at varetage opgaven. Det private marked håndterer allerede i dag ca. 95 pct. af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, og en evaluering af konkurrenceudsættelsen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse har vist, at det private marked kan håndtere opgaven.

Hensigten med dispensationsordningen er dog at sikre, at der er behandlingsmuligheder til affald omfattet af kommunale affaldsordninger, hvis det i konkrete tilfælde viser sig, at der ikke er interesse på det private marked for at varetage opgaven med at behandle bestemte affaldsfraktioner. I tilfælde hvor der ikke er et velfungerende marked for behandling af bestemte affaldsfraktioner, kan kommuners deltagelse i offentligt-private selskaber bidrage til, at behandlingen af affaldsfraktionerne på sigt kommer ud på markedet, idet den private partner med tiden kan overtage selskabet.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har endvidere overvejet, om der kan opstå en situation, hvor der ikke kan findes en private aktør, der vil indgå i et partnerskab med en kommune, der har fået dispensation. Ministeriet vurderer dog ikke, at det forhold, at der ikke kan findes private aktører, der vil varetage opgaven alene, betyder, at der heller ikke vil kunne findes en privat aktør, der er interesseret i at indgå i et samarbejde med en kommune om opgaven. I den forbindelse lægger ministeriet vægt på, at det vurderes, at der er interesse på det private marked for at varetage opgaven med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Med Klimaplanen er det aftalt, at kommunerne skal gives mulighed for dispensation, hvis der efter en udbudsrunde og en efterfølgende markedsdialog med potentielle bydere om justering af udbudsvilkår og udbudte fraktioner, ikke er private bydere til håndteringen af de enkelte fraktioner. Konsekvensen vil være, at kommunen vil skulle have forsøgt at udbyde opgaven to gange, før der kan gives dispensation. Formålet er at sikre, at muligheden for, at opgaven kan varetages på det private marked, er afsøgt tilstrækkeligt. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at det vil besværliggøre processen betydeligt, hvis kommunen skal gennemføre to udbud, inden de kan ansøge om dispensation. Derudover vurderer ministeriet, at formålet om, at markedet skal være afsøgt tilstrækkeligt, i lige så høj grad vil kunne opnås ved en model, hvor kommunen kan søge om dispensation efter første udbud, såfremt kommunen inden udbuddet har foretaget en indledende markedsundersøgelse. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet foreslår derfor, at der vil blive stillet krav om, at kommunen skal have forsøgt at

udbyde opgaven mindst én gang, og at kommunen inden dette udbud skal have foretaget en indledende markedsundersøgelse.

Med Klimaplanen er det aftalt, at der skal etableres et skærpet økonomisk tilsyn med affaldssektoren, og at tilsynet skal varetages af Forsyningstilsynet. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at det vil være hensigtsmæssigt, at kompetencen til behandle ansøgninger og meddele dispensation samt tilsynet med, at vilkårene for dispensationen overholdes, varetages af samme myndighed. Derfor foreslår ministeriet, at disse opgaver gives til Forsyningstilsynet.

3.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indsætte en ny § 49 c, hvorefter Forsyningstilsynet kan dispensere fra forbuddet i § 49 b, stk. 1, mod, at kommunalbestyrelsen deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, hvis kommunalbestyrelsen ikke har modtaget antagelige ansøgninger eller tilbud i forbindelse med en udbudsprocedure efter udbudslovens regler for tildeling af offentlige kontrakter.

Det vil således være en betingelse for at opnå dispensation, at kommunalbestyrelsen har udbudt opgaven med behandling af affaldet, og at kommunalbestyrelsen i forbindelse med denne udbudsprocedure ikke har modtaget antagelige ansøgninger eller tilbud. Hensigten er, at dispensation kun vil kunne meddeles i tilfælde, hvor der ikke er interesse på det private marked for at behandle affaldet. Det vil være op til kommunen at vurdere, om de modtagne ansøgninger eller tilbud er antagelige. Da Forsyningstilsynet ikke er ressortmyndighed i sager, der vedrører udbuds- og konkurrencelovens regler, vil Forsyningstilsynet ikke have kompetence til at efterprøve, om disse regler overholdes.

Det foreslås med bestemmelsen i § 49 c, stk. 3, 1. pkt., at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om Forsyningstilsynets adgang til at meddele dispensation efter stk. 1, herunder om betingelser og vilkår for dispensationen, krav om indledende markedsundersøgelse, krav til kommunalbestyrelsens genudbud, dokumentationskrav og oplysningspligt.

Med hjemmel i § 49 c, stk. 3, 1. pkt., vil der blive fastsat regler om, at det vil være en betingelse for opnåelse af dispensation, at kommunen forud for iværksættelse af udbudsproceduren har gennemført en indledende markedsundersøgelse. Formålet med den indledende markedsundersøgelse er at sikre, at udbuddet er udformet på baggrund af kendskab til markedet, således at kommunen vil kunne udforme udbuddet med henblik på at opnå interesse på det private marked for at udøve aktiviteten, og at kommunen så vidt muligt undgår en situation, hvor der ikke modtages antagelige ansøgninger eller tilbud fra private aktører. Gennem indledende markedsundersøgelser vil kommunen kunne udforme udbuddet, så der er størst sandsynlighed for at opnå markedsinteresse. Det vil eksempelvis kunne være i forhold til de krav, der vil blive stillet til behandlingen af affaldet i udbuddet, eller ved at øge volumen af de udbudte fraktioner gennem tværkommunalt samarbejde. Det forventes desuden, at der med hjemmel i stk. 3, 1. pkt., vil blive fastsat nærmere regler om krav til kommunens indledende markedsundersøgelser.

Det foreslås endvidere med § 49 c, stk. 2, at aktiviteter, der omfattes af en dispensation meddelt efter stk. 1 vil skulle udøves i et særskilt aktie- eller anpartsselskab med privat medejerskab, og at selskabet vil skulle drives på kommercielle vilkår. Aktiviteter, der er omfattet af dispensationen, vil således skulle være udskilt i et selvstændigt selskab, og selskabet må ikke varetage aktiviteter, der ligger uden for dispensationens område, herunder eksempelvis aktiviteter forbundet med behandling af forbrændings- eller deponeringseget affald. Formålet med, at aktiviteterne vil skulle udøves i et særskilt aktie- eller anpartsselskab, er at sikre en klar adskillelse fra kommunens øvrige opgaver på affaldsområdet. Såfremt selskabet vil behandle affald, der ikke er omfattet af dispensationen, vil kommunalbestyrelsen skulle afhænde sine ejerandele i selskabet. Det forventes, at Forsyningstilsynet vil skulle føre løbende tilsyn med, at disse regler overholdes.

Aktie- eller anpartsselskabet vil skulle have privat medejerskab. Selskabet vil således skulle være et offentligt-privat selskab. Dette vil indebære, at private aktører vil skulle eje en andel af selskabet. Med private aktører vil der skulle forstås fysiske personer eller juridiske personer, der hverken helt eller delvist er ejet af offentlige myndigheder. Derudover vil juridiske personer, herunder selvejende institutioner, der hverken helt eller delvist er ejet af offentlige myndigheder, men som er afhængige af det offentlige, ikke anses for private aktører. Herved vil der skulle forstås, at den juridiske person drives med væsentlig offentlig indflydelse på ledelse eller drift. Det offentlige vil i den forbindelse skulle forstås som kommuner, regioner og staten samt myndigheder eller selskaber, der er helt eller delvist ejet af eller underlagt disse.

Hensigten med betingelsen om privat medejerskab er at bidrage til, at der vil kunne opbygges interesse på markedet for behandling af de pågældende affaldsfraktioner. Selskabets etablering vil skulle ske i overensstemmelse med de almindelige udbuds- og konkurrenceretlige regler. Da Forsyningstilsynet ikke er ressortmyndighed i sager, der vedrører udbuds- og konkurrencelovens regler, vil Forsyningstilsynet ikke have kompetence til at efterprøve, om disse regler overholdes.

Forslaget til § 49 c, stk. 4, vil indebære, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens deltagelse i de i stk. 2 nævnte selskaber, herunder om privat medejerskab. Med hjemmel i stk. 4 forventes der at blive fastsat regler om, hvor stor en andel af selskabets kapital og stemmerettigheder, der skal være ejet af private aktører.

Det bemærkes i den forbindelse, at det forventes, at bemyndigelsen i § 49 c, stk. 3, 1. pkt., vil blive udnyttet til at fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet alene kan give dispensation for så vidt angår bestemte affaldsfraktioner. Der forventes således ikke at ville kunne meddeles en generel dispensation til, at kommunalbestyrelsen kan deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Det forventes, at Forsyningstilsynet vil skulle føre løbende tilsyn med, at disse regler overholdes.

Det forventes endvidere, at der med hjemmel i § 49 c, stk. 3, 1. pkt., vil blive fastsat regler om, at Forsyningstilsynet alene kan give dispensation til at deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, der er omfattet af en kommunal affaldsordning. Det vurderes på denne baggrund, at dispensationsadgangen i praksis overvejende vil omfatte husholdningsaffald, da kommunalbestyrelsen som udgangspunkt ikke må etablere affaldsordninger for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, idet lovforslaget vil indebære, at kommuner alene må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, i de tilfælde hvor erhvervsaffald lovligt kan omfattes af en kommunal affaldsordning. Det forventes, at Forsyningstilsynet vil skulle føre løbende tilsyn med, at disse regler overholdes.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger for så vidt angår en gennemgang af de tilfælde, hvor erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse lovligt vil kunne omfattes af en kommunal affaldsordning.

Affald omfattet af en eksisterende udvidet producentansvarsordning for batterier eller elektronik er også omfattet af en kommunal affaldsordning, idet kommunerne varetager indsamlingsopgaven. Kommunerne vil dog ikke kunne opnå dispensation til at deltage i aktiviteter forbundet med behandling af denne del af affaldet, idet kommunerne ikke varetager behandlingen af dette affald. Det bemærkes, at håndtering af affald omfattet af udvidede producentansvarsordninger er reguleret nærmere i særlovgivning herom. Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft. Der henvises i øvrigt til pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger for så vidt angår udmøntningen af de nye ordninger for udvidet producentansvar.

Det bemærkes endvidere, at bemyndigelsen i § 49 c, stk. 3, 1. pkt., også forventes at blive benyttet til at fastsætte regler om, at dispensationen alene vil kunne omfatte affald fra den kommune eller de kommuner, der er meddelt dispensation.

Det følger af den med lovforslaget foreslåede § 49 e, stk. 1, at kommunalbestyrelsen vil skulle udbyde opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven, og at udbudslovens regler om ordregiverinterne aftaler og kontrakter mellem ordregivere ikke vil finde anvendelse. Det vil betyde, at en kommune, der har fået dispensation efter den foreslåede bestemmelse i § 49 c, stk. 1, ikke vil kunne tildele opgaven til det offentligt-private selskab uden at udbyde opgaven, og kommunen vil som følge af udbudspligten i § 49 e, stk. 1, skulle genudbyde opgaven efter at have fået tildelt dispensation.

Det forventes, at der med hjemmel i § 49 c, stk. 3, 1. pkt., vil blive fastsat regler om, at det vil være et vilkår for dispensationen, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med sit genudbud af opgaven, udbyder opgaven på tilsvarende vilkår, som kommunalbestyrelsen udbød opgaven på i den første udbudsprocedure, hvor kommunalbestyrelsen ikke modtog antagelige ansøgninger eller tilbud. Hensigten er at sikre, at der i kontrakten vil blive stillet tilsvarende krav til det offentligt-private selskabs opgaveudførelse, som der blev stillet i udbuddet til det private marked i den første udbudsprocedure. Det forventes desuden, at der vil blive fastsat regler, hvorefter kommunen i forbindelse med genudbuddet vil kunne tilbyde en private aktør at indtræde i et selskab sammen med kommunen, hvis den private aktør vinder kontrakten. Vælges denne fremgangsmåde for oprettelse af det offentligt-private selskab, vil der i genudbuddet ligeledes skulle være mulighed for, at private aktører kan byde på opgaven, uden at det er et krav, at den private aktør indtræder i selskabet, hvis opgaven tildeles vedkommende.

Såfremt opgaven tildeles det offentligt-private selskab i kommunalbestyrelsens genudbud, vil selskabet også efter udløb af kontrakten kunne byde ind på opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, i det omfang det er i overensstemmelse med vilkårene for dispensationen. Det vil blandt andet betyde, at selskabet alene vil kunne behandle de affaldsfraktioner, som er omfattet af dispensationen, og alene affald fra den kommune eller de kommuner, der er omfattet af dispensationen. Såfremt selskabet vil behandle affald, der ikke er omfattet af dispensationen, vil kommunalbestyrelsen skulle afhænde sine ejerandele i selskabet. Det forventes, at Forsyningstilsynet vil skulle føre løbende tilsyn med, at disse regler overholdes.

Det foreslås med bestemmelsen i § 49 c, stk. 3, 2. pkt., at ministeren endvidere kan fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet af egen drift eller på grundlag af en klage skal føre tilsyn med overholdelse af vilkår for dispensationen, samt mulighed for at give påbud om, at manglende overholdelse af vilkår for dispensationen bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist.

Administrationen af og tilsynet med den foreslåede dispensationsordning vil blive varetaget af Forsyningstilsynet som en del af det skærpede økonomiske tilsyn med affaldssektoren. Det forventes, at der med hjemmel i § 49 c, stk. 3, 2. pkt., vil blive fastsat regler om Forsyningstilsynets tilsyn med kommuner, der tildeles dispensation. Det kan eksempelvis indebære regler om, at Forsyningstilsynet vil kunne behandle og træffe afgørelse i sager, der vedrører spørgsmål om, hvorvidt kommuner, der har fået meddelt dispensation, overholder de betingelser og vilkår, under hvilke der er meddelt dispensation. Det forventes endvidere, at der vil blive fastsat regler om, at Forsyningstilsynet vil kunne påbyde, at manglende overholdelse bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist. Et sådan påbud vil kunne efterkommes ved, at selskabet enten ophører med at udøve den aktivitet, der strider mod de betingelser og vilkår, under hvilke der er meddelt dispensation, eller ved at kommunen afhænder sine ejerandele i selskabet. Efterkommer en kommunalbestyrelse ikke sådanne påbud, vil Forsyningstilsynet

gøre Ankestyrelsen opmærksom på dette, og Ankestyrelsen vil kunne iværksætte de sanktionsmuligheder, der følger af lov om kommunernes styrelse.

3.4. Overgangsordning

3.4.1. Gældende ret

Efter gældende ret kan kommunalbestyrelsen deltage i aktiviteter forbundet med behandling af husholdningsaffald egnet til materialenyttiggørelse, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven, jf. miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 1. Kommunalbestyrelsen kan både deltage direkte inden for den kommunale driftsorganisation eller indirekte via et kommunalt ejt affaldsselskab.

Miljøbeskyttelsesloven indeholder ikke krav til organiseringsform for aktiviteter forbundet med behandling af affald, herunder til organisering af kommunalt ejede affaldsselskaber. De kommunale aktiviteter er i dag organiseret forskelligt. Aktiviteterne er blandt andet organiseret inden for den kommunale driftsorganisation, i kommunale fællesskaber efter § 60 i kommunestyrelsesloven eller i kommunale aktieselskaber.

Efter kommunalfuldmagtsreglerne antages det, at én kommune som udgangspunkt ikke må have bestemmende indflydelse i et selvstændigt selskab. Efter de kommunale tilsynsmyndigheders praksis kan affaldshåndtering varetages i selskaber, som en kommune har bestemmende indflydelse i.

Kommunernes aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse er underlagt hvile-i-sig-selv-princippet, og indtægter og omkostninger i de kommunale affaldsselskaber skal balancere. Kommunale affaldsselskaber må således ikke optjene et overskud, og selskaberne må ikke drives med fortjeneste for øje. Dette gælder, uanset hvilken selskabsform affaldsselskaberne er organiseret i.

Hvis aktiviteterne er organiseret inden for den kommunale driftsorganisation, kan kommunale service- og administrationsydelser benyttes. Hvis aktiviteterne er udskilt i selskaber eller udøves i kommunale fællesskaber, kan kommuner dog alene sælge ydelserne til selskabet eller fællesskabet, hvis der er udtrykkelig hjemmel hertil i enten den skrevne lovgivning eller i kommunalfuldmagtsreglerne. Kommunalfuldmagtsreglerne indebærer, at kommuner som udgangspunkt ikke må drive handel, håndværk, industri eller finansiell virksomhed, herunder levering af service- og administrationsydelser. En kommune kan dog for at undgå værdispild afsætte sin overkapacitet til tredjemand, hvis overkapaciteten er opstået i forbindelse med lovlig kommunal aktivitet. Det er en betingelse for, at der er tale om lovlig overkapacitet, at kommunen ikke har dimensioneret sin kapacitet med det formål at varetage opgaver for andre, ligesom overkapaciteten ikke må kunne afskaffes. Hvorvidt der i det konkrete tilfælde er tale om overkapacitet, som kommunen kan afsætte på markedet i henhold til kommunalfuldmagtsreglerne, beror på en konkret vurdering af, om betingelserne for lovlig overkapacitet er opfyldt.

Det følger endvidere af § 2, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommuners og regioners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber, jf. lovbekendtgørelse nr. 655 af 7. juni 2019, at kommuner og regioner kan udføre sådanne opgaver for andre offentlige myndigheder, som kommunerne og regionerne kan løse for sig selv. Kommunale fællesskaber, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, er ligeledes omfattet af denne afgrænsning af begrebet offentlige myndigheder. Kommuner kan dog ikke udføre sådanne opgaver for andre myndigheder, hvis en opgaves værdi overstiger den for kommuner og regioner gældende tærskelværdi for offentlige tjenesteydelser i direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige tjenesteydelsesaftaler med senere ændringer.

På forsyningsområdet har kommunerne herudover mulighed for at organisere sin forsyningskoncern,

således at et serviceselskab leverer dedikerede service- og administrationsydelser til koncernforbundne selskaber. Formålet er at give kommunerne mulighed for at udnytte synergieffekter ved at samle visse administrations- og andre servicefunktioner i ét selskab. Et kommunalt ejet serviceselskab skal generelt levere ydelser på markedsvilkår for at undgå konkurrenceforvridning.

3.4.2. Klima- Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det fremgår af Klimaplanen, at kommunerne i en overgangsperiode på fem år fortsat kan eje eksisterende kommunale anlæg til behandling og sortering af genanvendeligt husholdningsaffald.

Det fremgår derudover af Klimaplanen, at anlæggene skal selskabsgøres i overgangsperioden for at sikre økonomisk gennemsigtighed om selskabernes aktiviteter og adskillelse af kommunale myndigheds- og driftsopgaver. De kommunale anlæg skal derudover konkurrere på markedsvilkår og byde på husholdningsaffaldet på lige vilkår med andre private og selskabsgjorte anlæg.

Endvidere fremgår det af Klimaplanen, at det ikke skal være muligt for kommunalbestyrelsen at foretage reinvesteringer i eksisterende kommunale anlæg i overgangsperioden. Det skal dog være muligt at finansiere almindelig vedligehold af anlæggene.

Det fremgår også af Klimaplanen, at kun kommunale anlæg, der er etableret eller hvor kommunalbestyrelsen har foretaget væsentlige, irreversible investeringer i etablering af nye anlæg på tidspunktet for indgåelsen af den politiske aftale, vil have mulighed for at deltage i overgangsordningen. Der er således aftalt en skæringsdato den 16. juni 2020.

Endeligt fremgår det af Klimaplanen, at det efter fire år evalueres, om der stadig er behov for kommunal tilstedeværelse på markedet for behandling af genanvendeligt husholdningsaffald. Såfremt der er væsentlige argumenter for en fortsat tilstedeværelse, kan aftalepartierne aftale at forlænge ud over de fem år.

Hensigten med at indføre en overgangsordning forud for overgangen til et rent privat marked for behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse er at tage hensyn til eksisterende kommunale anlægsinvesteringer. En overgangsordning kan modvirke brandsalg af kommunale aktiver, hvor kommunerne tvinges til at afhænde kommunale anlæg inden for en kort tidshorisont. Overgangsordningen skal desuden medvirke til at sikre, at der er tilstrækkelig behandlingskapacitet på markedet til at håndtere affald omfattet af kommunale affaldsordninger ved at give tid til planlægning af nye private anlægsinvesteringer, inden kommunerne skal være helt ude af markedet for behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at en femårig overgangsperiode er tilstrækkelig til at sikre, at kommunerne får mulighed for at indrette sig på de nye rammevilkår. For at sikre, at der ikke er kommuner, der vil blive atypisk hårdt ramt af, at overgangsordningen udløber den 1. juli 2027, vurderes det dog, at det bør være muligt for klima-, energi- og forsyningsministeren at dispensere i helt særlige tilfælde.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at det ikke vil være i tråd med ånden i aftalen, hvis kommuner fremover kan etablere og drive automatiserede anlæg, hvorpå affald egnet til materialenyttiggørelse sorteres fra andet affald, eller hvorpå der foretages indledende sortering af affald. Det er derfor vurderet, at disse anlæg skal sidestilles med anlæg til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, herunder i forhold til overgangsordningen. Idet automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringseget affald ikke direkte er omfattet af aftalens ordlyd, vurderes det dog, at skæringsdatoen for deltagelse i overgangsordningen for disse anlæg bør fastsættes til datoen for lovens ikrafttræden.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at pligten til at selskabsføre eksisterende kommunale

anlæg, først bør indtræde halvandet år fra lovens ikrafttræden. Ministeriet har i den forbindelse lagt vægt på, at kommunerne herved gives tilstrækkelig tid til at stifte selskaberne, samtidig med at der skabes økonomisk gennemsigtighed om selskabernes aktiviteter og adskillelse af kommunale myndigheds- og driftsopgaver hurtigst muligt.

Der vil i udmøntningen af nye ordninger for udvidet producentansvar skulle tages stilling, hvorvidt anlæggene skal kunne varetage behandlingen af affald egnet til materialenyttiggørelse, som er omfattet af en udvidet producentansvarsordning, i overgangsperioden.

3.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indsætte en ny § 49 g, hvorefter kommunalbestyrelsen i en overgangsordning vil kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse og eje automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringseget affald.

Den foreslåede § 49 g, stk. 1, vil indebære, at kommunalbestyrelsen fortsat vil kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, der er omfattet af en kommunal affaldsordning, hvis aktiviteterne er knyttet til et helt eller delvist kommunalt ejet anlæg, som er godkendt til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse og sat i drift senest den 16. juni 2020, eller et helt eller delvist kommunalt ejet anlæg, som kommunalbestyrelsen senest den 16. juni 2020 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af.

Kommunalbestyrelsen vil alene kunne deltage i aktiviteter forbundet med affald egnet til materialenyttiggørelse, der er omfattet af en kommunal affaldsordning. Dette vil indebære, at de kommunalt ejede behandlingsanlæg alene vil kunne behandle affald, der er omfattet af en kommunal affaldsordning. Overgangsordningen vil derfor som udgangspunkt finde anvendelse for behandling af husholdningsaffald, da kommunalbestyrelsen som udgangspunkt ikke må etablere affaldsordninger for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Kommunale anlæg, der deltager i overgangsordningen, vil således ikke have ret til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, udover i de tilfælde hvor kommunen lovligt kan lade erhvervsaffald være omfattet af en kommunal affaldsordning.

Den foreslåede overgangsordning i forslaget til § 49 g, stk. 1, vil ikke omfatte de kommunale anlæg, der har en godkendt anmeldelse til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, jf. regler udstedt i medfør af den gældende § 46 b i miljøbeskyttelsesloven. Disse anlæg vil kunne fortsætte driften indtil den 1. januar 2027, i det omfang det er i overensstemmelse med en godkendt anmeldelse, og der vil som udgangspunkt ikke være krav om, at de pågældende anlæg udskilles i aktie- eller anpartsselskaber, medmindre anlæggene også behandler affald egnet til materialenyttiggørelse, der er omfattet af en kommunal affaldsordning. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en beskrivelse af forslaget om at fastsætte en slutdato for kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Det foreslås derudover med § 49 g, stk. 2, at kommunalbestyrelsen fortsat vil kunne eje automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringseget affald, som er godkendt og sat i drift senest den 1. juli 2022, eller som kommunalbestyrelsen senest den 1. juli 2022 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af.

Den foreslåede § 49 g vil træde i kraft den 1. juli 2022 og udløbe den 30. juni 2027. Det fremgår dog af Klimaplanen, at aftalepartierne vil kunne aftale at forlænge ud over de fem år, der er aftalt i Klimaplanen, hvis der er væsentlige argumenter for fortsat kommunal tilstedeværelse. Derfor foreslås det, at

klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndiges til at forlænge datoen for ordningens udløb. Såfremt aftalepartierne aftaler at forlænge overgangsordningen ud over de fem år, vil ministeren således ved bekendtgørelse fastsætte en ny udløbsdato i overensstemmelse med den nye aftale.

Den foreslåede ordning vil indebære, at kommunerne fra den 1. juli 2022 ikke vil kunne foretage reinvesteringer i de af § 49 g, stk. 1 og 2, omfattede anlæg. Der vil dog kunne foretages almindelig vedligehold af anlæggene.

Det bemærkes, at en overvejende andel af affald egnet til materialenyttiggørelse, som er omfattet af de kommunale affaldsordninger, vurderes at bestå af emballageaffald og andet affald, som vil blive omfattet af udvidet producentansvar. De nye udvidede producentansvarsordninger skal senest træde i kraft den 1. januar 2025. Det bemærkes, at håndtering af affald omfattet af udvidede producentansvarsordninger er reguleret nærmere i særlovgivning herom. Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der vil skulle udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft. Udmøntningen af nye udvidede producentansvarsordninger vil således kunne få indflydelse på overgangsordningen.

Det foreslås med bestemmelsen i § 49 h, stk. 1, endvidere, at kommunernes mulighed for at deltage i overgangsordningen i perioden fra den 1. januar 2024 indtil den 1. juli 2027 vil blive betinget af, at aktiviteterne i henhold til § 49 g, stk. 1 og 2, senest den 1. januar 2024 er udskilt i et eller flere særskilte selskaber, som drives på kommercielle vilkår i aktie- eller anpartsselskabsform, og som ikke udøver andre aktiviteter end aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, indledende sortering og sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- og deponeringseget affald. Kommunerne vil således have halvandet år fra lovens ikrafttræden til at udskille aktiviteterne. Kravet om, at aktiviteterne udskilles i et selvstændigt aktie- eller anpartsselskab, vil indebære en mere klar og entydig juridisk og økonomisk adskillelse mellem kommunernes myndighedsopgaver og driftsopgaver på affaldsområdet.

Den foreslåede § 49 h, stk. 1, vil indebære, at de udskilte selskaber vil skulle agere på kommercielle vilkår fra den 1. januar 2024. Formålet er at sikre lige konkurrence om affaldet og skabe incitament til en effektiv drift af de kommunalt ejede behandlingsanlæg. Det vil desuden indebære, at hvile-i-sig-selv-reguleringen vil blive ophævet for de selskaber, der deltager i ordningen. Det vil sige, at selskabet vil skulle drives med fortjeneste for øje, og at prisen ikke vil skulle fastsættes i overensstemmelse med hvile-i-sig-selv-princippet.

Udskillelse af aktiviteterne i det særskilte selskab vil skulle ske i overensstemmelse med de almindelige konkurrence- og statsstøttereftlige regler.

Det foreslås derudover i § 49 h, stk. 2, at kommunalbestyrelsen vil kunne levere service- og administrationsydelser til de efter stk. 1 udskilte selskaber, som kommunalbestyrelsen deltager i. Aftaler om levering af service- og administrationsydelser, som kommunalbestyrelsen indgår med selskabet, vil skulle indgås på markedsmæssige vilkår. Forslaget vil supplere kommunalfuldmagtens rammer for, hvornår kommuner kan levere ydelser til tredjemand, således at det vil være muligt for kommunen at levere service- og administrationsydelser i tilfælde, hvor kommunen ikke har overkapacitet.

Udskillelsen af kommunernes aktiviteter i form af behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse i aktie- og anpartsselskaber vil indebære, at der indtræder skattepligt af disse aktiviteter, idet aktie- og anpartsselskaber er undergivet almindelig selskabsskattepligt.

En udskillelse af de aktiviteter, der i dag drives som en del af den kommunale driftsorganisation, og de aktiviteter, der i dag drives i regi af et kommunalt fællesskab, til et selvstændigt aktie- eller anpartssel-

skab betyder, at den eller de deltagende kommuner stifter et selskab eller indgår som medstifter af et selskab. Ved stiftelsen indskyder den pågældende kommune aktiviteterne i det nystiftede selskab – der foretages et apportindskud – og som betaling herfor modtages den respektive andel af aktierne m.v. i selskabet.

Der vil for den deltagende kommune være tale om en situation, som er omfattet af reglerne i ligningslovens § 2 om transaktioner mellem koncernforbundne parter. Det betyder, at der vil skulle anvendes priser og vilkår for den økonomiske transaktion mellem selskabet (den skattepligtige) og kommunen i overensstemmelse med, hvad der kunne været opnået, hvis transaktionen var afsluttet mellem uafhængige parter (armslængdeprincippet). Det vil sige, at de aktiver, der indskydes i selskabet, vil skulle værdiansættes til handelsværdien. Da selskaberne vil skulle konkurrere på kommercielle vilkår og byde på behandling af husholdningsaffaldet på lige vilkår med andre privatejede og kommunalt ejede selskaber, vil en værdiansættelse til handelsværdien skulle foretages i overensstemmelse med de værdiansættelsesmetoder, der i øvrigt anvendes i transfer pricing-sager.

Administrationen af og tilsynet med den foreslåede overgangsordning vil blive varetaget af Forsyningstilsynet som en del af det skærpede økonomiske tilsyn med affaldssektoren. Det foreslås, at der med hjemmel i den foreslåede § 49 g, stk. 4, 1. pkt., vil blive fastsat regler om, at kommuner, der forsat ønsker at deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning, vil skulle anmelde dette til Forsyningstilsynet. Derudover foreslås det, at der med hjemmel i den foreslåede § 49 g, stk. 4, 2. pkt., vil blive fastsat regler om, at kommuner, der forsat ønsker at eje automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringsegnet affald, vil skulle anmelde dette til Forsyningstilsynet. Yderligere forventes det, at der i medfør af den foreslåede § 49 g, stk. 5, 1. pkt., vil blive fastsat regler om Forsyningstilsynets tilsyn med kommuner, der deltager i overgangsordningen. Dette vil både omfatte regler om tilsyn med forsat deltagelse i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse og regler om tilsyn med forsat ejerskab af automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringsegnet affald. Dette forventes at indebære regler om, at Forsyningstilsynet af egen drift eller på grundlag af en klage vil kunne behandle og træffe afgørelse i sager, der vedrører spørgsmål om, hvorvidt kommuner, der deltager i overgangsordningen, overholder de fastsatte betingelser og vilkår for forsat deltagelse i overgangsordningen. Det forventes endvidere, at der i medfør af den foreslåede § 49 g, stk. 5, 2. pkt., vil blive fastsat regler om, at Forsyningstilsynet vil kunne give påbud til kommunen om, at forholdene bringes i orden straks eller inden nærmere angivet frist, hvis Forsyningstilsynet finder, at vilkårene for deltagelse i overgangsordningen ikke er overholdt. Efterkommer en kommune ikke sådanne påbud, vil Forsyningstilsynet gøre Ankestyrelsen opmærksom på dette, og Ankestyrelsen vil kunne iværksætte de sanktionsmuligheder, der følger af lov om kommunernes styrelse.

Det foreslås endvidere med lovforslagets § 3, stk. 6, at klima-, energi- og forsyningsministeren i særlige tilfælde vil kunne meddele dispensation til fortsat deltagelse i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse samt til fortsat ejerskab af automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringsegnet affald, hvis en kommune vil blive særligt hårdt påvirket af, at overgangsordningen udløber den 1. juli 2027. For en nærmere beskrivelse af den foreslåede dispensationsmulighed henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 3, stk. 6 og 7.

3.5. Kommunale anlæg, der er godkendt til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse

3.5.1. Gældende ret

I forbindelse med konkurrenceudsættelsen af det genanvendelige erhvervsaffald i 2010 blev kommunalbestyrelsens ansvar begrænset for så vidt angår erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Det følger således af bemærkningerne til forslaget til lov nr. 513 af 12. juni 2009 om ændring af lov om miljøbeskyttelse og andre love, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 4761, at kommunalbestyrelsen fremover ikke skal have kapacitetsforpligtelse for det genanvendelige erhvervsaffald bortset fra kapacitet til genanvendeligt erhvervsaffald fra genbrugspladser og affald produceret af kommunens institutioner og virksomheder.

Kommunale behandlingsanlæg må således som udgangspunkt ikke varetage behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

I henhold til miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 1, kan klima-, energi- og forsyningsministeren dog fastsætte regler om, at kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og sat i drift inden den 26. februar 2009, fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald. Med hjemmel heri blev der i §§ 95 og 96 i den dagældende bekendtgørelse nr. 48 af 13. januar 2010 om affald fastsat regler om, at et kommunalt behandlingsanlæg, der ønskede at fortsætte med behandling af kildesorteret genanvendeligt erhvervsaffald, skulle anmelde dette til Miljøstyrelsen senest den 1. marts 2010, og at Miljøstyrelsen skulle godkende rettidige og korrekte anmeldelser. Det følger af affaldsaktørbekendtgørelsens § 28, stk. 3, at et kommunalt behandlingsanlæg kan behandle sorteret erhvervsaffald til materialenyttiggørelse, i det omfang det er i overensstemmelse med en godkendt anmeldelse, jf. §§ 95 og 96 i bekendtgørelse nr. 48 af 13. januar 2010. Der er pr. 1. januar 2022 16 kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til at behandle erhvervsaffald til materialenyttiggørelse.

Det fremgår endvidere af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 2, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte de nærmere vilkår for driften af de i stk. 1 nævnte anlæg, herunder vilkår om regnskabsmæssig adskillelse. Med hjemmel heri er der fastsat krav om, at anlæggene skal føre særskilte regnskaber for anlæggets aktiviteter i forbindelse med behandlingen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, således at der er adskillelse mellem den del af anlæggets aktiviteter, der relaterer sig til behandlingen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, som skal behandles på markedsvilkår, og den del af anlæggets aktiviteter, der relaterer sig til affald omfattet af kommunale affaldsordninger. Miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 2, er udmøntet i affaldsaktørbekendtgørelsens §§ 30 og 31, hvori der blandt andet er fastsat krav til anlæggenes regnskaber og vilkår for prisfastsættelse. Det følger af affaldsaktørbekendtgørelsens § 30, stk. 4, at regnskaberne skal sendes til Energistyrelsen og af § 31, stk. 2, at de opkrævede priser skal indberettes til Energistyrelsen med henblik på, at Energistyrelsen kan føre tilsyn med, at anlæggene overholder kravene i §§ 30 og 31.

3.5.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Som angivet i Klimaplanen, har en evaluering vist, at de private virksomheder kan håndtere erhvervsaffaldet, uden at der er skabt miljømæssige problemer, hvorfor der sættes en slutdato for behandlingen af genanvendeligt erhvervsaffald på de kommunale anlæg, der efter de gældende regler har dispensation til at modtage erhvervsaffald.

Det fremgår endvidere, at slutdatoen fastsættes til den 1. januar 2027, hvilket tager hensyn til afskrivning af kommunale investeringer. Der blev givet dispensation til anlæggene ud fra en værdispildsbetragtning, hvor de under visse betingelser fik mulighed for at opretholde anlæggets eksisterende kapacitet til erhvervsaffald fra den 26. februar 2009. Siden denne dato har kommunerne således ikke kunnet investere i ny kapacitet til behandling af erhvervsaffald eller udskifte eksisterende anlæg, men har haft mulighed for

at udføre almindelig vedligehold. Dette indebærer, at kommunale anlæg har skullet slanke kapaciteten til behandling af erhvervsaffald til materialenyttiggørelse, efterhånden som aktiverne er blevet udskiftet.

Det vurderes, at de resterende kommunale behandlingsanlæg i ordningen i langt overvejende grad er afskrevne og har meget lidt gæld. I lyset af at det var hensigten med konkurrenceudsættelsen af det genanvendelige erhvervsaffald, at kommunale behandlingsanlæg ikke længere skulle behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, vurderes det på den baggrund at være hensigtsmæssigt at fastsætte en slutdato for godkendelsesordningen.

3.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at miljøbeskyttelseslovens § 46 b ophæves, således at klima-, energi- og forsyningsministeren ikke længere kan fastsætte regler om, at kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og godkendt og sat i drift inden den 26. februar 2009, fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald.

Det foreslås, at § 46 b ophæves den 1. januar 2027, således at de kommunale anlæg, der er godkendte til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, vil kunne fortsætte driften indtil den 1. januar 2027, i det omfang det er i overensstemmelse med en godkendt anmeldelse i henhold til regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 1. Anlæggene vil i øvrigt skulle overholde de vilkår for driften, som er fastsat i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 2.

Kommunens opgavevaretagelse efter § 46 b, stk. 1, vil ikke være omfattet af overgangsordningen for affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning. Aktiviteterne vil således heller ikke være omfattet af kravet om udskillelse i særskilte aktie- eller anpartsselskaber efter den foreslåede § 49 h, stk. 1. Kommunerne vil dog ikke være forhindret i at udskille aktiviteterne i det samme selskab, som varetager behandlingen af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning, så længe vilkårene for driften, herunder krav om særskilte regnskaber, overholdes.

De nævnte anlæg vil skulle ophøre med behandlingen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse inden den 1. januar 2027, selvom det måtte blive besluttet, at overgangsordningen for affald omfattet af en kommunal affaldsordning forlænges, jf. i øvrigt pkt. 3.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Tilsynet med anlæggene vil blive overført fra Energistyrelsen til Forsyningstilsynet. Forsyningstilsynet vil således som en del af det økonomiske tilsyn med affaldssektoren fremadrettet overtage det tilsyn, som Energistyrelsen i dag fører med, at kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, overholder vilkårene for den godkendte anmeldelse og de i affaldsaktørbekendtgørelsen fastsatte vilkår for driften af anlæggene.

3.6. Genbrugsområder

3.6.1. Gældende ret

Miljøbeskyttelsesloven fastsætter regler om adgang til kommunale genbrugspladser og om affaldshierarkiet. Der er ikke i miljøbeskyttelsesloven en pligt for kommunalbestyrelserne til at etablere genbrugsområder på genbrugspladser.

Affaldshierarkiet fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 6 b, stk. 1, og indeholder en prioriteret rækkefølge over tiltag, som skal anvendes ved udarbejdelse af politikker og udstedelse af regler om affaldsforebyggelse og affaldshåndtering. Af affaldshierarkiet fremgår, at affaldsforebyggelse prioriteres højest efterfulgt af forberedelse med henblik på genbrug, genanvendelse, anden nyttiggørelse og endeligt bort-

skaffelse. Bestemmelsen om affaldshierarkiet i miljøbeskyttelseslovens § 6 b gennemfører sammen med principperne i miljøbeskyttelseslovens §§ 1 og 3 artikel 4 i affaldsdirektivet.

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, at miljøministeren fastsætter regler om kommunale affaldsordninger, herunder om kommunalbestyrelsens pligt til at give adgang til genbrugspladser i kommunen, jf. § 45, stk. 2, nr. 3. Bemyndigelsen til at fastsætte regler om borgeres og virksomheders adgang til genbrugspladser er udnyttet til fastsættelse af bestemmelser i affaldsbekendtgørelsen og affaldsaktørbekendtgørelsen.

Genbrug defineres i affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 23, hvoraf det fremgår, at genbrug er enhver operation, hvor produkter eller komponenter, der ikke er affald, bruges igen til samme formål, som de var udformet til. Bestemmelsen implementerer definitionen i affaldsdirektivets artikel 3, nr. 13. Affald defineres i affaldsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, som ethvert stof eller enhver genstand, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med. Bestemmelsen implementerer definitionen i affaldsdirektivets artikel 3, nr. 1.

Kommunalbestyrelsen er i sin affaldshåndtering forpligtet til at følge affaldshierarkiet, herunder at forberede affald med henblik på genbrug, hvis det er muligt, jf. affaldsbekendtgørelsens § 13.

Forskellen på genbrug og forberedelse med henblik på genbrug er, ifølge affaldsbekendtgørelsen, at genbrug angår produkter eller komponenter, som genbruges uden først at skulle undergå en affaldsbehandling, mens forberedelse med henblik på genbrug er enhver nyttiggørelsesoperation i form af kontrol, rengøring eller reparation, hvor produkter eller produktkomponenter, der er blevet til affald, forberedes, således at de kan genbruges uden anden forbehandling. Genstande til genbrug er således ikke en del af affaldsstrømmen.

Kommunale genbrugspladser reguleres i affaldsbekendtgørelsen, hvoraf det fremgår af § 34, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal etablere en indsamlingsordning som en bringeordning, der giver husholdninger i kommunen adgang til mindst én genbrugsplads.

Derudover fremgår det af § 10 i affaldsaktørbekendtgørelsen, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde både virksomheder, som er hjemhørende i kommunen og virksomheder, som ikke er hjemhørende i kommunen, herunder udenlandske virksomheder, adgang til mindst én genbrugsplads. Ordningen giver virksomhederne adgang til genbrugspladsen med affald, der i karakter svarer til det, husholdninger har adgang med, og med en vægtbegrænsning på det køretøj, der afleverer affaldet på genbrugspladsen, på 3500 kg.

Ankestyrelsen har som kommunal tilsynsmyndighed i udtalelse af 28. juni 2017 om kommuners aktiviteter på genbrugsområdet vurderet, at kommuner er berettigede til at tage imod genbrugsgenstande, når det sker som en naturlig afrunding af kommunens opgaver på affaldsområdet, herunder opgaven med at forebygge affald. Det er endvidere Ankestyrelsens vurdering, at kommuner kan sælge genstandene til private og erhvervsdrivende, med henblik på at genstandene genbruges. Salget skal ske til markedspris.

I henhold til miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1, nr. 1, skal kommunalbestyrelsen fastsætte gebyrer til dækning af udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordninger. Genbrugspladsordningen er en affaldsordning, som kommunalbestyrelsen skal fastsætte gebyr for. Kommunalbestyrelsens fastsættelse af affaldsgebyrer er underlagt hvile-i-sig-selv-princippet. Kommunen skal således have dækket sine omkostninger gennem opkrævning af gebyrer, men må ikke optjene et overskud. Det fremgår endvidere af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 3, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen skal fastsætte særskilt gebyr for hver affaldsordning baseret på de udgifter, som er opgjort i kommunalbestyrelsens regnskab. Kommunalbestyrelsen må gerne opkræve et samlet gebyr for alle de ordninger, som en husholdning eller virksomhed er forpligtet til at betale til. Kommunalbestyrelsen skal dog til enhver tid kunne

udskille dem og skal efter anmodning kunne dokumentere fordelingen af omkostningerne på de forskellige ordninger. Det fremgår endvidere af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 4, at miljøministeren kan fastsætte regler om principper for fastsættelse og opkrævning af gebyrer, herunder regler om fritagelse og om dokumentation for gebyrets sammensætning. Der er på denne baggrund blandt andet fastsat regler i affaldsaktørbekendtgørelsen om kommunalbestyrelsens fastsættelse og opkrævning af gebyr til dækning af udgifter til genbrugspladsordningen.

Det følger af affaldsaktørbekendtgørelsens § 17, stk. 7, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte og opkræve et gebyr for husholdningers adgang til at aflevere affald på genbrugspladser. Kommunalbestyrelsen opkræver et genbrugspladsgebyr hos alle husholdninger i kommunen. For virksomheder gælder, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte og opkræve et gebyr hos de virksomheder, der gør brug af tilbuddet om at aflevere affald på genbrugspladser, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 19, stk. 1, 1. pkt.

Efter gældende ret kan kommuners initiativer vedrørende genbrugsgenstande ikke finansieres over affaldsgebyrerne, da genstandene ikke anses for at være affald.

3.6.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets og Miljøministeriets overvejelser

For at øge mængden af genstande til genbrug og dermed reducere ressourceforbruget på en måde, der både gavner miljø, klima og vækst er det med Klimaplanen aftalt, at alle kommunale genbrugspladser skal forpligtes til at stille et område til rådighed, så borgere har mulighed for at aflevere genstande til genbrug.

I forbindelse med udarbejdelsen af dette lovforslag er det overvejet, om også virksomheder skal have mulighed for at aflevere genstande til genbrug i det område, som kommunalbestyrelsen skal etablere, selvom dette ikke fremgår af Klimaplanens tekst. Virksomheder har som tidligere nævnt i dag mulighed for på de kommunale genbrugspladser at aflevere affald, der i karakter svarer til det, som husholdninger kan aflevere, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 10, stk. 1.

Klimaplanen nævner ikke udtrykkeligt, at virksomheder skal have adgang til genbrugsområder. Miljøministeriet vurderer imidlertid, at hensigten med initiativet i Klimaplanen ikke har været at udelukke virksomheder fra at aflevere genstande til genbrug. Miljøministeren bør derfor også have mulighed for at fastsætte regler om, at virksomheder kan aflevere genstande til genbrug.

For at sikre, at alle kommuner etablerer et område til aflevering af genstande til genbrug, vurderer Miljøministeriet, at det er nødvendigt at bemyndige miljøministeren til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsernes pligt til at etablere et område på de kommunale genbrugspladser, hvor borgere og virksomheder kan aflevere genstande til genbrug. Miljøministeren skal endvidere have hjemmel til at fastsætte regler om størrelse, indretning, drift og anvendelse af genbrugsområdet, herunder i hvilket omfang virksomheder skal have mulighed for at benytte genbrugsområdet.

Miljøministeriet vurderer, at initiativet egner sig bedst til at blive reguleret via bekendtgørelse, da denne reguleringsform giver mulighed for en løbende og effektiv tilpasning af reglerne om f.eks. indretningen af genbrugsområderne m.v.

Det fremgår endvidere af Klimaplanen, at de indkomne genstande først skal gøres tilgængelige for private aktører, herunder frivillige organisationer og borgere. Herefter kan de genstande, som ikke afsættes til private aktører, sælges i kommunale genbrugsbutikker eller afsættes til socialøkonomiske virksomheder. På denne måde understøttes de private initiativer, og konkurrencen mellem kommunale genbrugsbutikker og private aktører mindskes.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at det ikke har været formålet med Klimaplanen at

stille private socialøkonomiske virksomheder ringere end andre private aktører. Lovforslaget vil således ligestille private socialøkonomiske virksomheder med andre private aktører. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at formålet med initiativet er, at kommunen eller kommunale institutioner og virksomheder ikke genbruger eller istandsætter genstandene, eller afsætter i egne genbrugsbutikker, før de har forsøgt at afsætte genbrugsgenstandene til private aktører.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer desuden, at kommunerne bør kunne indrette håndteringen af indkomne genbrugsgenstande, således at der kan tages hensyn til kvantiteten og kvaliteten af genstandene og de lokale forhold for afsætning til private aktører. Det bør ligeledes være muligt at håndtere forskellige materialestrømme forskelligt på den enkelte genbrugsplads. Det vil således kunne være hensigtsmæssigt at etablere en bytteordning for visse typer af genstande, men afsætte andre typer til private aktører via udbud af en offentlig kontrakt. Vurderingen beror på, at der er høj diversitet i både antal besøg, mængder og kvalitet af genstande, der modtages til genbrug på de enkelte genbrugspladser, ligesom sammensætningen af private aktører varierer i de enkelte kommuner.

Det følger af Klimaplanen, at kommunerne forpligtes til at inddrage de frivillige organisationer i den lokale kommunale udmøntning af initiativet. Som følge af øget fokus på cirkulær økonomi, forventes det, at der i stigende grad vil komme flere og flere aktører på genbrugsmarkedet. Det kan være borgere, som i højere grad ønsker at genbruge genstande, og det kan være kommercielle aktører, herunder iværksættere, der ønsker at anvende specifikke materialestrømme, samt mere traditionelle aktører på genbrugsmarkedet, såsom marskandisere og antikvitethandlere. På den baggrund vurderer Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, at det er hensigtsmæssigt, at ikke alene frivillige organisationer, men også borgere og private virksomheder får muligheden for at blive hørt om den lokale udmøntning af initiativet.

3.6.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indsætte en ny § 50 f i miljøbeskyttelsesloven, der bemyndiger miljøministeren til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens pligt til at etablere genbrugsområder på genbrugspladser i kommunen og klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens pligt til at give private aktører mulighed for at overtage genstandene.

Med bestemmelsen i § 50 f, stk. 1, foreslås det, at miljøministeren vil fastsætte regler om kommunalbestyrelsernes pligt til at etablere et genbrugsområde på de kommunale genbrugspladser, herunder om størrelse, indretning, drift og anvendelse af genbrugsområder.

Miljøministeren vil med den foreslåede bestemmelse kunne fastsætte regler om, hvem der kan aflevere genstande til genbrug og i hvilket omfang. Miljøministeren vil ligeledes kunne begrænse virksomheders adgang til at aflevere genstande i området, hvis det bliver nødvendigt for at sikre et velfungerende genbrugsområde. Miljøministeren kan eksempelvis begrænse virksomheders adgang, så de kun kan aflevere genstande, der i karakter svarer til det, husholdninger kan aflevere.

I forbindelse med fastsættelsen af reglerne vil kommunerne blive overladt et vist skøn til at beslutte størrelsen, indretningen og driften af området alt afhængig af genbrugspladsens størrelse, dens placering og hvilke genbrugsgenstande, der bliver afleveret. Et område kan eksempelvis være en eller flere containere, et overdækket areal, en bygning m.v.

Mange kommuner er allerede aktive på dette område og har indrettet genbrugsområder, der vurderes at fungere i overensstemmelse med formålet med Klimaplanen. Derfor vil bemyndigelsen i første omgang alene blive brugt til at fastsætte regler om, at kommunerne er forpligtet til at etablere et genbrugsområde på kommunale genbrugspladser, hvor borgere og virksomheder kan aflevere genstande til genbrug, mens bemyndigelsen til at fastsætte regler om størrelse, indretning, drift og anvendelse, herunder i hvilket

omfang virksomheder kan benytte genbrugsområdet, alene vil blive anvendt, hvis det vurderes hensigtsmæssigt at fastsætte retlige rammer herfor.

For en nærmere beskrivelse af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse til at fastsætte regler om en pligt for kommunalbestyrelsen til at etablere et område til genbrugsgenstande på genbrugspladser henvises til lovforslagets § 1, nr. 11, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås med bestemmelsen i § 50 f, stk. 2, 1. pkt., at klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om kommunalbestyrelsens pligt til at give private aktører mulighed for at overtage genstande, der er afleveret i genbrugsområder på genbrugspladser, herunder om kommunalbestyrelsens pligt til at afsætte genstandene vederlagsfrit.

Bemyndigelsen vil blive benyttet til at fastsætte regler om, på hvilke måder kommunalbestyrelsen kan opfylde sin forpligtelse til at give private aktører adgang til genstandene. Formålet er, at kommunalbestyrelsen vil skulle forsøge at afsætte genstandene til private aktører, før kommunen eller kommunale institutioner og virksomheder genbruger eller istandsætter genstandene eller afsætter genstandene i en kommunalt ejet genbrugsbutik.

Med private aktører vil der i lovforslaget skulle forstås fysiske og juridiske personer, der hverken helt eller delvist er ejet af offentlige myndigheder. Derudover vil juridiske personer, herunder selvejende institutioner, der hverken helt eller delvist er ejet af offentlige myndigheder, men som er afhængige af det offentlige, ikke anses for private aktører. Herved forstås, at den juridiske person drives uden væsentlig offentlig indflydelse på ledelse eller drift. Det offentlige skal i den forbindelse forstås som kommuner, regioner og staten samt myndigheder eller selskaber, der er ejet af eller underlagt disse. Med private aktører forstås eksempelvis borgere, frivillige organisationer og private virksomheder, herunder private socialøkonomiske virksomheder.

Det forventes, at kommunalbestyrelsen vil blive overladt et råderum i forhold til den lokale udmøntning af ordningen, således at der på bekendtgørelsesniveau vil blive fastsat regler, der giver kommunalbestyrelsen mulighed for at vælge forskellige modeller for organisering af ordningen i den enkelte kommune, på den enkelte genbrugsplads og for forskellige materialestrømme.

Det forventes i øvrigt, at der vil blive fastsat regler om, at kommunalbestyrelsen skal afsætte genstandene vederlagsfrit. Hensigten er at sikre, at frivillige organisationer, der er momsfrataget i overensstemmelse med momslovens regler, vil kunne byde ind på genstandene på lige vilkår med kommercielle virksomheder uden at blive momspligtige.

Kommunalbestyrelsens lokale udmøntning af ordningen vil skulle leve op til de almindelige konkurrence- og statsstøtteretlige regler.

Formålet med lovforslaget er, at genstande, der afleveres i genbrugsområderne, vil skulle forsøges afsat til private aktører vederlagsfrit, før kommuner eller kommunale institutioner og virksomheder genbruger eller istandsætter genstandene eller afsætter genstandene i en kommunalt ejet genbrugsbutik. Derudover regulerer lovforslaget ikke kommuner eller kommunale institutioner og virksomheders mulighed for at håndtere genbrugsgenstande, herunder kommunale genbrugspladser mulighed for at drive genbrugsbutikker og afsætte genbrugsgenstande i genbrugsbutikkerne.

Det vil dog være en betingelse for, at kommuner eller kommunale institutioner og virksomheder selv kan håndtere genstande, der er afleveret i genbrugsområderne, at kommunalbestyrelsen har opfyldt sin forpligtelse til at give private aktører mulighed for at overtage genstandene. Det vil indebære, at

kommunen i overensstemmelse med de regler, der vil blive fastsat på bekendtgørelsesniveau, vil skulle have forsøgt at identificere private aktører, der vil overtage genstandene.

I forbindelse med fastsættelse af reglerne på bekendtgørelsesniveau forventes det, at kommunerne vil blive overladt et vist skøn til at vurdere, hvornår kommunen i tilstrækkeligt omfang har forsøgt at identificere private aktører, som vil overtage genstandene. Det forventes eksempelvis ikke, at der vil blive fastsat regler om længden af det tidsrum, hvor kommunerne vil skulle give private aktører mulighed for at overtage genstandene, eller om at kommunerne vil skulle udbyde specifikke typer af genstande på bestemte måder. Klima-, energi- og forsyningsministeren vil dog kunne udnytte bemyndigelsen til at stille krav herom, hvis det bliver nødvendigt for at sikre pligten til at give private aktører mulighed for at overtage genbrugsgenstandene.

Det foreslås desuden med bestemmelsen i § 50 f, stk. 2, 2. pkt., at klima-, energi- og forsyningsministeren endvidere fastsætter regler om inddragelse af offentligheden i den lokale udmøntning af ordningen, herunder om udelukkende digital annoncering. Formålet er, at offentligheden skal have mulighed for at blive hørt om udformningen af den kommunale ordning. For en nærmere beskrivelse af de regler, der påtænkes fastsat ved bekendtgørelse vedrørende kommunalbestyrelsens pligt til at give private aktører mulighed for at overtage genbrugsgenstande og inddragelse af offentligheden i den lokale udmøntning henvises til lovforslagets § 1, nr. 11, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås endvidere med den foreslåede ændring af miljøbeskyttelsesloven § 48, stk. 1, i dette lovforslags § 1, nr. 5, at ordningen vil skulle gebyrfinansieres.

Det forventes, at der med hjemmel i den gældende miljøbeskyttelseslovs § 48, stk. 4, vil blive fastsat regler om, at udgifter til genbrugsområder vil kunne omfattes af genbrugspladsgebyret for henholdsvis husholdninger og virksomheder.

Genbrugspladsgebyret vil således fremover også skulle dække udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af ordningen for genbrugsområder på genbrugspladsen, jf. den foreslåede § 50 f. Udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af kommunale genbrugsbutikker samt udgifter til, at kommuner eller kommunale institutioner og virksomheder genbruger eller istandsætter genstandene vil dog ikke kunne dækkes af gebyret. Gebyret vil endvidere ikke kunne dække udgifterne til kommunernes øvrige initiativer for så vidt angår genbrugsgenstande, der ikke er omfattet af den foreslåede ordning i § 50 f.

Det bemærkes, at lovforslaget ikke vil ændre på de grundlæggende principper for gebyrfastsættelsen. Kommunalbestyrelsens fastsættelse af genbrugspladsgebyret vil således fortsat være underlagt hvile-i-sig-selv-princippet, og der vil skulle opnås fuld dækning af de omkostninger, som gebyret omfatter, men kommunen må ikke optjene et overskud. Derudover skal krydssubsidiering så vidt muligt undgås. Det betyder eksempelvis, at kommunen ikke må lade husholdninger betale for omkostningerne for virksomheder.

Lovforslaget vil endvidere ikke ændre på gældende ret i forhold til, at alle husholdninger i kommunen betaler gebyr for, at ordningen stilles til rådighed for husholdningerne, mens virksomheder alene betaler gebyr, når de gør brug af genbrugspladsen.

Det bemærkes, at det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 3, at der skal fastsættes særskilt gebyr for hver affaldsordning baseret på de udgifter, som er opgjort i kommunalbestyrelsens regnskab. Genbrugspladsordningen vil fortsat skulle anses for en affaldsordning, og der vil fortsat skulle fastsættes et særskilt gebyr for genbrugspladsordningen. Genbrugsgenstande, der afleveres af borgere eller virksomheder,

der i genbrugsområder på genbrugspladsen, vil dog ikke anses for at være affald, selvom udgifterne til området kan dækkes af det særskilt gebyr for genbrugspladsen.

Det forventes, at regler om genbrugsområder på genbrugspladser i kommunen, der vil blive fastsat ved bekendtgørelse af henholdsvis miljøministeren og klima-, energi- og forsyningsministeren, vil træde i kraft den 1. januar 2023.

3.7. Indsamling af forbrændingseget erhvervsaffald

3.7.1. Gældende ret

I henhold til miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, nr. 4, kan miljøministeren fastsætte regler om borgeres, grundejeres og virksomheders pligt til at benytte kommunale affaldsordninger. Denne bestemmelse er for så vidt angår virksomheder udmøntet i affaldsaktørbekendtgørelsens § 12, stk. 1, hvorefter virksomheder er forpligtet til at benytte en kommunal ordning for affald som foreskrevet, når ordningen er fastlagt i regulativet for erhvervsaffald, og regulativet er trådt i kraft. Når kommunalbestyrelsen giver en konkret anvisning, er virksomheder endvidere forpligtet til at følge anvisningen. Virksomheder kan dog eksportere deres forbrændingseggede affald til et nyttiggørelsesanlæg i udlandet efter reglerne i forordning om overførsel af affald og bekendtgørelse om overførsel af affald, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 12, stk. 2.

Kommunalbestyrelsen skal etablere affaldsordninger for forbrændingseget affald fra virksomheder. Kommunalbestyrelsen beslutter som udgangspunkt, om en affaldsordning etableres som en indsamlingsordning eller en anvisningsordning, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 4, 1. pkt.

Efter affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 29, defineres en indsamlingsordning som en regulativbestemt ordning, hvor kommunen overtager ansvaret for affaldets videre håndtering ved opsamlingsstedet, og som er organiseret som en hente- eller en bringeordning. En anvisningsordning defineres som en ordning, hvor kommunalbestyrelsen i et regulativ har fastlagt på hvilken måde og eventuelt på hvilket anlæg, affaldsproducenten skal sikre, at affaldet bliver håndteret, jf. affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 9. En anvisningsordning adskiller sig fra en indsamlingsordning ved, at affaldsproducenten beholder ansvaret for affaldets håndtering frem til behandlingsanlægget, mens kommunalbestyrelsen fra indsamlingstidspunktet har ansvar for håndteringen af affald, der er omfattet af en indsamlingsordning.

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 3, at når en kommunal indsamlingsordning er etableret, må indsamling af det af ordningen omfattede affald kun finde sted ved kommunalbestyrelsens foranstaltning eller bemyndigelse. Bestemmelsen indebærer, at der er et forbud mod konkurrerende indsamling af affald, medmindre kommunalbestyrelsen beslutter, at konkurrerende indsamling kan finde sted.

I forbindelse med konkurrenceudsættelsen af det genanvendelige erhvervsaffald, jf. lov nr. 513 af 12. juni 2009 om ændring af lov om miljøbeskyttelse og andre love, blev det fastsat, at forbuddet mod konkurrerende indsamling i miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 3, ikke finder anvendelse på indsamlingsordninger for genanvendeligt erhvervsaffald, jf. miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 6, 1. pkt. Formålet med bestemmelsen er, at affaldsproducerende virksomheder skal kunne aflevere genanvendeligt erhvervsaffald til private indsamlingsvirksomheder. Det bemærkes, at begrebet »genanvendeligt erhvervsaffald« i miljøbeskyttelsesloven hidtil er blevet fortolket og anvendt i overensstemmelse med begrebet »materiale-nyttiggørelse«.

Med henblik på at understøtte konkurrenceudsættelsen blev der i forbindelse med ændringen af miljøbeskyttelsesloven i 2009 givet mulighed for, at private affaldsvirksomheder kunne blive godkendt som indsamlingsvirksomheder, der kan overtage ansvaret for affaldet fra en affaldsproducerende virksomhed.

I henhold til miljøbeskyttelseslovens § 44, stk. 4, nr. 1, kan klima-, energi- og forsyningsministeren således fastsætte regler om godkendelse som indsamlingsvirksomhed for genanvendeligt erhvervsaffald, herunder hvilke oplysninger en ansøgning om godkendelse skal indeholde samt på hvilke vilkår en godkendelse kan meddeles, og om hvordan ansøgningen skal ske.

I henhold til miljøbeskyttelseslovens § 44, stk. 4, nr. 2, kan klima-, energi- og forsyningsministeren desuden fastsætte regler om overdragelse af virksomheders ansvar for håndtering af genanvendeligt erhvervsaffald og indberetning af data til en tilmeldt og godkendt indsamlingsvirksomhed for genanvendeligt erhvervsaffald, herunder om overdragelsesaftalens udformning og indhold. Formålet er, at affaldsproducerende virksomheder skal kunne overdrage ansvaret for, at virksomhedens genanvendelige erhvervsaffald håndteres efter gældende regler, til en godkendt og registreret indsamlingsvirksomhed for genanvendeligt erhvervsaffald.

Det fremgår endvidere af miljøbeskyttelseslovens § 45 d, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om oprettelse af registre over virksomheder, der indsamler affald, affaldstransportører og anlæg, der behandler genanvendeligt erhvervsaffald, samt forhandlere og mæglere af affald, herunder regler om at virksomheder, anlæg, transportører, forhandlere og mæglere har pligt til at tilmelde sig registret og til at videregive oplysninger til dette. Med hjemmel i bestemmelsen er der oprettet et Affaldsregister, jf. bekendtgørelse nr. 2098 af 14. december 2020 om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed (herefter benævnt »affaldsregisterbekendtgørelsen«). Inden en indsamlingsvirksomhed for genanvendeligt erhvervsaffald kan overtage ansvaret for affaldets håndtering, stilles der krav om, at indsamlingsvirksomheden er godkendt og registreret i Affaldsregistret som indsamlingsvirksomhed. Det er blandt andet hensigten med registret, at affaldsproducerende virksomheder skal kunne få et overblik over forskellige muligheder for at få håndteret en given genanvendelig affaldsfraktion.

Virksomheder, der transporterer forbrændingseget erhvervsaffald, kan ikke godkendes eller registreres som indsamlingsvirksomhed i Affaldsregistret. Virksomheder, der transporterer forbrændingseget erhvervsaffald, vil derimod skulle registreres i Affaldsregistret som affaldstransportør. En affaldstransportør må dog ikke overtage ansvaret for affaldet og må i modsætning til en indsamlingsvirksomhed for genanvendeligt erhvervsaffald ikke foretage ruteindsamling af affald fra flere virksomheder.

I dag skal indsamlingsvirksomheder, som indsamler genanvendeligt erhvervsaffald, have bevis for, at mindst én person med ledelsesansvar for indsamlingen i indsamlervirksomheden kan forestå indberetning af data og miljømæssig forsvarlig håndtering af affald.

Det er væsentligt, at virksomheder, der indsamler genanvendeligt erhvervsaffald og dermed har mulighed for at håndtere og herunder transportere affald, også har det fornødne kendskab til, hvordan dette affald håndteres forsvarligt.

Det er et krav, at uddannelsen løbende skal opdateres, hvorfor beviset kun er gyldigt i 5 år fra udstedelsesdatoen. Herefter skal det fornyes. Indsamlerbeviset er personligt og følger personen, ikke virksomheden.

Der betales gebyr for aflæggelse af indsamlerprøven. Gebyret dækker omkostninger til undervisning, prøveafholdelse og udstedelse af bevis samt den løbende opdatering af uddannelsessystemets faglige indhold.

3.7.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det fremgår af Klimaplanen, at virksomheder fremover skal have mulighed for at benytte private indsamlingsordninger for affald til forbrænding.

Hensigten er, at virksomheder skal have mulighed for samle deres affaldsindsamling hos én aktør. Da

virksomheder efter gældende regler kan benytte private indsamlingsordninger for deres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, skal der etableres mulighed for, at virksomheder kan vælge en privat indsamlingsordning for affald til forbrænding. Dermed skal der også etableres mulighed for, at virksomheder kan blive godkendt og registreret som indsamlingsvirksomhed for forbrændingseget erhvervsaffald.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at de ordninger for virksomheder, der er frivillige for kommunerne at tilbyde, og som virksomhederne ikke er forpligtet til at benytte, bør omfattes af kravet om, at ydelsen skal leveres til markedspriser. Dette vil udover indsamling af affald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, også omfatte indsamling af forbrændingseget erhvervsaffald. Dette vurderes desuden at være i tråd med den linje, der blev lagt i forbindelse med konkurrenceudsættelsen af det genanvendelige erhvervsaffald i 2010, hvor kommunale behandlingsanlæg, der i henhold til en godkendt anmeldelse fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald, skal fastsætte en pris, der afspejler markedsprisen og ikke opkræve et gebyr baseret på hvile-i-sig-selv-princippet efter lovens § 48.

3.7.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås med lovforslagets § 1, nr. 1, at ændre miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 6, 1. pkt., således at forbrændingseget erhvervsaffald undtages fra forbuddet mod konkurrerende indsamling i § 45, stk. 3. Derudover vil affaldsaktørbekendtgørelsen blive ændret med hjemmel i den gældende § 45, stk. 2, nr. 4, i miljøbeskyttelsesloven, således at virksomheders pligt til at benytte kommunale indsamlingsordninger for forbrændingseget erhvervsaffald ophæves.

Forslaget vil indebære, at affaldsproducerende virksomheder vil kunne benytte private indsamlingsordninger både til virksomhedens affald egnet til materialenyttiggørelse samt til virksomhedens forbrændingsegne affald.

I modsætning til hvad der gælder for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, vil kommunen stadig være forpligtet til at etablere ordninger for forbrændingseget erhvervsaffald. Kommunen vil desuden fortsat beslutte, om en affaldsordning etableres som en indsamlingsordning eller en anvisningsordning. Såfremt kommunen har etableret en indsamlingsordning, vil den affaldsproducerende virksomhed dog kunne vælge en privat indsamlingsvirksomhed i stedet for den kommunale, men den affaldsproducerende virksomhed vil stadig være forpligtet til at benytte kommunale anvisningsordninger som foreskrevet.

Det foreslås endvidere med lovforslagets § 1, nr. 1, at ændre miljøbeskyttelseslovens § 44, stk. 4, således at virksomheder, der indsamler forbrændingseget erhvervsaffald, vil få mulighed for at lade sig godkende og registrere som indsamlingsvirksomhed i Affaldsregisteret, og virksomheden vil kunne overtage ansvaret for affaldets håndtering fra den affaldsproducerende virksomhed. En indsamlingsvirksomhed vil dermed også overtage ansvaret for at benytte de kommunale anvisningsordninger som foreskrevet i det kommunale regulativ for erhvervsaffald eller i overensstemmelse med en konkret anvisning. Virksomheder vil dog fortsat kunne eksportere deres forbrændingsegne affald til et nyttiggørelsesanlæg i udlandet efter reglerne i forordning om overførsel af affald og bekendtgørelse om overførsel af affald.

Det forhold, at virksomheder, der indsamler forbrændingseget erhvervsaffald, vil kunne overtage ansvaret for håndteringen af en affaldsproducerende virksomheds forbrændingsegne erhvervsaffald, vil endvidere indebære, at virksomheden vil kunne foretage ruteindsamling af forbrændingseget affald fra flere forskellige affaldsproducerende virksomheder.

Det forventes, at der med hjemmel i den eksisterende § 45 d i miljøbeskyttelsesloven vil blive fastsat

regler om, at virksomheder, der indsamler forbrændingseget erhvervsaffald, vil skulle lade sig registrere i Affaldsregistret.

Det forventes, at der med hjemmel i § 7, stk. 3, nr. 4, i miljøbeskyttelsesloven vil blive fastsat regler om bevis for, at mindst én person med ledelsesansvar for indsamlingen i indsamlevirksomheden kan forestå indberetning af data og miljømæssig forsvarlig håndtering af affald, før virksomheden kan blive godkendt som indsamlevirksomhed for forbrændingseget erhvervsaffald. Det er væsentligt, at virksomheder, der indsamler forbrændingseget erhvervsaffald og dermed har mulighed for at håndtere, herunder transportere affald, også har det fornødne kendskab til, hvordan dette affald håndteres forsvarligt. Det foreslås derfor, at ministeren bemyndiges til også at stille krav om, at uddannelsen løbende skal opdateres, og at uddannelsen skal afsluttes med en test. De nærmere elementer i uddannelsen, herunder muligheden for at gennemføre den afsluttende test uden at have gennemført uddannelsesforløbet, vil blive fastsat i samarbejde med de relevante parter og myndigheder. Det foreslås, at uddannelseskravet vil blive fastsat som et vilkår for godkendelsen som indsamler af forbrændingseget erhvervsaffald.

Udover forslaget om, at affaldsproducerende virksomheder skal kunne benytte private indsamlingsordninger til deres forbrændingseget affald, foreslås det at indsætte en ny § 48 a, hvorefter kommunalbestyrelsen blandt andet vil skulle fastsætte og opkræve en pris svarende til markedsprisen for de kommunale indsamlingsordninger for af forbrændingseget erhvervsaffald.

Kommunalbestyrelsen vil skulle udfolde sædvanlige og rimelige bestræbelser på at undersøge, hvad markedsprisen er. Fastsættelse af en markedspris vil dog kunne være vanskelig at foretage i praksis og vil ofte bero på et skøn. Kommunalbestyrelsen vil ved fastsættelsen af markedsprisen derfor skulle overlades en vis skønsmargin. Prisen vil dog som minimum skulle fastsættes, så der sikres fuld dækning af omkostningerne ved indsamlingen. Dette omfatter både direkte og indirekte omkostninger, herunder forrentning og afskrivning af kapital.

For de omfattede ordninger vil kommunalbestyrelsen således ikke skulle fastsætte et gebyr på baggrund af hvile-i-sig-selv-princippet. Kommunalbestyrelsen vil dog fortsat skulle undgå krydssubsidiering. Et overskud fra ordningerne må således ikke benyttes til at finansiere omkostningerne for husholdningerne eller andre affaldsordninger, der vil skulle hvile i sig selv.

3.8. Tilsyn

3.8.1. Gældende ret

Efter gældende ret varetager Forsyningstilsynet opgaver og beføjelser i medfør af lov om Forsyningstilsynet og sektorlovgivningen, hvorved der menes lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning, lov om varmforsyning, lov om fremme af vedvarende energi og lov om fremme af besparelser i energiforbruget eller i regler fastsat i medfør heraf, jf. § 3, stk. 1, i lov om Forsyningstilsynet. Forsyningstilsynet ledes af en uafhængig direktør, som træffer afgørelser i sager og varetager øvrige opgaver og beføjelser, der er henlagt til tilsynet, med det formål især at varetage forbrugernes interesser.

Forsyningstilsynet kan behandle og afgøre sager på eget initiativ eller på grundlag af en anmeldelse eller en klage, og tilsynets afgørelser efter sektorlovgivningen kan påklages til Energiklagenævnet efter regler herom.

Udgangspunktet er, at Forsyningstilsynets opgaver og beføjelser fastsættes i de respektive sektorlove, men Forsyningstilsynet har efter lov om Forsyningstilsynet til opgave at følge og vurdere reguleringen af forsyningssektorerne, herunder orientere klima-, energi-, og forsyningsministeren, hvis reguleringen strider mod hensigten med lov om Forsyningstilsynet og sektorlovgivningen.

Efter gældende ret har ministeren mulighed for at anmode Forsyningstilsynet om konkrete bidrag til brug for det lov- og regelforberedende arbejde samt til ministeriets arbejde med at betjene ministeren og Folketinget, jf. § 4, stk. 3. Forsyningstilsynet vurderer, om en konkret opgave kan udføres, og anmodning kan imødekommes, jf. § 4, stk. 4, eller om imødekommelsen vil være i strid med Forsyningstilsynets uafhængighed.

Til brug for Forsyningstilsynets arbejde kan Forsyningstilsynet indhente de oplysninger, der er nødvendige for varetagelsen af sine opgaver, hos de relevante forsyningsvirksomheder, herunder fastsætte en frist for fremsendelsen af de relevante oplysninger og krav til formen på de fremsendte oplysninger.

Efter gældende ret skal Forsyningstilsynet udarbejde en arbejdsplan, som overordnet redegør for de aktiviteter, som Forsyningstilsynet forventer at fokusere særligt på i kommende år.

Efter gældende ret er Forsyningstilsynet gebyrfinansieret. Regler om finansieringen af tilsynets omkostninger til drift- og opgavevaretagelse efter sektorlovgivningen er først og fremmest fastsat i den respektive sektorlovgivning. Den gældende gebyrordning på tværs af sektorlovgivningen indebærer, at gebyrbetalingen er opdelt i to dele. Der opkræves for det første konkret timeafregnede gebyrer, hvor der er direkte modydelser (behandling af tilladelser, godkendelser, ansøgninger m.v.). For det andet opkræves gebyrer, som er baserede på generelle grundbeløb, hvor opgaverne omfatter modydelser i bredere forstand såsom tilsyn, bredere analyser og markedsovervågning. Derudover følger det af lov om Forsyningstilsynet § 11, stk. 1, at tilsynets omkostninger, der følger af lov om Forsyningstilsynet eller regler fastsat i medfør af loven, ligeledes finansieres af de forsyningsvirksomheder, der betaler gebyrer, som er baseret på generelle grundbeløb i medfør af sektorlovgivningen.

Der er i miljøbeskyttelseslovens kapitel 9 og 9 a fastsat en række bestemmelser, der regulerer tilsynet med, at loven og de regler, der er fastsat med hjemmel i loven, overholdes. Kapitel 9 indeholder bl.a. en bestemmelse om, at det som udgangspunkt er en kommunal opgave at føre tilsyn med overholdelse af miljøbeskyttelseslovens regler. Herudover følger det af kapitlet, at miljøministeren overvåger miljøtilstanden i omgivelserne, og at miljøministeren kan bestemme, at tilsyn og overvågning af miljøtilstanden i visse tilfælde skal udføres af andre myndigheder, samt en bestemmelse om, at tilsynsmyndigheder i miljøbeskyttelsesloven skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort. Kapitel 9 a indeholder bestemmelser om tilsynet med risiko miljøskade.

I miljøbeskyttelseslovens kapitel 10 er der fastsat en række administrative bestemmelser, der vedrører afgørelser truffet efter regler i loven. Det fremgår bl.a., at afgørelser skal meddeles adressaten skriftligt, at adressaten skal underrettes om sagen inden der træffes afgørelse, at visse lokale foreninger og organisationer kan meddele kommunalbestyrelsen eller ministeren om, hvilke typer afgørelser foreningen eller organisationen ønsker at blive underrettet om. Derudover er der fastsat regler om oplysningspligt, og om at påbud og forbud skal indeholde en frist for afgørelsens efterkommelse. Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 2, at den, der undlader at efterkomme sådanne påbud, straffes med bøde.

I miljøbeskyttelseslovens kapitel 11, er der fastsat regler om klage og søgsmål. Kapitlet indeholder regler om, hvilke afgørelser der kan påklages. Herunder følger det af bestemmelsen i § 101, at søgsmål til domstolsprøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen eller beslutningen er meddelt.

Energistyrelsen fører tilsyn med, at de kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, overholder den godkendte anmeldelse og de vilkår for driften, som er fastsat i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 46 b. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en beskrivelse af gældende ret for kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Derudover følger det af § 47, stk. 1, i kommunestyrelsesloven, at tilsynet med kommunerne og kommunale fællesskaber varetages af Ankestyrelsen med Indenrigs- og Boligministeriet som overordnet tilsynsmyndighed, jf. kommunestyrelsesloven § 53. Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne og kommunale fællesskaber overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, herunder kommunale forskrifter, der er udstedt i medfør af denne lovgivning. Dette gælder også reglerne i miljøbeskyttelsesloven. Ankestyrelsen fører dog ikke tilsyn, i det omfang særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage stilling til den pågældende sag, jf. § 48, stk. 1 og 3, i kommunestyrelsesloven. Det følger af de almindelige regler om det kommunale tilsyn, at hvis en kommune eller et kommunalt fællesskab ikke efterkommer en afgørelse, som er truffet af en anden klage- eller tilsynsmyndighed, har klage- eller tilsynsmyndigheden mulighed for at rette henvendelse til Ankestyrelsen, der, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, i sidste instans vil kunne fastsætte tvangsbøder til de ansvarlige medlemmer af kommunalbestyrelsen i medfør af § 50 b i lov om kommunernes styrelse.

3.8.2. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det fremgår af Klimaplanen, at der skal sikres et skærpet økonomisk tilsyn således, at der sikres gennemsigthed, lige konkurrencevilkår og effektive priser i affaldssektoren. Tilsynet gebyrfinansieres og varetages af Forsyningstilsynet.

Hensigten er, at tilsynet skal målrettes, således at der over tid kan sikres effektive og rimelige priser, herunder undgå krydssubsidiering eller anden ulempe for forbrugerne. Det vurderes, at der særligt kan være en generel risiko for krydssubsidiering mellem affaldsordninger på de områder, hvor borgere og virksomheder begge benytter kommunale ordninger, f.eks. på øer uden fast broforbindelse, fælles indsamling af affald egnet til materialenyttiggørelse, på genbrugspladser og indsamlingsordninger for restaffald. Udover Ankestyrelsens kommunale tilsyn, føres der i dag ikke et målrettet tilsyn med kommunernes overholdelse af reglerne om fastsættelse, opkrævning og kontoføring af gebyrer for affaldsordninger, og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vurderer, at der er behov for skærpede regler og tilsyn på disse områder.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget overvejet, om Forsyningstilsynet vil kunne løfte denne tilsynsopgave på en hensigtsmæssig måde fra lovens ikrafttræden. Det er Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets og Forsyningstilsynets vurdering, at der er tale om en meget omfattende tilsynsopgave, der ikke kan afgrænses til det genanvendelige affaldsområde, der ellers er genstand for dette lovforslag. Det vil derfor være hensigtsmæssigt, at Forsyningstilsynet, i takt med at de resterende dele af Klimaplanen implementeres, får mulighed for at oparbejde viden om affaldssektoren som helhed. Dette vil indebære undersøgelser af, hvordan de gældende regler for kommunernes fastsættelse af affaldsgebyrer kan skærpes, inden der etableres et egentligt skærpet tilsyn med kommunernes overholdelse af reglerne om fastsættelse, opkrævning og kontoføring af gebyrer for affaldsordninger, og at krydssubsidiering dermed kan forhindres.

Det vurderes dog, at det vil være hensigtsmæssigt, at Forsyningstilsynet fra lovens ikrafttræden får til opgave at føre tilsyn med dispensationsordningen (pkt. 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger) og overgangsordningen (pkt. 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger). Det vurderes yderligere at være hensigtsmæssigt at samle administrationen og tilsynet med disse ordninger hos én myndighed. Forsyningstilsynet får derfor som led i etableringen af det økonomiske tilsyn med affaldssektoren til opgave både at administrere og føre tilsyn med dispensationsordningen og overgangsordningen. Derudover vurderes det, at tilsynet med de indsamlingsordninger, kommunerne med dette lovforslag skal tilbyde til markedspriser, hensigtsmæssigt kan varetages af Forsyningstilsynet fra lovens ikrafttræden.

I forhold til udbudspligten, der foreslås med dette lovforslag, jf. lovforslagets § 49 e, vil kommunalbestyrelsen skulle udbyde opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en

kommunal affaldsordning på markedet efter de almindelige regler i udbudsloven. Det må forventes, at de almindelige klageadgange mv. i henhold til udbudsloven vil sikre transparente processer m.v. Der vurderes derfor ikke at være behov for et særligt tilsyn med de kommunale udbud.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget overvejet, om Forsyningstilsynet vil kunne blive omfattet af de tilsynsbestemmelser og administrative bestemmelser, der allerede fremgår af miljøbeskyttelsesloven kapitel 9, 9 a og 10, og som er beskrevet ovenfor. Disse bestemmelser er udformet med henblik på det tilsyn, der føres af kommunalbestyrelsen samt miljøministeren og klima-, energi- og forsyningsministeren. Ministeriet vurderer, at eftersom at disse bestemmelser er udformet med henblik på det tilsyn, der føres af kommunalbestyrelsen og i enkelte tilfælde ministeren, skal disse bestemmelser ikke finde anvendelse ved Forsyningstilsynets tilsyn. Der vil derimod blive fastsat bestemmelser, der alene regulerer Forsyningstilsynet. Disse bestemmelser vil så vidt muligt svare til de bestemmelser, der regulerer Forsyningstilsynet i den øvrige sektorlovgivning, hvorved der menes lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning, lov om varmforsyning, lov om fremme af vedvarende energi og lov om fremme af besparelser i energiforbruget eller i regler fastsat i medfør heraf.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget overvejet, om Forsyningstilsynets afgørelser skal kunne påklages til anden administrativ myndighed. Da Forsyningstilsynets tilsyn i medfør af dette lovforslag føres med kommuner, er det vurderingen, at det ikke vil være retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, hvis udgangspunktet om klageadgang fraviges.

3.8.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås det, at der indføres en række konkrete tilsynsopgaver med ordninger på området for indsamling og behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, men det foreslås også at indføre tiltag, der vil være mere bredt forankret i sektoren, herunder tiltag der skal øge transparens og overvågning af det kommunale affaldsgebyr. Det foreslås, at der etableres grundlag for udrulningen af tilsyn på de øvrige affaldsområder, i takt med at der løbende træffes beslutning herom.

På længere sigt lægger Klimaplanen op til, at der vil skulle implementeres et skærpet økonomisk tilsyn for hele affaldsområdet, som forventes udviklet og implementeret i løbet af 2-4 år. Det skærpede tilsyn vil blandt andet afhænge af politiske beslutninger, som ikke er truffet endnu, blandt andet i forhold til affaldsindsamling, som vil blive genstand for særskilte politiske forhandlinger, affaldsforbrænding og det udvidede producentansvar, hvor der lægges op til implementering af ny regulering i de kommende år.

Det foreslås derfor, at affaldssektoren vil blive implementeret i Forsyningstilsynets opgavevaretagelse, og at Forsyningstilsynets opgaver i relation til tilsyn med affaldssektoren vil skulle gebyrfinansieres. Forsyningstilsynets opgaver, der er foreslået med dette lovforslag, vil være målrettet kommunerne, og gebyrerne til Forsyningstilsynet vil derfor skulle betales af kommunerne. Da tilsynet vil knytte sig til kommunernes affaldshåndtering, foreslås det, at kommunerne vil skulle finansiere betalingen af gebyrer til Forsyningstilsynet over affaldsgebyret. Gebyrer til Forsyningstilsynet vil skulle afspejle den konkrete kreds af ydelsesmodtagere og opdeles i dels konkret timeafregnede gebyrer for behandling af tilladelser, godkendelser, ansøgninger m.v., dels gebyrer baseret på generelle grundbeløb, hvor opgaverne omfatter modtydelser i bredere forstand så som tilsyn, markedsovervågning eller bredere analyser.

Det foreslås, at Forsyningstilsynet vil skulle administrere og føre tilsyn med dispensationsordningen (pkt. 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger) og overgangsordningen (pkt. 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger). Det foreslås, at Forsyningstilsynet vil skulle træffe afgørelse om, hvorvidt der vil kunne meddeles dispensation til, at kommunalbestyrelsen deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, og at Forsyningstilsynet vil skulle træffe afgørelse om, hvorvidt anmeldelser om deltagelse i overgangsordningen vil kunne godkendes. For overgangsordningen lægges

endvidere op til, at Forsyningstilsynet vil skulle føre tilsyn med, at aftaler, som kommunalbestyrelsen indgår med et selskab i overgangsordningen, er indgået på markedsmæssige vilkår.

Det foreslås, at Forsyningstilsynet vil skulle føre tilsyn med, at kommunalbestyrelsen fastsætter og opkræver en pris svarende til markedsprisen for indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse hos virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse og indsamling af forbrændingseget erhvervsaffald.

Det foreslås, at Forsyningstilsynet vil skulle føre tilsyn med, at kommunerne sikrer en fuldstændig regnskabsmæssig adskillelse af de pågældende indsamlingsordninger fra de øvrige kommunale indsamlings- og anvisningsordninger.

Det foreslås, at tilsyn med de kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til at behandle sorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse jf. miljøbeskyttelseslovens § 46 b, vil blive overført fra Energistyrelsen til Forsyningstilsynet.

Endelig foreslås det, at der vil skulle fastsættes regler om, at Forsyningstilsynet vil skulle overvåge gennemførelsen af reglerne for de opgaver og forpligtelser, der følger af dette lovforslag, samt forestå en bredere overvågning af markedet og markedsprocesser for at sikre velfungerende konkurrencebaserede affaldsmarkeder, både på behandlings- og indsamlingsmarkedet. Forsyningstilsynet vil herunder fremover overvåge graden af gennemsigtighed af de kommunale affaldsgebyrer.

Det foreslås, at Forsyningstilsynet vil skulle udarbejde analyser på området og offentliggøre gennemsnits-tal blandt andet med det formål at undersøge, hvordan de gældende regler for kommunernes fastsættelse af affaldsgebyrer vil kunne skærpes, så krydssubsidiering undgås.

Som beskrevet, følger det af § 47, stk. 1, i kommunestyrelsesloven, at tilsynet med kommunerne og kommunale fællesskaber varetages af Ankestyrelsen med Indenrigs- og Boligministeriet som overordnet tilsynsmyndighed, jf. kommunestyrelsesloven § 53. Dermed vil Ankestyrelsen forsat være tilsynsmyndighed, hvor det ikke fremgår udtrykkeligt af loven eller i regler udstedt i medfør af loven, at et tilsyn med kommunerne og kommunale fællesskaber skal varetages af Forsyningstilsynet. Det vil eksempelvis indtil videre forsat være Ankestyrelsen, der fører tilsyn med kommunernes overholdelse af reglerne om fastsættelse, opkrævning og kontoføring af gebyrer for affaldsordninger.

Det foreslås, at miljøbeskyttelseslovens regler om straf for manglende efterkommelse af påbud, ikke skal finde anvendelse for de påbud, som Forsyningstilsynet meddeler kommunalbestyrelsen. Derimod gælder det, at hvis en kommune eller et kommunalt fællesskab ikke efterkommer Forsyningstilsynets påbud meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 eller regler udstedt i medfør af dette kapitel, vil dette skulle kunne påses af Ankestyrelsen som led i Ankestyrelsens tilsyn med kommunerne i henhold til lov om kommunernes styrelse. Forsyningstilsynet har i sådanne tilfælde mulighed for, i overensstemmelse med gældende regler, at rette henvendelse til Ankestyrelsen, der, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, i sidste instans vil kunne fastsætte tvangsbøder til de ansvarlige medlemmer af kommunalbestyrelsen i medfør af § 50 b i lov om kommunernes styrelse.

Bestemmelsen i § 110, stk. 1, nr. 2, om straf for manglende efterkommelse af påbud, vil derimod finde anvendelse, i de tilfælde Forsyningstilsynet meddeler påbud til andre end kommunalbestyrelsen. Det vil eksempelvis kunne blive aktuelt i forbindelse med et påbud om udlevering af oplysninger, Forsyningstilsynet meddeler andre markedsaktører i medfør af den foreslåede § 48 f, stk. 1.

4. Regionale konsekvenser, herunder for landdistrikter

Med lovforslaget vil private aktører fremadrettet som udgangspunkt skulle varetage opgaven med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, der er indsamlet i en kommunal affaldsordning. Kommunerne vil således skulle udbyde opgaven på det private marked. Det private marked har siden 1. januar 2010 varetaget opgaven med behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, der ikke indsamles af kommunerne, og det vurderes, at det private marked også vil kunne håndtere det kommunalt indsamlede affald.

De regionale konsekvenser kan variere med lovforslaget. Formålet med lovforslaget er at skabe en stærk genanvendelsessektor, hvor udnyttelse af skalafordele forventes at føre til lave omkostninger i behandlingen af affald egnet til materialenyttiggørelse. Det må derfor forventes, at der vil ske geografiske forskydninger af opgavevaretagelsen, herunder som følge af bedre udnyttelse af skalafordele.

For nogle områder, særligt i de tyndtbefolkede områder, kan det ikke udelukkes, at det kan være mindre attraktivt for private aktører at udøve aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Det forventes dog i dette tilfælde, at der vil være private aktører i andre dele af landet, som vil byde ind på opgaven. Lovforslaget giver endvidere kommunerne mulighed for at søge om dispensation, hvis det viser sig, at der ikke er private aktører, der ønsker at byde på opgaven.

Omkostninger til affaldshåndtering forventes samlet set at falde, idet der dog ikke kan udelukkes særlige situationer i visse områder, der opvejer denne effekt.

I lovforslaget tages der højde for eventuelle udfordringer på ikke-brofaste øer, hvor kommuner fortsat vil kunne indsamle og behandle alt affald egnet til materialenyttiggørelse i en ordning, der er frivillig for virksomhederne.

Det vurderes på denne baggrund, at lovforslaget ikke vil medføre væsentlige regionale konsekvenser, herunder for landdistrikterne.

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

5.1. Staten

Lovforslaget vil medføre, at kommuners eksisterende anlæg og omkostninger til behandling af husholdningers affald egnet til materialenyttiggørelse udskilles og i stedet udbydes til private aktører. Det bemærkes, at der for langt de fleste affaldsfraktioner findes private behandlingsanlæg, som også kan behandle husholdningsaffald. Det er kun ca. 15 pct. af affald til materialenyttiggørelse, der behandles på kommunale anlæg i dag, resten behandles på private anlæg. Store dele af affaldsproduktionen i Danmark eksporteres desuden til andre lande til behandling.

Anlæggene formodes at blive drevet med profitmaksimering for øje, og der vil være forventning om mindst en normalforrentning af den investerede kapital. Der kan derfor opstå et merprovenu for staten i form af selskabsskat. På baggrund af kommunernes nuværende udgifter på området skønnes effekten dog at være marginal.

Etableringen af et økonomisk tilsyn har til formål at skabe lavere priser og sikre gennemsigtighed og transparens i sektoren. Forsyningstilsynet får hjemmel til at føre et økonomisk tilsyn med fire nye affaldsordninger, der følger af Klimaplanen, samt overtage visse eksisterende tilsynsopgaver på affaldsområdet fra Energistyrelsen. Samtidig får Forsyningstilsynet hjemmel til at igangsætte et arbejde, der skal sikre øget transparens og ensartethed i de kommunale affaldsgebyrer, hvilket vurderes at være en forudsætning for etableringen af et effektivt økonomisk tilsyn på affaldsområdet.

Forsyningstilsynet får også hjemmel til at vurdere hensigtsmæssigheden af gældende regulering og bidrage til udvikling af ny regulering. Tilsynet får desuden til opgave løbende at overvåge affaldsgebyret og afrapportere udviklingen.

De nye opgaver medfører meromkostninger på 8,0 mio. kr. i 2022 og 8,2 mio. kr. i 2023. Tilsynet gebyrfinansieres. Det betyder, at borgere vil betale for tilsynet via det kommunale affaldsgebyr for husholdninger, mens virksomheder vil betale gennem de priser, kommunerne opkræver virksomheder for kommunal indsamling og behandling af erhvervsaffald.

Lovforslaget vil medføre omkostninger til opsætning og drift af det foreslåede skærpede økonomiske tilsyn. Lovforslaget vil desuden medføre behov for, at der udvikles en mindre tilføjelse til IT-systemet bag Affaldsregistret, så det bliver muligt at blive registreret som indsamlingsvirksomhed for forbrændings-egnet affald. IT-systemet administreres af Energistyrelsen. Omkostningerne vil dog blive gebyrfinansieret af de registrerede virksomheder.

Lovforslagets krav om selskabsgørelse i forbindelse med overgangsordningen forventes at betyde, at kommunale fællesskaber enten ophæves eller ændrer formål. Begge dele vil kræve Ankestyrelsens godkendelse, enten af en ændret samarbejdsaftale eller af vilkårene for ophævelsen af samarbejdet. Det skønnes, at lovforslaget på den baggrund vil medføre en økonomisk belastning for Ankestyrelsen på 0,4 mio. kr. årligt.

Lovforslagets del vedrørende selskabsgørelse af kommunale genanvendelses anlæg forventes endvidere at medføre administrative udgifter på 0,8 mio. kr. i 2024 og 0,4 mio. kr. i 2025 for Skatteforvaltningen. Udgifterne kan henføres til kontrol af værdiansættelsen i forbindelse med selskabsgørelsen.

Lovforslaget vurderes at være i overensstemmelse med principperne om digitaliseringsklar lovgivning. Kommunikationen mellem Forsyningstilsynet og kommunerne eller andre markedsaktører forventes at foregå elektronisk. Det forventes, at Forsyningstilsynet i medfør af den foreslåede § 48 g, stk. 2, vil fastsætte bestemmelser om, at indberetning af oplysninger vil skulle ske elektronisk til Forsyningstilsynets eget anmeldelsessystem, f.eks. via det eksisterende ENergi-Anmeldelse Online (ENAO). Det foreslås i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.7.2, at virksomheder, der indsamler forbrændingseget erhvervsaffald, vil skulle lade sig registrere. Denne registrering vil skulle foretages elektronisk i det eksisterende digitale system, Affaldsregistret.

5.2. Kommunerne

For så vidt angår de økonomiske konsekvenser for kommunerne dækkes omkostninger til affaldshåndtering, herunder udbudsprocesser, af affaldsgebyret, som opkræves hos virksomheder og husholdninger. På sigt forventes lovforslaget at medføre, at omkostningerne ved affaldsbehandlingen samlet set vil falde som følge af konkurrencepres, udnyttelse af storskalafordele på det private marked og dermed en mere effektiv affaldsbehandling.

Lovforslaget vil kunne få økonomiske konsekvenser for kommunerne, da omfanget af kommunernes ansvar for affaldshåndteringen begrænses. Lovforslaget vil blandt andet betyde, at kommunerne ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, og at kommunerne fremover vil skulle udbyde behandlingen heraf på det private marked. Kommunerne vil derfor skulle afvikle eller afhænde anlæg til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Den foreslåede overgangsordning til forbuddet mod kommunal deltagelse i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse vil indeholde et krav om, at aktiviteterne udskilles i aktie- eller anpartsselskaber. Der vil være engangsudgifter forbundet med udskillelse af aktiviteterne,

blandt andet i form af udgifter til revisor- og advokatbistand i forbindelse med selskabets stiftelse. Udgifterne vil som udgangspunkt kunne afholdes af det selskab, som overtager aktiviteterne.

Lovforslaget pålægger endvidere kommunerne at etablere et område på alle genbrugspladser, hvor genstandene kan afleveres til genbrug. Ud af ca. 370 genbrugspladser i Danmark er det kun ca. 50, der på nuværende tidspunkt ikke har et sådan område. Reglerne forventes på den ene side at medføre besparelser på selve affaldshåndteringen, men på den anden side også udgifter til etablering af området og fordelingen af genstandene blandt de private aktører. Udgifterne til etablering forventes at være forholdsvis begrænsede. Kommunernes udgifter til genbrugsområder på genbrugspladserne vil skulle gebyrfinansieres af husholdningerne i kommunen.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

For erhvervslivet vil der være udgifter forbundet med indførelsen af et skærpet økonomisk tilsyn. Tilsynet gebyrfinansieres. Kommunerne skal indregne gebyrbetalingen til Forsyningstilsynet og de udgifter kommunerne afholder i forbindelse med Forsyningstilsynets tilsyn i affaldsgebyrerne og i de priser kommunerne opkræver virksomheder for kommunal indsamling og behandling af erhvervsaffald. Det betyder, at virksomheder indirekte vil betale til tilsynet, når en virksomhed betaler for kommunal indsamling og behandling af erhvervsaffald. For virksomheder vil stigningen være beskeden, men vanskeligt at skønne præcist.

Lovforslaget vil hovedsageligt give øgede muligheder for erhvervslivet. Med lovforslaget sikres erhvervslivet adgang til at behandle en større andel af det affald, som produceres på det danske marked, hvilket har til formål at understøtte et grønt genanvendelsesmarked. Med den gældende regulering har private aktører alene ansvar for behandling af affald til materialenyttiggørelse fra erhverv, hvilket har været en begrænsende faktor for teknologiudvikling og innovation.

Lovforslaget vil også give affaldsproducerende virksomheder ret til at vælge en privat indsamlingsvirksomhed til indsamling af virksomhedens forbrændingsegnete erhvervsaffald fremfor at bruge den kommunale indsamlingsordning. For de affaldsproducerende virksomheder vil det betyde, at de vil kunne samle indsamlingen hos én aktør. For de private indsamlingsvirksomheder vil det betyde, at de vil få adgang til at forestå indsamlingen af en større del af erhvervsaffaldet end i dag.

Lovforslaget vil bemyndige klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om, at private indsamlingsvirksomheder, der ønsker at overtage ansvaret for indberetning og korrekt håndtering af forbrændingseget affald, vil skulle lade sig registrere som indsamlingsvirksomhed i Affaldsregistret. Registreringen vil ligeledes kræve bevis for beståelse af indsamlerbevis. Kravet om registrering følger af EU-regulering. Der opkræves gebyr for registrering i Affaldsregistret og for indsamleruddannelsen. Private virksomheder, der alene ønsker at transportere affaldet uden at overtage ansvaret for det, vil ikke skulle registreres som indsamlingsvirksomhed i Affaldsregistret, men vil kunne nøjes med at registrere sig som transportør i overensstemmelse med gældende regler. Reglerne, der vil blive fastsat på bekendtgørelsesniveau, vil medføre administrative og økonomiske konsekvenser for private virksomheder, der vælger at lade sig registrere som indsamlingsvirksomhed.

Efter gældende ret må kommunerne som hovedregel ikke tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Med lovforslaget vil kommunerne få mulighed for at tilbyde indsamling og behandling af erhvervsaffald på ikke-brofaste øer. Private aktører, som i dag forestår affaldshåndteringen af affald fra virksomheder, der er beliggende på ikke-brofaste øer, vil derfor kunne risikere at der vil være en mindre mængde affald, der kan behandles, da kommunale anlæg også får mulighed for at tilbyde behandling af affaldet. Det

vurderes dog, at der vil være tale om mindre økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, da kommunerne selv vil kunne vælge, om de vil tilbyde affaldshåndtering til de affaldsproducerende virksomheder, og at virksomhederne derudover vil have frit valg til fortsat at vælge en privat aktør til affald egnet til materialenytiggørelse.

Kommunerne gives endvidere mulighed for at tilbyde virksomheder med affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, at de kan tilsluttes den kommunale indsamlingsordning for affald egnet til materialenytiggørelse. Dette vil erstatte den nuværende ordning, hvor kommunerne kan tilbyde virksomheder, der er beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder, at de kan tilsluttes den kommunale indsamlingsordning for husholdninger. Det vil give mulighed for, at affaldsproducerende virksomheder kan skifte indsamler, ligesom private indsamlingsvirksomheder vil kunne opleve skift i kundebasen.

6.1. Vurdering af agil erhvervsrettet regulering

Lovforslaget skal være med til at understøtte teknologiudvikling ved at give private virksomhederne større adgang til affald egnet til materialenytiggørelse via kommunale udbud. Dette har til formål at skabe øget innovation og teknologiudvikling, og er derfor relevant for princip 1. Lovforslaget er desuden relevant for princip 3, da lovforslaget ikke sætter krav til anvendelse af specifikke teknologier eller løsninger. Det er derfor vurderingen, at lovforslaget er teknologineutralt. Endelig er lovforslaget relevant for princip 5, da private virksomheder, der ønsker at være registeret som indsamlingsvirksomhed for forbrændingseget affald, skal registreres i Affaldsregisteret. Registrering i Affaldsregisteret sker udelukkende online.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Samlet set forventes lovforslaget på sigt at medføre et lavere affaldsgebyr som følge af en mere effektiv behandling af affald egnet til materialenytiggørelse. Det forventes at ske på baggrund af øget adgang til affaldet for private virksomheder, så der kan opnås stordriftsfordele, mere effektive anlæg, øget teknologiudvikling. Det samlede affaldsgebyr påvirkes dog af en række faktorer udover dette lovforslag.

Indførelsen af et skærpet økonomisk tilsyn vil betyde gebyrstigninger. Borgere vil betale for tilsynet via det kommunale affaldsgebyr for husholdninger. Meromkostningerne forventes at medføre en gebyrstigning for en gennemsnitlig husstand på ca. 3 kr. i 2022 og 2023.

8. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget vil sikre, at affald egnet til materialenytiggørelse udbydes på det private marked, hvilket skal bidrage til øgede muligheder for at opnå stordriftsfordele, sikre innovation og mere effektive genanvendelses anlæg. Formålet er således at understøtte danske virksomheders mulighed for at investere i nye genanvendelses anlæg og udvikle grønne løsninger inden for affaldsteknologi og cirkulær økonomi. Det kan samlet set og på sigt bidrage til at øge den reelle genanvendelse og dermed reducere mængderne af affald, der går til forbrænding, hvilket vil være til gavn for miljøet og klimaet. Forbrænding af affald er vurderet til at bidrage med den væsentligste andel af CO₂-udledninger fra affaldssektoren. Uden nye initiativer, er det forventningen, at forbrænding af affald vil stå for udledning af 1,5 mio. tons CO₂e i 2030.

9. Natur- og miljømæssige konsekvenser

En evaluering af konkurrenceudsættelsen af det genanvendelige erhvervsaffald har vist, at det er sket uden miljømæssige problemer. På baggrund af evalueringen forventes der ikke at være negative miljømæssige konsekvenser forbundet med denne del af lovforslaget.

Udmøntningen af lovforslagets bestemmelser om genbrugsområder skønnes endvidere at have visse positive klima- og miljømæssige konsekvenser, da mængden af genstande, der bliver genbrugt frem for at blive sendt til forbrænding, forventes at blive større. Dette vil kunne reducere forbruget af nye ressourcer. Øget genbrug af ressourcer forventes at formindske drivhusgasudledningen, da produktionen af nye varer mindskes. Vurderingen af mulige konsekvenser beror på et overordnet skøn. Der er således ikke foretaget konkrete undersøgelser af, i hvilket omfang genbrugsområderne vil blive brugt, eller hvilke effekter den foreslåede ordning vil få.

10. Forholdet til EU-retten

Det er en forudsætning, at kommuners opgavevaretagelse er i overensstemmelse med EU-retten, herunder EU's statsstøtteretsregler og de EU-retlige udbudsregler.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF regulerer offentlige myndigheders udbudsprocedurer i forbindelse med indgåelse af offentlige kontrakter, hvis værdi anslås ikke at være mindre end tærskelværdierne angivet i direktivet. Det følger dog af direktivets artikel 12, at offentlige kontrakter, som en ordregivende myndighed tildeler en privatretlig eller offentligretlig juridisk person, falder uden for direktivets anvendelsesområde, såfremt: a) Den ordregivende myndighed underkaster den pågældende juridiske person en kontrol, der svarer til den kontrol, den fører med sine egne tjenestegrene, b) mere end 80 % af aktiviteterne i den kontrollerede juridiske person udføres i forbindelse med gennemførelsen af de opgaver, den har fået betroet af den kontrollerende ordregivende myndighed eller af andre juridiske personer, der kontrolleres af den pågældende ordregivende myndighed, og c) der ikke er nogen direkte privat kapitalandel i den kontrollerede juridiske person med undtagelse af ikkekontrollerende eller ikkeblokerende former for private kapitalandele krævet i henhold til nationale lovbestemmelser, jf. traktaterne, som ikke udøver en afgørende indflydelse på den kontrollerede juridiske person. Bestemmelsen er implementeret i dansk ret ved udbudslovens § 12. Lovforslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen ikke længere må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Som konsekvens heraf vil udbudsdirektivets artikel 12 som implementeret i dansk ret ved udbudslovens § 12 ikke frigøre kommunalbestyrelsen, når der indgås kontrakter vedrørende behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/852/EU af 30. maj 2018 om ændring af direktiv 94/62/EF om emballage og emballageaffald (2018-emballageændringsdirektivet) indfører et udvidet producentansvar for emballage, som skal være implementeret i alle EU-lande fra den 31. december 2024. Direktivet er implementeret i dansk ret ved lov nr. 807 af 9. juni 2020 om ændring af lov om miljøbeskyttelse. Det fremgår af 2018-emballageændringsdirektivet, at det udvidede producentansvar for emballageaffald skal indføres i overensstemmelse med reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF (affaldsdirektivet). Det fremgår af affaldsdirektivet, at producentansvar kan organiseres som en finansiel model, hvor producenterne alene bærer det finansielle ansvar for håndteringen af affaldet, eller en organisatorisk model, hvor producenten både bærer det finansielle og organisatoriske ansvar for håndteringen. Den endelige organiseringsmodel for producentansvaret for emballageaffald er endnu ikke fastlagt. En stor andel af de henteordninger for husholdninger, som kommunen er forpligtet til at etablere, vurderes overvejende at bestå af emballageaffald egnet til materialenyttiggørelse. Dette gælder eksempelvis pap/papir-, glas-, metal-, plast- og mad- og drikkekartonaffald. Organiseringsmodellen for det udvidede producentansvar for emballageaffald vil derfor påvirke den fremtidige organisering af en del af det affald, der reguleres med dette lovforslag.

Lovforslaget udbygger det registreringskrav, som har været gældende for indsamlingsvirksomheder for genanvendeligt erhvervsaffald siden 2009, så samme registreringskrav vil gælde for indsamlingsvirksom-

heder for forbrændingseget erhvervsaffald. Dette krav følger direkte af det gældende affaldsdirektiv og vurderes derfor at være fuldt foreneligt hermed.

Lovforslaget vurderes derudover ikke at indeholde EU-retlige aspekter. Lovforslaget vurderes endvidere ikke at indebære statsstøtte.

11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Udkast til lovforslag har i perioden fra den 25. november 2021 til den 3. januar 2022 og fra den 24. februar 2022 til den 3. marts 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

92-Gruppen, Aalborg Energikoncern, Aalborg Portland A/S, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, Advokatrådet – Advokatsamfundet, Akademikerne, Akademisk Arkitektforening, Affald Plus, AffaldVarme Aarhus, Aluminium Danmark, Ankenævnet på Energiområdet, Antenneforeningen Vejen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdstilsynet, ARI (Affalds- og ressourceindustrien), Better Energy, Billund Vand A/S, Biobrændselsforeningen, Biofos A/S, Brancheforeningen for Decentral Kraftvarme, Brancheforeningen for Flaskegenbrug, Brancheforeningen for Husstandsvindmøller, Brancheforeningen for Skov, Have og Park-Forretninger, Brancheforeningen for Små- og Mellemstore Vindmøller, Brintbranchen, Brunata, Bryggeriforeningen, Bornholms Energi og Forsyning (BEOF), Bopa Law, Business Danmark, Bygge- Anlægs- og Trækartellet (BAT), Bygningssagkyndige & Energikonsulenter, Byggeskadefonden, Børsmæglerforeningen, DAKOFA, Dana Petroleum, DANAK (Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond), DANICA RESOURCES APS, Danske halmleverandører, Danmarks Almene Boliger (BL), Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Frie Autocampere, Danmarks Jordbrugsforskning, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Skibskredit, Danmarks Vindmølleforening, Danmarks Tekniske Universitet (DTU), Danoil Exploration A/S, Dansk Affaldsforening, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Biotek, , Danske Bygningscenter, Dansk Center for Lys, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Facilities Management (DFM), Dansk Fjernvarme, Dansk Gartneri, Dansk Gas Forening, Dansk Gasteknisk Center (DGC), Dansk Industri, Dansk Landbrugsrådgivning, Dansk Maskinhandlerforening, Dansk Metal, Dansk Methanolforening, Dansk Miljøteknologi, Dansk Producentansvarssystem, Dansk Retursystem A/S, Dansk Shell A/S, Dansk Skovforening, Dansk Solcelleforening, Dansk Solkraft, Dansk Standard, Dansk Told- og Skatteforbund, Dansk Transport og Logistik (DLTL), Dansk Varefakta Nævn, Danske Advokater, Danske Annoncører og Markedsførere, Danske Arkitektvirksomheder (DANSKE ARK), Danske Energiforbrugere (DENFO), Danske Maritime, Danske Mediedistributører, Danske Regioner, Danske Tegl, DANVA (Dansk Vand- og Spildevandsforening), Datatilsynet, DCC Energi Naturgas, De frie Energiselskaber, DELTA Dansk Elektronik. DENFO (Danske Energiforbrugere), Rådet for grøn omstilling, DI, DI byggeri, DI Transport, DKCPC, DLA Piper Danmark, Dommerfuldmægtigforeningen, Drivkraft Danmark, DTU – Institut for Vindenergi, DTU – Myndighedsbetjening, EA Energianalyse, E. ON Danmark A/S, Emballageindustrien, Energi Danmark, Energi Fyn, Energiforum Danmark, Energiklagenævnet, Energinet, Energisammenslutningen, Energi- og Bygningsrådgivning A/S (EBAS), Energycluster, Energisystemer ApS, Energijtjenesten, Equinor, Erhvervsflyvningens Sammenslutning (ES-DAA), European Energy, Eurowind Energy A/S, Evida, Everfuel, EWE Energie AG, Fagligt Fælles Forbund (3F), FDO, FH - Fagbevægelsens Hovedorganisation, Finansforbundet, Finansrådet, Realkreditforeningen og Realkreditrådet - Finans Danmark, Fjernvarme Fyn, Fonden Kraka, Forbrugerrådet Tænk, Frederiksberg Forsyning, Frederiksberg Kommune, Frie Funktionærer, FSE (Danmarks Frie Forskningsfond), FSR Danske revisorer, GAFSAM, Gaz-system, GRAKOM, Greenpeace, GreenTech Advisor, Gentofte og Gladsaxe Fjernvarme, GreenWays, GTS (Godkendt Teknologisk service), Havarikommissionen for Offshore Olie- og Gasaktiviteter, Havarikommissionen, Hess Denmark ApS, HK-Kommunal, HK-Privat, HOFOR A/S, HOFOR Fjernkøling A/S, HOFOR Vind A/S, HOFOR el og varme, HORESTA, Hulgaard advokater, IBIS, Ingeniørforeningen i Danmark (IDA), Institut for produktudvikling (IPU), Intelligent Energi, Ineos Denmark, Inve-

stering Danmark, IT-Branchen, Justitia, Kjærgaard A/S, KlimaEnergi A/S, Kommunernes Landsforening, Kooperationen (Den Kooperative arbejdsgiver- og interesseorganisation i Danmark), Kraka, Kræftens Bekæmpelse, Københavns Kommune - Teknik- og Miljøforvaltningen, Københavns Kommune – Økonomi- forvaltningen, Københavns Kulturcenter, Københavns Universitet, Landbrug & Fødevarer, Landsbygge- fonden, Landsforeningen af Solcelleejere, Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug, Landsforeningen Naboer til Kæmpevindmøller, Landsforeningen Polio-, Trafik- og Ulykkesskadede, LCA Center, Lederne Søfart, Ledernes Hovedorganisation, Lokale Pengeinstitutter, Lundsby Biogas, MOE Rådgivende ingeni- ører, Mellemfolkeligt Samvirke, Middelgrundens Vindmøllelaug, Mærsk Drilling, Maabjerg Energy Cen- ter – MEC, Nasdaq OMX Copenhagen A/S, Nationalbanken, Nationalt Center for Miljø og Energi, NEAS Energy A/S, Nature Energy, N1 A/S, NetVarmer, Niras, NOAH Klimaretfærdighed og Energi, Nordisk Folkecenter for Vedvarende Energi, Nordisk Energirådgivning ApS, Noreco, Norlys, NRGi Renewables A/S, Nærbutikkernes Landsforening, Nævnenes Hus, Olie Gas Danmark, Oxfam IBIS, Partnerskabet for Bølgekraft, Planenergi, Plan og Projekt, Plastindustrien, Radius Elnet A/S, Rambøll, Rejsearbejdere.dk, Rejsearrangører i Danmark, Ren Energi Oplysning (REO), Regstrup Natur og miljøforening, Restaurati- onsbranchen.dk, Rådet for Bæredygtig Trafik, SEAS-NVE, SEGES, Serviceforbundet, Siemens Gamesa, SKAD - Autokade- og Køretøjsopbyggerbranchen i Danmark, SMVDanmark, Solar Elements A/S, Solar Lightning Consultants ApS, Spirit Energy, Spyker Energy ApS, SRF Skattefaglig Forening, Statens ByggeforskningsInstitut, Syd Energi (SE), Synergi, TEKNIQ Arbejdsgiverne, Teknologisk Institut, Total S. A., T-REGS , TREFOR/EWII, Varmepumpefabrikantforeningen, Vattenfall A/S, Vedvarende Energi, Vejle Spildevand, VELTEK – VVS- og El-Tekniske Leverandørers Brancheforening, Verdens Skove, Verdo Randers, Vestforbrænding, Vestas Wind systems A/S, Vindenergi Danmark, Vin og Spiritus Orga- nisationen i Danmark, Vindmølleindustrien, Visit Denmark, VNG Danmark AS, Wind Denmark, Wind Estate A/S, Wintershall Nordszee B. V., WWF Verdensnaturfonden, Ældre Sagen, Økologisk Landsfor- ening, Ørsted.

12. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/min- dreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/mer- udgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	For kommunerne forventes lovforslaget på sigt at medfø- re, at omkostningerne ved af- faldsbehandling samlet set vil falde som følge af konkurren- cepres, udnyttelse af storskala- fordele på det private marked og dermed en mere effektiv affaldsbehandling. Ingen konsekvenser for stat el- ler region.	For staten vil de nye opga- ver til Forsyningstilsynet med- føre meromkostninger på 8,0 mio. kr. i 2022 og 8,2 mio. kr. i 2023. Tilsynet gebyrfinansie- res. Det skønnes, at lovforslagets krav om selskabsgørelse i for- bindelse med overgangsord- ningen vil medføre en økono- misk belastning for Ankesty- relsen på 0,4 mio. kr. årligt. Lovforslagets del vedrørende

		selskabsgørelse af kommunale genanvendelses anlæg forventes endvidere at medføre administrative udgifter på 0,8 mio. kr. i 2024 og 0,4 mio. kr. i 2025 for Skatteforvaltningen. Kommunerne vil skulle afvikle eller afhænde anlæg til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. I udgangspunktet udgør de kommunale anlæg en værdi for kommunerne. Det kan dog ikke udelukkes, at enkelte kommuner kan opleve tab, hvis der er investeret i anlæg, der ikke kan klare sig i konkurrencen. Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser for regionerne.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget vurderes ikke at have særlige implementeringskonsekvenser for kommunerne. Kommunerne vil skulle tilpasse sig til de nye rammevilkår.	For staten vurderes det, at lovforslaget medfører behov for, at der udvikles en mindre tilføjelse til IT-systemet bag Affaldsregistret, så det bliver muligt at blive registreret som indsamler af forbrændingseget affald. IT-systemet administreres af Energistyrelsen. Omkostningerne gebyrfinansieres af brugerne. Lovforslaget vurderes ikke at have implementeringskonsekvenser for regionerne.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Det vurderes, at lovforslaget ikke får væsentlige økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, og at lovforslaget hovedsageligt giver øgede muligheder for erhvervslivet. Med lovforslaget sikres erhvervslivet adgang til at behandle en større andel af det	For erhvervslivet vil der være udgifter forbundet med indførelsen af et skærpet økonomisk tilsyn. Tilsynet gebyrfinansieres. Virksomheder vil indirekte betale til tilsynet, når en virksomhed betaler for kommunal indsamling og behandling af erhvervsaffald. For virksomheder vil

	affald, som produceres på det danske marked.	stigningen være beskedent, men vanskeligt at skønne præcist. Der opkræves gebyr for registrering i Affaldsregistret og for indsamleruddannelsen. Reglerne, der vil blive fastsat på bekendtgørelsesniveau, vil medføre økonomiske konsekvenser for private virksomheder, der vælger at lade sig registrere som indsamlingsvirksomhed.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for erhvervslivet.	Lovforslaget forventes ikke at medføre væsentlige administrative konsekvenser for erhvervslivet, hverken omstillingsomkostninger eller løbende omkostninger. Dog bemyndiges ministeren med lovforslaget til at fastsætte regler om, at virksomheder, der ønsker at overtage ansvaret for indberetning og korrekt håndtering af forbrændingseget affald, skal lade sig godkende og registrere som indsamlingsvirksomhed i Affaldsregistret. De nærmere regler for godkendelse og registrering i Affaldsregistret vil blive fastsat ved bekendtgørelse.
Administrative konsekvenser for borgerne	Samlet set forventes lovforslaget på sigt at medføre et lavere affaldsgebyr som følge af en mere effektiv behandling af affald egnet til materialenytiggørelse. Det samlede affaldsgebyr påvirkes dog af en række faktorer ud over dette lovforslag.	Indførelsen af et skærpet økonomisk tilsyn vil betyde gebyrstigninger. Borgere vil betale for tilsynet via det kommunale affaldsgebyr for husholdninger. Meromkostninger forventes at medføre en gebyrstigning for en gennemsnitlig husstand på ca. 3 kr. i 2022 og 2023.
Klimamæssige konsekvenser	Lovforslaget kan samlet set og på sigt bidrage til at øge den	Ingen

	reelle genanvendelse og dermed reducere mængderne af affald, der går til forbrænding, hvilket vil være til gavn for miljøet og klimaet. Forbrænding af affald er vurderet til at bidrage med den væsentligste andel af CO₂-udledninger fra affaldssektoren. Uden nye initiativer, er det forventningen, at forbrænding af affald vil stå for udledning af 1,5 mio. tons CO₂e i 2030.	
Natur- og miljømæssige konsekvenser	En evaluering af konkurrencesættelsen af det genanvendelige erhvervsaffald har vist, at det er sket uden miljømæssige problemer. På baggrund af evalueringen forventes der ikke at være miljømæssige konsekvenser forbundet med lovforslaget. Udmøntningen af lovforslagets bestemmelser om genbrugsområder skønnes at indebære visse positive miljø- og klimamæssige konsekvenser.	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indebærer, at kommunalbestyrelsen ikke længere må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Som konsekvens heraf vil udbudsdirektivets artikel 12 som implementeret i dansk ret ved udbudslovens § 12 ikke frigøre kommunalbestyrelsen, når der indgås kontrakter vedrørende behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Lovforslaget udbygger endvidere det registreringskrav, som har været gældende for indsamlingsvirksomheder for genanvendeligt erhvervsaffald siden 2009, så samme registreringskrav vil gælde for indsamlingsvirksomheder for forbrændingseget erhvervsaffald. Dette krav følger direkte af det gældende affaldsdirektiv og vurderes derfor at være fuldt foreneligt hermed. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/852/EU af 30. maj 2018 om ændring af direktiv 94/62/EF om emballage og emballageaffald (2018-emballageændringsdirektivet) ind-	

	fører et udvidet producentansvar for emballage, som skal være implementeret i alle EU-lande fra den 31. december 2024. Direktivet er implementeret i dansk ret ved lov nr. 807 af 9. juni 2020 om ændring af lov om miljøbeskyttelse. Den endelige organiseringsmodel for producentansvaret for emballageaffald er endnu ikke fastlagt. Organiseringsmodellen for det udvidede producentansvar for emballageaffald vil påvirke den fremtidige organisering af en del af det affald, der reguleres med dette lovforslag. Lovforslaget vurderes derudover ikke at indeholde EU-retlige aspekter. Lovforslaget vurderes endvidere ikke at indebære statsstøtte.	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej x

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 1

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 7, stk. 3, nr. 4, at miljøministeren kan fastsætte regler om, at der i virksomheder, der forestår indsamling af genanvendeligt erhvervsaffald, skal være mindst en person med ledelsesansvar for indsamlingen, som skal have bevis for at kunne forestå indberetning af data og miljømæssig forsvarlig håndtering af affaldet, herunder om krav om undervisning og om opnåelse af bevis.

Ifølge miljøbeskyttelseslovens § 7, stk. 4, 1. pkt., kan miljøministeren fastsætte regler om gebyr for opnåelse af bevis for at kunne forestå indberetning af data og miljømæssig forsvarlig håndtering af genanvendeligt erhvervsaffald, jf. stk. 3, nr. 4, herunder for omkostninger til undervisning, prøveafholdelse og udstedelse af bevis samt udvikling, drift og vedligeholdelse af uddannelsessystemet

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 44, stk. 4, nr. 1, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om godkendelse som indsamlingsvirksomhed for genanvendeligt erhvervsaffald, herunder hvilke oplysninger en ansøgning om godkendelse skal indeholde samt på hvilke vilkår en godkendelse kan meddeles, og om hvordan ansøgningen skal ske. Bestemmelsen bemyndiger ministeren til at fastsætte regler om en godkendelsesordning for virksomheder, der indsamler erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Bestemmelsen er anvendt til at fastsætte regler i affaldsregisterbekendtgørelsen om indsamlingsvirksomheders pligt til at lade sig godkende og registrere samt om krav til ansøgningen.

I miljøbeskyttelseslovens § 44, stk. 4, nr. 2, er det fastsat, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om overdragelse af virksomheders ansvar for håndtering af genanvendeligt erhvervsaffald

og indberetning af data til en tilmeldt og godkendt indsamlingsvirksomhed for genanvendeligt erhvervsaffald, herunder om overdragelsesaftalens udformning og indhold. Bestemmelsen er blandt andet anvendt til at fastsætte regler i affaldsaktørbekendtgørelsen om, at indsamlingsvirksomheder, der modtager erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, overtager den affaldsproducerende virksomheds ansvar og om krav til aftalen mellem den affaldsproducerende virksomhed og indsamlingsvirksomheden.

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 3, at når en kommunal indsamlingsordning er etableret, må indsamling af det af ordningen omfattede affald kun finde sted ved kommunalbestyrelsens foranstaltning eller bemyndigelse. Ifølge lovens § 45, stk. 6, 1. pkt., finder stk. 3 dog ikke anvendelse på indsamlingsordninger for genanvendeligt erhvervsaffald. Efter gældende ret kan private virksomheder således etablere indsamlingsordninger for genanvendeligt erhvervsaffald. Producenter af produkter, der er omfattet af udvidet producentansvar er uanset § 45, stk. 3, berettiget til at etablere tilbagetagingsordninger for affald fra disse produkter, jf. § 45, stk. 6, 2. pkt.

For så vidt angår forbrændingseget erhvervsaffald er virksomheder som udgangspunkt forpligtet til at benytte de indsamlingsordninger, som kommunalbestyrelsen har etableret. I henhold til miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, nr. 4, kan miljøministeren således fastsætte regler om borgeres, grundejeres og virksomheders pligt til at benytte kommunale affaldsordninger. Ved kongelig resolution af 28. juni 2015 blev ressortansvaret for affaldsforsyning overført fra Miljøministeriet til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet. I note 3 til bekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019 af lov om miljøbeskyttelse er de bestemmelser, der er helt eller delvist overført til klima-, energi- og forsyningsministeren oplistet. Dette gælder blandt andet § 45, stk. 2. Det fremgår endvidere af noten, at der er valgt den systematik, at der står miljøministeren de steder, hvor kompetencen er delt, uanset hvem der er primær bruger af bestemmelserne, medmindre al kompetence er overført til klima, energi- og forsyningsministeren. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter således regler med hjemmel i § 45, stk. 2, nr. 4.

Med hjemmel i § 45, stk. 2, nr. 4, er det fastsat i affaldsaktørbekendtgørelsens § 12, stk. 1, at når en kommunal ordning for affald er fastlagt i regulativet for erhvervsaffald, og regulativet er trådt i kraft, er virksomheder forpligtet til at benytte ordningen som foreskrevet. Når kommunalbestyrelsen giver en konkret anvisning, er virksomheder endvidere forpligtet til at følge anvisningen. Virksomheder kan dog eksportere deres forbrændingsegne affald til et nyttiggørelsesanlæg i udlandet efter reglerne i forordning om overførsel af affald og bekendtgørelse om overførsel af affald, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 12, stk. 2.

For så vidt angår genanvendeligt erhvervsaffald må kommunerne som udgangspunkt ikke etablere indsamlingsordninger. Det fremgår således af affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 3, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen ikke må etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af sorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra virksomheder. Der er dog fastsat visse undtagelser hertil i affaldsaktørbekendtgørelsen. Kommunalbestyrelsen skal således tilbyde virksomheder adgang til mindst én genbrugsplads, hvor virksomheden også kan aflevere affald egnet til materialenyttiggørelse, hvis affaldet i karakter svarer til det, husholdninger har adgang med, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 10, stk. 1. Endvidere kan kommunalbestyrelsen lade erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra kommunens egne institutioner og virksomheder være omfattet af affaldsordninger for affald egnet til materialenyttiggørelse, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 3, 2. pkt. Kommunalbestyrelsen kan desuden tilbyde virksomheder i kommunen, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder, at de omfattes af den eller de ordninger for sorteret genanvendeligt affald, som kommunen har etableret for husholdninger, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 11, stk. 1.

Det foreslås i § 7, stk. 3, nr. 4, § 7, stk. 4, 1. pkt., og § 44, stk. 4, nr. 1, to steder i § 44, stk. 4, nr. 2, og

i § 45, stk. 6, 1. pkt., at ændre »genanvendeligt erhvervsaffald« til »forbrændingseget erhvervsaffald og erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse«.

I de pågældende bestemmelser foreslås begrebet »genanvendeligt erhvervsaffald« ændret til »erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse«.

Ændringen vil indebære, at miljøbeskyttelsesloven og affaldsdirektivet vil anvende de samme begreber.

Begrebet »genanvendeligt erhvervsaffald« er hidtil blevet fortolket og anvendt i overensstemmelse med affaldsdirektivet, hvorfor forslaget ikke vil indebære materielle ændringer af miljøbeskyttelsesloven. Det bemærkes, at affaldsbekendtgørelsen og affaldsaktørbekendtgørelsen, der implementerer affaldsdirektivet, anvender affaldsdirektivets begreber.

Derudover vil den foreslåede ændring af miljøbeskyttelseslovens § 7, stk. 3, nr. 4, og § 7, stk. 4, 1. pkt., endvidere indebære, at bestemmelserne udvides til også at omfatte forbrændingseget erhvervsaffald, således at miljøministeren bemyndiges til at fastsætte regler om indsamlerbevis for virksomheder, der indsamler forbrændingseget erhvervsaffald.

Ministerens bemyndiges dermed til med hjemmel i § 7, stk. 3, nr. 4, også at fastsætte regler om, at mindst én person med ledelsesansvar for indsamlingen i en virksomhed, der forestår indsamling af forbrændingseget erhvervsaffald, skal have bevis for at kunne forestå indberetning af data og miljømæssig forsvarlig håndtering af affaldet.

Det er intentionen med bestemmelsen, at alle virksomheder, der indsamler forbrændingseget erhvervsaffald, vil skulle have mindst én person i virksomheden, som har bevis for sin kvalifikation. Med bestemmelsen bemyndiges ministeren til at fastsætte regler, der nærmere fastlægger kravene til at opnå kursus- eller eksamensbevis. Det forventes, at der som udgangspunkt vil blive stillet krav om, at beviset opnås på baggrund af gennemførelsen af et uddannelsesforløb. Bestemmelsen bemyndiger derfor også ministeren til at fastsætte regler om undervisningens indhold og forløb. Der vil herunder være mulighed for at fastsætte regler om gennemførelsen af løbende kurser og eksaminer, som en opdatering af det grundlæggende kursus af 1 til 2 dages varighed. De nærmere regler herom vil dog endvidere give mulighed for, at personer, som allerede har det fornødne kendskab til området, kan tage en eksamen uden at følge kursusforløbet.

Indsamlingsvirksomhederne vil kunne beslutte, at flere personer i virksomheden skal uddannes og opnå bevis. I større virksomheder med flere ansatte vil det være hensigtsmæssigt, at flere personer gennemfører uddannelsen for at sikre, at den nødvendige viden til enhver tid er til stede i virksomheden. Eksamensbeviset vil være personligt og følger den person, der har bestået eksamen.

Som det gælder for indsamlingsvirksomheder, der indsamler erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, vil konsekvensen af, at der ikke er en person i indsamlingsvirksomheden, som har bevis for at kunne forestå indberetning af data og miljømæssig forsvarlig håndtering af affald, være, at godkendelsen som indsamlingsvirksomhed og dermed retten til at drive indsamlingsvirksomhed bortfalder. Der vil derfor i bekendtgørelsen blive indsat en rimelig frist for indsamlingsvirksomheden til at opfylde kravet om en uddannet person i ledelsen i forbindelse med personaleudskiftning.

Det er endelig intentionen, at den eller de personer, som har gennemført uddannelsen, står nævnt i Affaldsregistret, og at der ved udskiftning sker en løbende opdatering af indsamlingsvirksomhedens registrering i Affaldsregistret.

Den foreslåede ændring af miljøbeskyttelseslovens § 44, stk. 4, nr. 1, og § 44, stk. 4, nr. 2, vil tillige med-

føre, at der vil kunne fastsættes regler om, at virksomheder både vil kunne godkendes som indsamlingsvirksomhed for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse og for forbrændingseget erhvervsaffald.

Forslaget vil endvidere medføre, at affaldsproducerende virksomheder vil kunne overdrage ansvaret for håndtering af både erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse og af forbrændingseget affald og indberetning af data til en tilmeldt og godkendt indsamlingsvirksomhed. Den affaldsproducerende virksomhed vil således også kunne overdrage ansvaret for, at affaldet håndteres i overensstemmelse med en kommunal anvisningsordning eller en konkret anvisning. Forslaget vil endvidere medføre, at indsamlingsvirksomheden vil kunne sammenblande affald fra forskellige affaldsproducerende virksomheder og vil således kunne foretage ruteindsamling af forbrændingseget erhvervsaffald fra flere virksomheder.

Den foreslåede ændring af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 6, 1. pkt., vil indebære, at bestemmelsen udvides til også at omfatte indsamlingsordninger for forbrændingseget erhvervsaffald, således at miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 3, om forbud mod indsamlingsordninger, der konkurrerer med kommunale indsamlingsordninger, ikke vil finde anvendelse for forbrændingseget erhvervsaffald. Således vil private virksomheder fremover kunne etablere indsamlingsordninger for forbrændingseget erhvervsaffald, selv om der er etableret en kommunal indsamlingsordning.

De gældende regler i affaldsaktørbekendtgørelsen om virksomheders benyttelsespligt til de kommunale ordninger vil blive ændret på bekendtgørelsesniveau, således at affaldsproducerende virksomheder fremadrettet både vil kunne benytte private indsamlingsordninger til virksomhedens affald egnet til materiale-nyttiggørelse og til virksomhedens forbrændingsegne affald.

Forslaget ændrer ikke på, at kommunalbestyrelsen fortsat vil være forpligtet til at etablere ordninger for forbrændingseget erhvervsaffald, og kommunalbestyrelsen vil fortsat kunne beslutte, om ordningerne skal etableres som indsamlings- eller anvisningsordninger.

Forslaget vil heller ikke ændre virksomhedernes benyttelsespligt til de kommunale anvisningsordninger eller til kommunalbestyrelsens konkrete anvisninger. Hvis kommunalbestyrelsen har anvist på hvilken måde og eventuelt på hvilket anlæg, affaldet skal håndteres, vil virksomheden fortsat skulle sikre, at affaldet bliver håndteret i overensstemmelse hermed. Den affaldsproducerende virksomhed vil dog kunne vælge en privat indsamlingsvirksomhed, selv om kommunen har etableret en indsamlingsordning for forbrændingseget erhvervsaffald.

Til nr. 2

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 1, at klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om, at kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og godkendt og sat i drift inden den 26. februar 2009, fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald.

Det følger endvidere af miljøbeskyttelseslovens § 47, stk. 1, at kommunalbestyrelsen udarbejder en plan for håndteringen af affald i kommunen, dog ikke for genanvendeligt erhvervsaffald bortset fra affald, der afleveres på genbrugspladser i kommunen, og affald produceret af kommunale virksomheder og institutioner.

Det foreslås i § 46 b, stk. 1, og § 47, stk. 1, at ændre »genanvendeligt erhvervsaffald« til »erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse«.

Ændringen vil indebære, at miljøbeskyttelsesloven og affaldsdirektivet vil anvende de samme begreber.

Begrebet »genanvendeligt erhvervsaffald« er hidtil blevet fortolket og anvendt i overensstemmelse med affaldsdirektivet, hvorfor forslaget ikke vil indebære materielle ændringer af miljøbeskyttelsesloven. Det

bemærkes, at affaldsbekendtgørelsen og affaldsaktørbekendtgørelsen, der implementerer affaldsdirektivet, anvender affaldsdirektivets begreber.

Til nr. 3

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 1, at klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om, at kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og godkendt og sat i drift inden den 26. februar 2009, fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald.

Det fremgår endvidere af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 2, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte de nærmere vilkår for driften af de i stk. 1 nævnte anlæg, herunder vilkår om regnskabsmæssig adskillelse.

Med hjemmel i § 46 b, stk. 2, er der i affaldsaktørbekendtgørelsens §§ 30 og 31, fastsat en række bestemmelser om vilkår for driften af kommunale behandlingsanlæg, der behandler sorteret erhvervsaffald til materialenyttiggørelse. Der er blandt andet fastsat regler om, at kommunale behandlingsanlæg, der behandler sorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, skal føre særskilte regnskaber for anlæggets aktiviteter i forbindelse med behandling af sorteret erhvervsaffald til materialenyttiggørelse og andet affald, og at ved udarbejdelse af regnskaber skal indtægter og omkostninger i videst muligt omfang henføres til de særskilte aktiviteter. I det omfang dette ikke er muligt, fordeles omkostningerne forholdsmæssigt mellem aktiviteterne med udgangspunkt i mængder og affaldstyper. Disse anlæg skal udarbejde regnskaber i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v., eller hvis anlægget drives af et aktie- eller anpartsselskab eller en erhvervsdrivende fond efter årsregnskabsloven.

Med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 2, er der blandt andet også fastsat regler om, at regnskaber for de særskilte aktiviteter skal fremsendes til Energistyrelsen årligt senest 30 dage efter, at de er revideret af revisor og godkendt af anlæggets ansvarlige ledelse. På den baggrund fører Energistyrelsen tilsyn med, dels at kommunale behandlingsanlæg, der er godkendt til at behandle sorteret genanvendeligt erhvervsaffald, fører særskilte regnskaber for anlæggets aktiviteter i forbindelse med behandling af sorteret genanvendeligt erhvervsaffald, dels at anlæggene overholder de vilkår, der fremgår af deres godkendelse. Tilsynet sker på baggrund af særskilte regnskaber og på baggrund af affaldsdata. Derudover fører Energistyrelsen tilsyn med, at de kommunale behandlingsanlæg, der fik afslag på fortsat at behandle genanvendeligt erhvervsaffald, ikke behandler sådan affald. Tilsynet sker på baggrund af affaldsdata.

Det foreslås at indsætte et nyt § 46 b, *stk. 3*, hvorefter klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om, at Forsyningstilsynet fører tilsyn med overholdelsen af de vilkår, der fastsættes i medfør af stk. 2.

Regler, der vil blive fastsat i medfør af forslaget til § 46 b, stk. 3, vil indebære, at Energistyrelsen ikke længere vil skulle føre tilsyn med kommunale behandlingsanlæg, der behandler sorteret erhvervsaffald til materialenyttiggørelse, men at tilsynet videreføres af Forsyningstilsynet, indtil bestemmelsen i § 46 b ophæves, som foreslået i lovforslagets § 1, nr. 4.

Til nr. 4

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 1, at klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om, at kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og godkendt og sat i drift inden den 26. februar 2009, fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald.

Det fremgår endvidere af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 2, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte de nærmere vilkår for driften af de i stk. 1 nævnte anlæg, herunder vilkår om

regnskabsmæssig adskillelse. Miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 1 og 2, er udmøntet i affaldsaktørbekendtgørelsen.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.5.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det foreslås, at miljøbeskyttelseslovens § 46 b ophæves.

Klima-, energi- og forsyningsministeren vil således ikke længere kunne fastsætte regler om, at kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og godkendt og sat i drift inden den 26. februar 2009, fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald og klima-, energi- og forsyningsministeren vil heller ikke kunne fastsætte nærmere vilkår for driften af de i § 46 b, stk. 1, nævnte anlæg, herunder vilkår om regnskabsmæssig adskillelse.

Det foreslås, at 46 b ophæves den 1. januar 2027, jf. lovforslagets § 3, stk. 2. Bestemmelserne i affaldsaktørbekendtgørelsen, der udmønter § 46 b, vil dermed også bortfalde den 1. januar 2027.

Forslaget vil indebære, at kommunale anlæg, der efter gældende regler kan varetage behandlingen af genanvendeligt erhvervsaffald i overensstemmelse med en godkendt anmeldelse herom, skal ophøre med at behandle genanvendeligt erhvervsaffald inden den 1. januar 2027. Anlæggene vil i øvrigt indtil udgangen af 2026 skulle overholde de vilkår for driften, som er fastsat i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 2.

Til nr. 5

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1, nr. 1, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte gebyrer til dækning af planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordninger. Bestemmelsen indebærer, at alle kommunale affaldsordninger skal finansieres via gebyrer. Det fremgår endvidere af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 4, at miljøministeren kan fastsætte regler om principper for fastsættelse og opkrævning af gebyrer, herunder regler om fritagelse og om dokumentation for gebyrets sammensætning.

Miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1, vedrører alene kommunens affaldsordninger, hvorfor initiativer vedrørende genbrugsgenstande ikke kan finansieres over affaldsgebyrerne, da genstandene ikke anses for at være affald.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.6.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås at indsætte en ny § 48, stk. 1, nr. 2, i miljøbeskyttelsesloven, hvorefter kommunalbestyrelsen skal fastsætte gebyrer til dækning af udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af genbrugsområder på genbrugspladser, jf. § 50 f.

Forslaget vil indebære, at kommunens udgifter forbundet med genbrugsområder på genbrugspladsen skal gebyrfinansieres. Det vil sige udgifter, der er forbundet med, at kommunalbestyrelsen opfylder sin forpligtelse efter regler udstedt i medfør af § 50 f.

Det forventes, at der med hjemmel i den gældende miljøbeskyttelseslovs § 48, stk. 4, vil blive fastsat regler om, at udgifterne til genbrugsområderne vil kunne omfattes af genbrugspladsgebyret for henholdsvis husholdninger og virksomheder.

Genbrugspladsgebyret vil således fremover også skulle dække udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af ordningen for genbrugsområder på genbrugspladsen, jf. den foreslåede § 50 f. Udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af kommunale genbrugsbutikker samt udgifter til,

at kommuner eller kommunale institutioner og virksomheder genbruger eller istandsætter genstand, der indgår i ordningen for genbrugsområder, vil dog ikke kunne dækkes af gebyret. Gebyret vil endvidere ikke kunne dække udgifterne til kommunernes øvrige initiativer for så vidt angår genbrugsgenstande, der ikke er omfattet af den foreslåede ordning i § 50 f.

Det bemærkes, at lovforslaget ikke vil ændre på de grundlæggende principper for gebyrfastsættelsen. Kommunalbestyrelsens fastsættelse af genbrugspladsgebyret vil således fortsat være underlagt hvile-i-sig-selv-princippet, og der vil skulle opnås fuld dækning af de omkostninger, som gebyret omfatter, men kommunen må ikke optjene et overskud. Derudover skal krydssubsidiering så vidt muligt undgås. Det betyder eksempelvis, at kommunen ikke må lade husholdninger betale for omkostningerne for virksomheder.

Lovforslaget vil endvidere ikke ændre på gældende ret i forhold til, at alle husholdninger i kommunen betaler gebyr for, at ordningen stilles til rådighed for husholdningerne, mens virksomheder alene betaler gebyr, når de gør brug af genbrugspladen.

Det foreslås endvidere at indsætte en ny § 48, stk. 1, *nr. 3*, hvorefter betaling af gebyrer efter § 48 g, stk. 1, udgifter afholdt i forbindelse med Forsyningstilsynets tilsyn efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet, og omkostninger efter § 11, stk. 1, i lov om Forsyningstilsynet skal indgå ved gebyrfastsættelsen.

Forslaget vil indebære, at de udgifter, som kommunalbestyrelsen afholder ved betaling af gebyrer til Forsyningstilsynet i medfør af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 48 g vil skulle finansieres over affaldsgebyrerne. Derudover vil forslaget indebære, at de udgifter kommunen har i forbindelse med, at Forsyningstilsynet faktisk fører sit tilsyn efter kapitel 6 i miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør af dette kapitel, f.eks. i forbindelse med at efterkomme dokumentationsforpligtelser, vil skulle indgå ved gebyrfastsættelsen og dermed gebyrfinansieres. Forslaget vil også indebære, at de udgifter som kommunalbestyrelsen afholder til betaling af omkostninger efter forslaget til § 11, stk. 1, i lov om Forsyningstilsynet, vil skulle indgå ved gebyrfastsættelsen og dermed finansieres over affaldsgebyrerne.

Det vil således med forslaget være husholdninger og virksomheder i kommunerne, som vil skulle dække udgifterne til Forsyningstilsynets tilsyn.

Til nr. 6

Kommunale affaldsordninger finansieres efter gældende ret gennem fastsættelse og opkrævning af affaldsgebyrer. Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte gebyrer til dækning af udgifter til planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordninger, indsamling og registrering af oplysninger og forskudsvis dækning af planlagte investeringer på affaldsområdet. Det fremgår dog af § 48, stk. 2, at kommunalbestyrelsen ikke fastsætter gebyrer, jf. stk. 1, for indsamling af bærbare batterier og akkumulatorer, jf. § 9 u, stk. 1 og 2. Miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 2, er således en undtagelse til § 48, stk. 1.

Det foreslås at indsætte i § 48, stk. 2, at kommunalbestyrelsen ikke fastsætter gebyrer for indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 1, indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 2, og indsamling af forbrændingsegnet erhvervsaffald.

Udvidelsen af undtagelsen i miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 2, er en konsekvens af forslaget om at indsætte en ny bestemmelse i § 48 a, stk. 1, hvorefter kommunalbestyrelsen fastsætter og opkræver en

pris svarende til markedsprisen for kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse hos virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse og kommunal indsamling af forbrændingsegnet erhvervsaffald.

Idet kommunalbestyrelsen efter den foreslåede § 48 a, stk. 1, vil skulle opkræve markedspris for levering af de nævnte ydelser til virksomhederne, vil virksomhedernes betaling for ydelserne ikke kunne anses for at være gebyrer, og kommunalbestyrelsen vil derfor ikke skulle fastsætte gebyrer til dækning af planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordningerne i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1, nr. 1.

Til nr. 7

§ 48 a

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1, nr. 1, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte gebyrer til dækning af planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordninger.

Bestemmelsen indebærer, at alle kommunale affaldsordninger skal finansieres via gebyrer. Kommunalbestyrelsens fastsættelse af affaldsgebyrer er underlagt hvile-i-sig-selv-princippet. Kommunen skal således have dækket sine omkostninger gennem opkrævning af gebyrer, men må ikke optjene et overskud. Derudover skal krydssubsidiering så vidt muligt undgås, så der ikke optjenes et overskud på én af de kommunale affaldsordninger, som benyttes til at finansiere et underskud på en anden ordning, og således at en brugergruppe ikke systematisk betaler omkostningerne for en anden brugergruppe. Det betyder eksempelvis, at kommunen ikke må lade husholdninger betale for omkostningerne ved affaldsordninger for virksomheder.

Det fremgår endvidere af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 4, at miljøministeren kan fastsætte regler om principper for fastsættelse og opkrævning af gebyrer, herunder regler om fritagelse og om dokumentation for gebyrets sammensætning. Bestemmelsen er bl.a. udmøntet i affaldsaktørbekendtgørelsen.

Det foreslås med miljøbeskyttelseslovens § 48 a, stk. 1, at kommunalbestyrelsen fastsætter og opkræver en pris svarende til markedsprisen for kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 1, indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 2, behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 b, stk. 2, og indsamling af forbrændingsegnet erhvervsaffald.

Bestemmelsen vil indebære, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte og opkræve en pris, der svarer til markedsprisen for de omfattede indsamlingsordninger og kommunal behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse.

Kommunalbestyrelsen vil skulle udfolde sædvanlige og rimelige bestræbelser på at undersøge, hvad markedsprisen er. Fastsættelse af en markedspris vil dog kunne være vanskelig at foretage i praksis og vil ofte bero på et skøn. Kommunalbestyrelsen vil ved vurderingen af prisen derfor skulle overlades en vis skønsmargin. Prisen vil dog som minimum skulle fastsættes, så der sikres fuld dækning af omkostningerne ved indsamlingen. Dette vil både omfatte direkte og indirekte omkostninger, herunder forrentning og afskrivning af kapital, planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordningerne, indsamling og registrering af oplysninger, jf. miljøbeskyttelseslovens § 46 a, og forskudsvis dækning af planlagte investeringer på affaldsområdet. De gebyrer, som kommunalbestyrelsen betaler til Forsyningstilsynet

efter den foreslåede § 48 g, stk. 1, og de udgifter, som kommunalbestyrelsen afholder i forbindelse med Forsyningstilsynets tilsyn efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 eller regler udstedt i medfør af dette kapitel, og omkostninger efter § 11, stk. 1, i lov om Forsyningstilsynet, vil også skulle medregnes som en omkostning.

For de omfattede ordninger vil kommunalbestyrelsen således ikke skulle fastsætte et gebyr på baggrund af hvile-i-sig-selv-princippet. Der henvises i den forbindelse til den foreslåede ændring af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 2. Kommunalbestyrelsen vil dog fortsat skulle undgå krydssubsidiering. Et overskud fra ordningerne må således ikke benyttes til at finansiere omkostningerne for husholdningerne eller andre affaldsordninger, der skal hvile i sig selv. Et overskud vil derimod tilfalde kommunens skattefinansierede område.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 48 a, *stk. 2*, at *stk. 1* ikke gælder for genbrugspladser i kommunen.

Dette vil betyde, at kommunerne vil skulle fastsætte og opkræve gebyr hos virksomheder, der gør brug af tilbuddet om at aflevere affald på genbrugspladser. Dette gælder også i situationer, hvor der på genbrugspladsen indsamles erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse og forbrændingseget erhvervsaffald. Miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1, og regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 4, vil således fortsat finde anvendelse for genbrugspladser.

Det fremgår af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 48 a, *stk. 3*, at Forsyningstilsynet fører tilsyn med overholdelsen af kravene i *stk. 1* og kan påbyde, at manglende overholdelse bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist.

Bestemmelsen vil indebære, at Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med, at kommunalbestyrelsen fastsætter og opkræver en pris svarende til markedsprisen for de af § 48 a, *stk. 1*, omfattede ordninger. Dette vil indebære, at Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med, at kommunerne udfolder sædvanlige og rimelige bestræbelser på at undersøge, hvad markedsprisen er. Dette vil også indebære, at Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med, at prisen som minimum er fastsat, så der sikres fuld dækning af omkostningerne ved indsamlingen. En sådan fuld dækning vil både omfatte direkte og indirekte omkostninger, herunder forrentning og afskrivning af kapital, planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordningerne, indsamling og registrering af oplysninger, jf. miljøbeskyttelseslovens § 46 a, og forskudsvis dækning af planlagte investeringer på affaldsområdet og de gebyrer, som kommunalbestyrelsen betaler til Forsyningstilsynet efter den foreslåede § 48 g, stk. 1, og de udgifter, som kommunalbestyrelsen afholder i forbindelse med Forsyningstilsynets tilsyn efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 eller regler udstedt i medfør af dette kapitel, og omkostninger efter § 11, stk. 1, i lov om Forsyningstilsynet.

Det vil desuden indebære, at Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med, at overskud fra ordningerne ikke benyttes til at finansiere omkostningerne for husholdningerne eller andre affaldsordninger, der skal hvile i sig selv.

Finder Forsyningstilsynet, at kommunalbestyrelsen fastsætter og opkræver en pris for kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse hos virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, kommunal behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse og kommunal indsamling af forbrændingseget erhvervsaffald, der ikke svarer til markedsprisen, vil Forsyningstilsynet kunne påbyde, at kommunen bringer ordningerne i overensstemmelse med kravene i *stk. 1* straks eller inden for en nærmere

re angivet frist. Hvis en kommune eller et kommunalt fællesskab ikke efterkommer Forsyningstilsynets påbud meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 eller regler udstedt i medfør af dette kapitel, vil dette kunne påses af Ankestyrelsen som led i Ankestyrelsens tilsyn med kommunerne i henhold til lov om kommunernes styrelse. Forsyningstilsynet har i sådanne tilfælde mulighed for at rette henvendelse til Ankestyrelsen, der, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, i sidste instans vil kunne fastsætte tvangsbøder til de ansvarlige medlemmer af kommunalbestyrelsen i medfør af § 50 b i lov om kommunernes styrelse.

Det foreslås med bestemmelsen i § 48 a, *stk. 4*, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om principper for fastsættelse og opkrævning af priser efter *stk. 1*, herunder regler om dokumentation for prisernes sammensætning og om regnskabsmæssig adskillelse.

Bestemmelsen vil indebære, at ministeren vil kunne fastsætte de overordnede rammer for kommunalbestyrelsens fastsættelse og opkrævning af markedspriser for kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdning, jf. § 49 d, *stk. 3*, nr. 1, kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 d, *stk. 3*, nr. 2, kommunal behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 b, *stk. 2*, og kommunal indsamling af forbrændingsegnet erhvervsaffald.

For så vidt angår indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse og indsamling af forbrændingsegnet erhvervsaffald forventes det, at bestemmelsen vil blive benyttet til at fastsætte regler om, at prisen som minimum skal dække kommunens omkostninger, herunder forrentning og afskrivning af kapital, planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordningerne, indsamling og registrering af oplysninger, jf. miljøbeskyttelseslovens § 46 a, og forskudsvis dækning af planlagte investeringer på affaldsområdet. Det omfatter også udgifter efter § 48 g, *stk. 1*, og de udgifter, som kommunalbestyrelsen afholder i forbindelse med Forsyningstilsynets tilsyn efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 eller regler udstedt i medfør af dette kapitel, og omkostninger efter § 11, *stk. 1*, i lov om Forsyningstilsynet. For så vidt angår kommunale behandlingsanlæg, der behandler erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, vil bestemmelsen tilsvarende blive benyttet til at fastsætte regler om, at prisen som minimum skal dække omkostningerne til behandling af affaldet, herunder forrentning og afskrivning af kapital, planlægning, etablering, drift og administration af behandlingen, indsamling og registrering af oplysninger, jf. miljøbeskyttelseslovens § 46 a, og forskudsvis dækning af planlagte investeringer.

Det forventes, at der vil blive fastsat bestemmelser om, at kommunalbestyrelsen vil skulle føre særskilte regnskaber for indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, indsamling af forbrændingsegnet erhvervsaffald og indsamling af andet affald. Tilsvarende forventes det, at der vil blive fastsat bestemmelser om, at kommunale behandlingsanlæg, der behandler erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, vil skulle føre særskilte regnskaber for anlæggets aktiviteter forbundet med behandling af sorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse og aktiviteter forbundet med behandling af andet affald. Det forventes, at de særskilte regnskaber vil skulle opgøres i kommunalbestyrelsens regnskab.

Dette vil medføre en fuldstændig adskillelse af de aktiviteter, der relaterer sig til den affaldshåndtering, som kommunen vil skulle tilbyde til markedspriser, jf. *stk. 1*, fra den del af affaldshåndteringen, der vil

skulle gebyrfinansieres og hvile i sig selv og derved øge gennemsigtigheden og forebygge krydssubsidiering.

Desuden forventes bestemmelsen udmøntet ved bestemmelser om, at kommunalbestyrelsen, når de udarbejder særskilte regnskaber, vil skulle henføre indtægter og omkostninger til de enkelte ordninger eller de særskilte aktiviteter på behandlingsanlægget. Dette forventes at indebære en bestemmelse om, at hvis kommunalbestyrelsen tilbyder virksomheder at være omfattet af en indsamlingsordning, der også omfatter husholdninger, vil omkostningerne skulle fordeles på henholdsvis husholdninger og virksomheder i overensstemmelse med de omkostninger til håndtering, som henholdsvis husholdninger og virksomheder giver anledning til. I det omfang dette ikke er muligt, vil omkostningerne skulle fordeles forholdsmæssigt på henholdsvis husholdninger og virksomheder med udgangspunkt i affaldsmængder og affaldstyper. Tilsvarende forventes der at blive fastsat regler om, at kommunale behandlingsanlæg, der både behandler sorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse og husholdningsaffald, vil skulle fordele omkostningerne ved behandlingen af erhvervsaffald og husholdningsaffald i overensstemmelse med de omkostninger til behandlingen, som henholdsvis husholdninger og virksomheder giver anledning til. I det omfang dette ikke er muligt, vil omkostningerne skulle fordeles forholdsmæssigt på henholdsvis husholdninger og virksomheder med udgangspunkt i affaldsmængder og affaldstyper.

Dette vil medføre øget transparens og yderligere bidrage til at forebygge, at der sker krydssubsidiering.

Bestemmelsen forventes også udmøntet i en bestemmelse om, at de priser, kommunerne opkræver, jf. stk. 1, vil skulle opkræves hos den i CVR-registret registrerede ejer af virksomheden.

§ 48 b

Der er i miljøbeskyttelseslovens kapitel 9 og 9 a fastsat en række bestemmelser, der regulerer tilsynet med, at loven og de regler, der er fastsat med hjemmel i loven, overholdes. I miljøbeskyttelseslovens kapitel 10 er der fastsat en række administrative bestemmelser, der vedrører afgørelser truffet efter regler i loven.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 3.8.1 i de almindelige bemærkninger.

Det fremgår af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 48 b, at lovens kapitel 9, 9 a og 10 ikke finder anvendelse på Forsyningstilsynets afgørelser efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet.

Bestemmelsen vil indebære, at samtlige bestemmelser i disse kapitler ikke finder anvendelse for Forsyningstilsynet, og de afgørelser der træffes af Forsyningstilsynet efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 eller regler udstedt i medfør af dette kapitel. Forsyningstilsynets afgørelser vil i stedet være reguleret af de foreslåede bestemmelser i §§ 48 c-48 g.

§ 48 c

Der er på nuværende tidspunkt ikke fastsat regler om, at Forsyningstilsynet skal administrere regulering og føre tilsyn med affaldssektoren i overensstemmelse med bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør heraf. Der er på nuværende tidspunkt heller ikke fastsat regler om, at Forsyningstilsynet skal analysere og overvåge affaldssektoren med henblik på at skabe gennemsigtighed i sektoren og grundlag for løbende regeloptimering samt bidrage til regeludviklingen på området.

Det fremgår af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 48 c, stk. 1, at Forsyningstilsynet afgør, om der er tilstrækkelig anledning til at undersøge eller træffe afgørelse efter dette kapitel eller regler udstedt

i medfør af kapitlet, herunder om Forsyningstilsynets sagsbehandling midlertidigt eller endeligt skal indstilles.

Efter den foreslåede bestemmelse vil Forsyningstilsynet få beføjelse til at afvise at behandle en sag, når det af fremgår af miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 eller regler udstedt i medfør af dette kapitel fremgår, at Forsyningstilsynet skal føre et tilsyn. Forsyningstilsynet vil således på et hvilket som helst tidspunkt i sagsbehandlingen kunne afvise at behandle alle eller dele af de klagepunkter, som en klager har rejst.

Forsyningstilsynet vil således kunne beslutte, at det ikke vil træffe afgørelse i en sag. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvor Forsyningstilsynet får forelagt en sag, og hvor det viser sig, at Forsyningstilsynet først vil kunne træffes afgørelse efter at have iværksat yderligere ressourcekrævende undersøgelser.

Forsyningstilsynet vil dermed blive berettiget til at prioritere de klager, det modtager, forskelligt, og vil i den forbindelse råde over en skønsbeføjelse, som ikke afhænger af, om sagens behandling befinder sig på et mere eller mindre fremskredent stadium.

Det fremgår af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 48 c, *stk. 2*, at Forsyningstilsynet offentliggør sine afgørelser efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet på Forsyningstilsynets hjemmeside. Det fremgår endvidere, at offentliggørelsen kan omfatte navn på den relevante kommune.

Forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 48 c, *stk. 2*, vil indebære, at Forsyningstilsynet vil skulle offentliggøre sine afgørelser truffet efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 eller regler udstedt i medfør af dette kapitel på Forsyningstilsynets hjemmeside, og at offentliggørelsen vil kunne omfatte navnet på den kommune, som er adressat for afgørelsen.

Hensigten hermed er at sikre øget gennemsigtighed i affaldssektoren og med Forsyningstilsynets virksomhed. Det vil med bestemmelsen blandt andet blive muligt for offentligheden at få overblik over, hvilke kommuner der meddeles dispensation i medfør af den foreslåede § 49 c, *stk. 1*.

Det fremgår af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 48 c, *stk. 3*, at Forsyningstilsynets afgørelser efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

I lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning, lov om varmforsyning, lov om fremme af vedvarende energi og lov om fremme af besparelser i energiforbruget er der fastsat bestemmelser om, at Energiklagenævnet behandler klager over afgørelser truffet af Forsyningstilsynet efter loven eller regler udstedt i henhold til loven. Den foreslåede bestemmelse i § 48 c, *stk. 3*, vil dermed fravige princippet om klageadgang, der kommer til udtryk i den øvrige forsyningssektorlovgivning.

Årsagen til, at det ikke vurderes at være retssikkerhedsmæssigt betænkeligt at fravige udgangspunktet om klageadgang i det konkrete tilfælde, er, at afgørelserne efter miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør af loven har kommunalbestyrelsen som adressat og derfor ikke er egnede til at blive gjort til genstand for prøvelse ved Energiklagenævnet, som normalt er klageinstans for Forsyningstilsynets afgørelser, eller anden klagemyndighed.

Forsyningstilsynets afgørelser efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 eller regler udstedt i medfør af dette kapitel vil dermed ikke kunne påklages til anden administrativ myndighed, men vil kunne prøves ved domstolene ligesom alle andre myndighedsafgørelser, jf. grundlovens § 63. På den baggrund vurderes det, at hensynet til kommunalbestyrelsens retssikkerhed er tilstrækkeligt tilgodeset.

Det almindelige tilsyn med kommuner og regioner (Ankestyrelsen med Indenrigs- og Boligministeriet som øverste tilsynsmyndighed, jf. kapitel VI og VII i lov om kommunernes styrelse) viger, hvis der er en særlig klage- eller tilsynsmyndighed, der har kompetence til at tage stilling til sagen. I det omfang

Forsyningstilsynet er kompetent til at tage stilling til en sag, kan det kommunale tilsyn ikke behandle sagen.

§ 48 d

Der er på nuværende tidspunkt ikke fastsat regler om, at Forsyningstilsynet skal administrere regulering og føre tilsyn med affaldssektoren i overensstemmelse med bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør heraf. Der er på nuværende tidspunkt heller ikke fastsat regler om, at Forsyningstilsynet skal analysere og overvåge affaldssektoren med henblik på at skabe gennemsigtighed i sektoren og grundlag for løbende regeloptimering samt bidrage til regeludviklingen på området.

Det fremgår af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 48 d, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke opgaver Forsyningstilsynet skal varetage, herunder opgaver med analyser og overvågningsopgaver for at sikre en velfungerende konkurrencebaseret affaldssektor.

I det omfang opgaverne ikke allerede er omfattet af loven eller regler udstedt i medfør heraf, foreslås det med bestemmelsen at ministeren vil kunne udnytte hjemlen i § 48 d til at fastsætte regler i en bekendtgørelse for, hvilke opgaver Forsyningstilsynet skal varetage.

Bestemmelsen forventes udnyttet til at fastsætte bestemmelser om, at Forsyningstilsynet vil skulle overvåge gennemførelsen af reglerne for de opgaver og forpligtelser, der påhviler forskellige aktører efter dette lovforslag. Der forventes yderligere at blive fastsat regler om, at Forsyningstilsynet vil skulle overvåge markedet og markedsprocesser for at understøtte velfungerende konkurrencebaserede markeder, både på behandlings- og indsamlingsmarkedet. Bestemmelsen vil dermed blandt andet kunne benyttes til at fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet fremover vil skulle overvåge de kommunale affaldsgebyrer, herunder at Forsyningstilsynet f.eks. vil skulle udarbejde statistikker på området og offentliggøre gennemsnitstal blandt andet med det formål at undersøge, hvordan de gældende regler for kommunernes fastsættelse af affaldsgebyrer kan skærpes, så krydssubsidiering undgås. Bemyndigelsen er dog ikke begrænset hertil.

§ 48 e

Der er på nuværende tidspunkt ikke fastsat regler om, at Forsyningstilsynet skal administrere regulering og føre tilsyn med affaldssektoren i overensstemmelse med bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør heraf. Der er på nuværende tidspunkt heller ikke fastsat regler om, at Forsyningstilsynet skal analysere og overvåge affaldssektoren med henblik på at skabe gennemsigtighed i sektoren og grundlag for løbende regeloptimering samt bidrage til regeludviklingen på området.

Det følger af den forslåede bestemmelse i § 48 e, stk. 1, at Forsyningstilsynet gør klima-, energi- og forsyningsministeren opmærksom på forhold, som tilsynet mener kan have betydning for ministeren.

Forslaget vil indebære, at Forsyningstilsynet forpligtes til at gøre ministeren opmærksom på oplysninger, der kan være af betydning for ministeren. Sådanne oplysninger er ikke nærmere afgrænset, men vil blandt andet indebære oplysninger, der vil kunne have betydning for ministerens vurdering af, om der skal fastsættes en senere dato for ophævelsen af overgangsordningen i medfør af lovforslagets § 3, stk. 5.

Det fremgår af den forslåede bestemmelse i § 48 e, stk. 2, at Forsyningstilsynet gør Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen opmærksom på forhold, som tilsynet mener kan være i strid med konkurrencelovgivningen.

Forslaget har til formål at sikre, at alle relevante oplysninger om relevante sager vil fremlægges konkurrencemyndighederne. Et sådant samarbejde vil navnlig kunne blive relevant i forbindelse med For-

syningstilsynets overvågningsopgaver for at sikre velfungerende konkurrencebaserede affaldsmarkeder, hvor både private og kommunale aktører er i konkurrence. Forslaget kan sammenlignes med bestemmelsen i stk. 1, hvorefter Forsyningstilsynet har pligt til at gøre klima-, energi-, og forsyningsministeren opmærksom på forhold, som tilsynet mener vil kunne have betydning for ministeren.

§ 48 f

Der er på nuværende tidspunkt ikke fastsat regler om, at Forsyningstilsynet skal administrere regulering og føre tilsyn med affaldssektoren i overensstemmelse med bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør heraf. Der er på nuværende tidspunkt heller ikke fastsat regler om, at Forsyningstilsynet skal analysere og overvåge affaldssektoren med henblik på at skabe gennemsigtighed i sektoren og grundlag for løbende regeloptimering samt bidrage til regeludviklingen på området.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 48 f, stk. 1, at Forsyningstilsynet i forbindelse med sin opgavevaretagelse efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet kan indhente nødvendige oplysninger hos kommunalbestyrelsen og andre markedsaktører. Det fremgår endvidere, at Forsyningstilsynet kan meddele påbud om udlevering af oplysningerne.

Forslaget vil give Forsyningstilsynet ret til at indhente oplysninger fra kommunalbestyrelsen eller andre markedsaktører, når oplysningerne er nødvendige for varetagelsen af Forsyningstilsynets opgaver efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 eller regler udstedt i medfør af dette kapitel. Dette vil indebære, at Forsyningstilsynet eksempelvis vil kunne indhente oplysninger til brug for tilsynet med kommuner, der fortsat deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning efter lovforslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 g. Forsyningstilsynet vil også kunne indhente oplysninger til brug for tilsyn med de kommuner, der har fået meddelt dispensation i henhold til den foreslåede § 49 c, stk. 1. Forslaget vil også indebære, at Forsyningstilsynet efter ophævelsen af bestemmelserne i lovforslaget til miljøbeskyttelseslovens §§ 49 g-49 h vil kunne indhente oplysninger, der er nødvendige for at efterse, at en kommune ikke forsætter sin deltagelse i aktiviteter i henhold til § 49 g, stk. 1 og 2.

Forslaget vil blandt andet indebære, at Forsyningstilsynet vil kunne indhente relevante oplysninger til en effektiv overvågning, herunder en bredere overvågning af markedet og markedsprocesser for at sikre velfungerende konkurrencebaserede markeder, både på behandlings- og indsamlingsmarkedet, samt til at overvåge graden af gennemsigtighed af de kommunale affaldsgebyrer og til udarbejde statistikker på området.

Oplysningerne vil kunne indhentes hos kommuner, kommunalt ejede selskaber samt alle relevante aktører i affaldssektoren, herunder de direkte aktørers koncernforbundne selskaber, vertikalt integrerede virksomheder og interesseforbundne selskaber samt berørte virksomheder, såfremt de pågældende aktørers aktiviteter har betydning for de tilsyns-, overvågnings-, og analyseopgaver, som Forsyningstilsynet får pålagt. Oplysninger forstås bredt og omfatter alle de oplysninger, der er nødvendige for, at Forsyningstilsynet vil kunne sikre overholdelsen af miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 eller regler udstedt i medfør af dette kapitel.

Forslaget vil indebære, at Forsyningstilsynet kun vil kunne påbyde udlevering af de oplysninger, som er nødvendige for tilsynets opgaver, og kun hvis byrden med fremskaffelsen af oplysningerne står i et rimeligt forhold til Forsyningstilsynets brug af oplysningerne.

Som beskrevet i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 14, vil miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 2, om straf for den, der undlader at efterkomme et påbud meddelt efter loven, finde anvendelse for de påbud, som Forsyningstilsynet meddeler andre markedsaktører end kommunalbestyrelsen.

Hvis en kommunalbestyrelse eller et kommunalt fællesskab ikke efterkommer Forsyningstilsynets påbud meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 eller regler udstedt i medfør af dette kapitel, vil dette kunne påses af Ankestyrelsen som led i Ankestyrelsens tilsyn med kommunerne i henhold til lov om kommunernes styrelse. Forsyningstilsynet har i sådanne tilfælde mulighed for at rette henvendelse til Ankestyrelsen, der, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, i sidste instans vil kunne fastsætte tvangsbøder til de ansvarlige medlemmer af kommunalbestyrelsen i medfør af § 50 b i lov om kommunernes styrelse.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 48 f, *stk. 2*, at Forsyningstilsynet kan fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens og andre markedsaktørers pligt til at videregive oplysninger i henhold til *stk. 1*, herunder regler om formen for indberetning, og at indberetningen skal ske elektronisk.

Denne bestemmelse vil bemyndige Forsyningstilsynet til at fastsætte regler om frister for videregivelsen af de relevante oplysninger, samt i hvilken form disse oplysninger skal videregives.

Forsyningstilsynet vil kunne fastsætte regler om, at der til indberetningen vil skulle anvendes en standardkontoplan, som Forsyningstilsynet udarbejder. En standardkontoplan vil, i det omfang det er muligt og hensigtsmæssigt, kunne bygge på eksisterende kontoplaner, som anvendes i sektoren. En standardkontoplan har til formål at sikre, at indberetninger til Forsyningstilsynet bliver mere ensartede og sammenlignelige, og derved sikre mere transparens i affaldssektoren, hvilket vil bidrage til at sikre et skærpet økonomisk tilsyn.

Forsyningstilsynet vil også kunne fastsætte regler om, at en indberetning skal ledsages af en erklæring afgivet af en godkendt revisor, samt fastsætte regler om, at indberetning sker til Forsyningstilsynets eget anmeldelsessystem. Dette kan f.eks. ske via ENergi-Anmeldelse Online (ENAO) eller andet anmeldelsessystem.

§ 48 g

Der er på nuværende tidspunkt ikke fastsat regler om, at Forsyningstilsynet skal administrere regulering og føre tilsyn med affaldssektoren i overensstemmelse med bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør heraf. Der er på nuværende tidspunkt heller ikke fastsat regler om, at Forsyningstilsynet skal analysere og overvåge affaldssektoren med henblik på at skabe gennemsigtighed i sektoren og grundlag for løbende regeloptimering samt bidrage til regeludviklingen på området.

Det fremgår af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 48 g, *stk. 1*, at Forsyningstilsynet opkræver et gebyr hos kommuner til dækning af udgifter til Forsyningstilsynets drift og opgavevaretagelse efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet.

Forslaget vil indebære, at omkostninger, som er forbundet med Forsyningstilsynets drift og opgavevaretagelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 eller regler udstedt i medfør af dette kapitel, vil skulle betales af de kommuner, som Forsyningstilsynet fører tilsyn med efter miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør af loven. Kommunerne vil ikke skulle betale for omkostningerne til Forsyningstilsynets etablering. Dette skyldes, at Forsyningstilsynet er etableret. Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at der både vil skulle betales for Forsyningstilsynets opgavevaretagelse på affaldsområdet og den daglige drift af Forsyningstilsynet. Dette afspejler, at Forsyningstilsynet er fuldt ud gebyrfinansieret. Gebyrerne vil således finansiere alle Forsyningstilsynets omkostninger, herunder også eventuelle omkostninger til udvidelse af Forsyningstilsynets opgaver.

Med den foreslåede bestemmelse vil ordlyden desuden være affattet således, at ordlyden af bestemmelserne om betaling for Forsyningstilsynets drift og opgavevaretagelse så vidt muligt er ens i lov om

miljøbeskyttelse, lov om elforsyning, lov om fremme af vedvarende energi, lov om naturgasforsyning og lov om varmforsyning. I den forbindelse er det præciseret i bestemmelsen, at kommuner, som Forsyningstilsynet vil føre tilsyn med efter regler udstedt i medfør af kapitel 6, vil skulle betale for Forsyningstilsynets drift og opgavevaretagelse på samme måde som kommuner, som Forsyningstilsynet vil føre tilsyn med efter regler fastsat direkte i kapitel 6.

Det følger af den foreslåede § 48 g, *stk. 2*, at Forsyningstilsynet fastsætter nærmere regler om betaling og opkrævning af gebyr til dækning af udgifterne efter *stk. 1*.

Efter den foreslåede bestemmelse vil der være pligt for Forsyningstilsynet til at fastsætte regler om gebyrbetaling til Forsyningstilsynet. Formålet med, at bemyndigelsen gives til Forsyningstilsynet er, at dækningen af Forsyningstilsynets omkostninger til opgavevaretagelse og drift vil skulle afspejle opgavernes karakter og omfang m.v. Det er derfor nærliggende, at Forsyningstilsynet vil skulle have direkte adgang til at fastsætte regler om gebyrbetaling, da de har størst kendskab til karakteren og omfanget af deres opgaver.

Det forudsættes, at Forsyningstilsynet vil fastsætte regler, hvorefter betalingen af beløbet efter *stk. 1* til Forsyningstilsynet vil skulle afspejle den konkrete kreds af ydelsesmodtagere og opdeles i dels konkret timeafregnede gebyrer for behandling af tilladelser, godkendelser, ansøgninger m.v., dels gebyrer baseret på generelle grundbeløb, hvor opgaverne omfatter modtydelser i bredere forstand så som tilsyn, markedsovervågning eller bredere analyser. Det forudsættes endvidere, at der vil blive fastsat regler om fordelingen af omkostningerne mellem de relevante kommuner, betalingskader og opkrævning til Forsyningstilsynet. Gebyrer baseret på generelle grundbeløb forudsættes at blive fordelt mellem kommunerne på baggrund af produceret affald pr. ton i kommunen. Forsyningstilsynets driftsomkostninger og andre opgaver, som ikke direkte vil kunne henføres til en bestemt kommune, herunder blandt andet aktindsigtssager m.m., vil blive fordelt forholdsmæssigt mellem kommunerne. Forsyningstilsynets gebyrer vil kunne indeholde de omkostninger, som Forsyningstilsynet afholder til ekstern bistand i forbindelse med løsningen af sine opgaver. Forsyningstilsynets afgørelser om opkrævning vil kunne prøves ved domstolene ligesom alle andre myndighedsafgørelser, jf. grundlovens § 63. På den baggrund vurderes det, at hensynet til kommunernes retssikkerhed vil være tilstrækkeligt tilgodeset.

Til nr. 8

I medfør af miljøbeskyttelseslovens § 49, *stk. 1*, kan klima-, energi- og forsyningsministeren træffe bestemmelse om kommunernes pligt til at oprette, udvide deltagerkredsen af eller tilslutte sig kommunale fællesskaber for affaldshåndtering, herunder genanvendelsesvirksomheder. Bestemmelsen indebærer, at ministeren kan bestemme, at kommuner skal deltage i fælleskommunale løsninger på affaldsområdet. Det fremgår af bestemmelsen, at dette omfatter genanvendelsesvirksomheder.

Det foreslås, at », herunder genanvendelsesvirksomheder« udgår af miljøbeskyttelseslovens § 49, *stk. 1*.

Forslaget vil indebære, at klima-, energi- og forsyningsministeren fremover ikke vil kunne træffe bestemmelse om kommuners pligt til at oprette, udvide deltagerkredsen af eller tilslutte sig genanvendelsesvirksomheder.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at det med lovforslaget foreslås, at kommunalbestyrelsen ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, hvilket vil omfatte genanvendelsesaktiviteter. Det vil således fremover ikke være muligt for kommunale fællesskaber at deltage i genanvendelsesvirksomhed.

Til nr. 9

§ 49 b

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 1, at kommunalbestyrelsen forestår håndteringen af affald, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven. Affaldshåndtering er således som udgangspunkt en kommunal opgave. Kommunalbestyrelsen kan enten vælge selv at varetage driften af affaldshåndtering inden for den kommunale driftsorganisation, at overlade opgaven til kommunalt ejede affaldsselskaber eller at udbyde opgaven til private virksomheder.

Kommunalbestyrelsens ansvar er efter gældende regler begrænset for så vidt angår erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, således at kommunalbestyrelsen som udgangspunkt ikke må etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, og at kommunale behandlingsanlæg som udgangspunkt ikke må varetage behandlingen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Den foreslåede § 49 b vil indebære, at kommunalbestyrelsens mulighed for at deltage i aktiviteter forbundet med håndtering af affald begrænses for så vidt angår affald egnet til materialenyttiggørelse.

Det følger af forslaget til § 49 b, *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, jf. dog stk. 2, regler udstedt i medfør af stk. 3, § 49 c, stk. 1, samt § 49 g, stk. 1.

Forslaget i § 49 b, stk. 1, vil indebære, at kommunalbestyrelsen ikke må varetage opgaven med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Behandling omfatter både slutbehandling og forbehandling, herunder sortering af affaldet. Forslaget vil medføre, at kommunalbestyrelsen hverken helt eller delvist, direkte eller indirekte må eje anlæg, herunder sorteringsanlæg, der varetager behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Ved et sorteringsanlæg til affald egnet til materialenyttiggørelse kan eksempelvis forstås et anlæg, der sorterer på fraktioner, der er særskilt indsamlet. Det kan eksempelvis være et anlæg, der sorterer særskilt indsamlet plastaffald i forskellige plasttyper. Et anlæg, der sorterer affaldsfraktioner, der er kombineret indsamlet, vil også være omfattet af bestemmelsen. Det kan eksempelvis være et anlæg, der sorterer kombineret indsamlet pap og papir fra hinanden. En kommune, der efter affaldsbekendtgørelsens regler er blevet undtaget fra kravet om særskilt indsamling, vil desuden ikke kunne eje et sorteringsanlæg til sortering af de indsamlede affaldsfraktioner, selvom affald egnet til materialenyttiggørelse eksempelvis indsamles i samme beholder som forbrændingseget affald, herunder restaffald.

Forslaget vil omfatte affald egnet til materialenyttiggørelse. Det vil medføre, at kommunalbestyrelsen ikke må varetage nyttiggørelsesoperationer, hvor affaldet enten forberedes med henblik på genbrug eller genanvendes eller anvendes til anden endelig materialenyttiggørelse.

Forslaget vil desuden både omfatte affald fra husholdninger og erhverv, uanset om affaldet er omfattet af en kommunal affaldsordning eller ej.

Kommunen vil dog fortsat kunne indsamle affald egnet til materialenyttiggørelse, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven. Kommunernes indsamling af affald egnet til materialenyttiggørelse vil i praksis overvejende omfatte husholdningsaffald, da kommunalbestyrelsen alene kan tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse i de undtagelsestilfælde, hvor erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse lovligt kan omfattes af en kommunal affaldsordning i henhold til den foreslåede § 49 d.

Miljøbeskyttelseslovens § 49 b, stk. 1, vil omfatte behandling og sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse. Bestemmelsen vil dog ikke omfatte indledende sortering, der anses som en del af indsamlingen. Bestemmelsen vil endvidere ikke omfatte sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald og fra affald, som ikke er klassificeret som værende egnet til materialenyttiggørelse. Den foreslåede § 49 b, stk. 1, vil således ikke begrænse kommunernes mulighed for at foretage indledende sortering af affald, der er indsamlet som led i en kommunal affaldsordning, samt sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald og forbrændings- og deponeringsegnede affald.

Med den foreslåede § 49 f, stk. 1, vil kommunalbestyrelsen dog ikke længere kunne eje automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringsegnede affald. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger samt til lovforslagets § 1, nr. 9, og bemærkningerne til den foreslåede § 49 f.

Det fremgår af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 b, *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen må deltage i aktiviteter forbundet med vand- og spildevandsforsyningsaktiviteter, behandling af affald produceret på øer uden fast broforbindelse, og behandling af jord, som er affald.

Det følger af vandsektorlovens § 15, stk. 1, at kommuner kun kan deltage i aktiviteter forbundet med vand- og spildevandsforsyning omfattet af vandsektorlovens § 2, stk. 1, nr. 1, hvis aktiviteterne udøves i et eller flere selskaber, som drives i aktie- eller anpartsselskabsform. Den foreslåede § 49 b, *stk. 2*, vil medføre, at kommunalbestyrelsen fortsat vil kunne deltage i aktiviteter forbundet med vand- og spildevandsforsyning, der i forskellige henseender kan omfatte behandling af affald, og fortsat kan eje og drive vand- og spildevandsforsyningselskaber inden for de rammer, der er fastsat i vandsektorloven.

Den foreslåede bestemmelse vil således ikke ændre på den gældende retstilstand, der følger af vandsektorloven og regler fastsat i medfør heraf. Lovforslaget vil ikke medføre, at vandselskaberne i øvrigt får mulighed for at varetage konventionel affaldshåndtering.

Bestemmelsen i § 49 b, *stk. 2*, vil endvidere indebære, at kommunalbestyrelsen kan deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald, der er produceret på øer uden fast broforbindelse. Kommuner vil således kunne eje og drive behandlingsanlæg, der behandler affald egnet til materialenyttiggørelse, der er produceret på øer uden fast broforbindelse. Med øer uden fast broforbindelse forstås i dette lovforslag øer, der ikke har broforbindelse til fastlandet. Begrebet omfatter ikke øer, der indirekte har broforbindelse til fastlandet, fordi øen er forbundet med en anden dansk ø, der har broforbindelse til fastlandet.

Kommunalbestyrelsen vil kunne vælge selv at varetage driften af affaldshåndteringen inden for den kommunale driftsorganisation eller at overlade opgaven til kommunalt ejede affaldsselskaber. Behandlingen vil skulle foretages på den pågældende ø, hvor affaldet er produceret. Affald egnet til materialenyttiggørelse, der ikke behandles på den pågældende ø, vil således være omfattet af det generelle forbud i § 49 b, *stk. 1*, mod, at kommunalbestyrelsen deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Kommunerne vil ikke være forpligtet til at eje og drive behandlingsanlæg på øerne. Kommunerne vil således også kunne vælge at udbyde hele eller dele af opgaven til private virksomheder.

Den foreslåede ordning vil både omfatte husholdningsaffald og erhvervsaffald, der er produceret på øer uden fast broforbindelse. For så vidt angår husholdningsaffald vil allerede gældende ret, hvorefter husholdninger har benyttelsespligt til kommunale affaldsordninger, videreføres. For så vidt angår erhvervsaffald vil virksomheder ikke være forpligtet til at benytte et kommunalt behandlingsanlæg. Selvom kommunalbestyrelsen vælger at etablere et behandlingsanlæg til behandling af affald egnet til materiale-

nyttiggørelse på øen, vil virksomhederne således have frit valg til at vælge, hvorvidt de ønsker at få deres affald egnet til materialenyttiggørelse behandlet af kommunen eller en privat aktør.

Det bemærkes desuden, at der med lovforslaget alene tages stilling til affald, der ikke er omfattet af udvidede producentansvarsordninger. Det vil sige, at kommunerne med den foreslåede undtagelse ikke får mulighed for at deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald omfattet af de eksisterende udvidede producentansvarsordninger på en ø uden fast broforbindelse. Det bemærkes, at håndtering af affald omfattet af udvidede producentansvarsordninger er reguleret nærmere i særlovgivning herom. Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når det udvidede producentansvar træder i kraft.

Det følger endeligt af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 b, stk. 2, at kommunalbestyrelsen må fastsætte regler om kommuners deltagelse i aktiviteter forbundet med behandling af jord, som er affald. Bestemmelsen vil indebære, at kommuner fortsat må behandle jord, der er affald egnet til materialenyttiggørelse, samt eje og drive jordbehandlingsanlæg.

Forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 b, *stk. 3*, bemyndiger klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens deltagelse, herunder betingelser og vilkår for deltagelse, i de aktiviteter, der er oplistet i bestemmelsen.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 b, stk. 3, *nr. 1*, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om kommunalbestyrelsens deltagelse, herunder betingelser og vilkår for deltagelse, i aktiviteter forbundet med omlastning af affald omfattet af en kommunal affaldsordning.

Bestemmelsen vil indebære, at der fastsættes regler om, hvilke aktiviteter kommuner kan deltage i i forbindelse med omlastning af affald omfattet af en kommunal affaldsordning. Det forventes, at der vil blive fastsat regler om, at kommunerne vil kunne af- og pålægge affaldet med henblik på transport til et behandlingsanlæg samt oplagre affaldet midlertidigt.

Det er endvidere hensigten at udforme reglerne således, at kommunerne vil kunne adskille fraktioner i forbindelse med aflæsning, når fraktionerne er indsamlet i todelte beholdere og ikke har været blandet sammen. Det forventes endvidere, at kommunerne vil kunne foretage indledende sammenpresning og balletering af affaldet, hvor en affaldsfraktion komprimeres for at mindske affaldets omfang med henblik på videre transport. Kommunerne forventes også at kunne foretage manuel frasortering af grove fejlsorteringer, hvor kommunen eksempelvis frasorterer de fejlsorterede genstande ved hjælp af en gravko, der føres af en fysisk person.

Det vil ikke være en kommunal opgave at foretage sortering på de enkelte fraktioner, der er særskilt indsamlet, eller at sortere på fraktioner, der er kombineret indsamlet i henhold til reglerne i affaldsbekendtgørelsen. Dette omfatter eksempelvis sortering af plast, der er særskilt indsamlet i forskellige plasttyper, eller sortering af papir og pap fra hinanden, når fraktionerne er indsamlet samlet som led i en henteordning for kombineret indsamling. Det forventes desuden som udgangspunkt ikke, at det vil være en kommunal opgave at foretage mere omfattende behandlings- eller forbehandlingsaktiviteter. Det forventes eksempelvis ikke, at kommunerne vil kunne nedknuse byggeaffald eller neddele træaffald. Bestemmelsen vil dog kunne anvendes til at fastsætte regler om, at kommunerne for nærmere bestemte affaldstyper eller affaldsfraktioner, herunder f.eks. flamingo, vil kunne foretage bestemte behandlings- eller forbehandlingsaktiviteter, hvis det er hensigtsmæssigt af hensyn til transportoptimering, og det ikke forringer genanvendelsen.

Den foreslåede § 49 b, stk. 3, nr. 1, er dog ikke begrænset til ovenstående afgrænsning af kommunernes rolle i forbindelse med omlastning, og kommunens rolle vil i takt med udviklingen i affaldssektoren

kunne udvides og indskrænkes med hjemmel i § 49 b, stk. 3, nr. 1. Udvidelser eller indskrænkninger af kommunens rolle i forbindelse med omlastning vil ske efter dialog med relevante parter.

Forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 b, stk. 3, *nr. 2*, bemyndiger klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om kommuners deltagelse, herunder betingelser og vilkår for deltagelse, i aktiviteter forbundet med forberedelse med henblik på genbrug af affald, der er indsamlet på genbrugspladser i kommunen.

Bemyndigelsen forventes at blive udmøntet således, at ansatte på genbrugspladser vil kunne frasortere affald til genbrug, hvis det vurderes, at affaldet kan forberedes med henblik på genbrug. Det forventes, at der vil blive fastsat regler om, at kommunen vil skulle lade de frasorterede genstande indgå i ordningen for genbrugsområder på genbrugspladser. Det er således hensigten, at kommunen i overensstemmelse med de regler, der vil blive udstedt i medfør af den foreslåede § 50 f, stk. 2, vil skulle give private aktører mulighed for at overtage genstandene, inden kommunen selv genbruger eller istandsætter genstandene eller afsætter genstandene i kommunale genbrugsbutikker.

Med den foreslåede § 49 b, stk. 3, *nr. 3*, kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte regler om kommunalbestyrelsens deltagelse, herunder betingelser og vilkår for deltagelse, i aktiviteter forbundet med behandling af affald produceret af kommunens egne institutioner og virksomheder.

Det forventes blandt andet, at bestemmelsen vil blive benyttet i tilfælde, hvor affald behandles til brug for løsning af kommunens opgaver eller i forbindelse med et socialt eller beskæftigelsesmæssigt formål. Det er hensigten at fastsætte regler om, at kommunen må kompostere eget have- og parkaffald og haveaffaldslignende affald på lokaliteten, hvor affaldet er frembragt, at kommunen må behandle slagge fra kommunens forbrændingsanlæg, samt at kommunen må behandle affald egnet til materialenyttiggørelse fra kommunens egne institutioner og virksomheder i forbindelse med aktiviteter på social- og beskæftigelsesområdet.

Det fremgår af forslaget til § 49 b, stk. 3, *nr. 4*, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om kommunalbestyrelsens deltagelse, herunder betingelser og vilkår for deltagelse, i aktiviteter forbundet med materialenyttiggørelse i forbindelse med kommunale bygge- og anlægsprojekter.

Det forventes, at der med hjemmel heri vil blive fastsat regler om, at kommuner vil kunne købe forbehandlet affald egnet til materialenyttiggørelse til anvendelse i bygge- og anlægsprojekter, når kommuner eller kommunale selskaber selv udfører bygge- og anlægsprojekter. Reglerne forventes både at ville omfatte etablering og vedligeholdelse af bygninger og anlæg. Det forventes dog ikke, at kommuner eller kommunale selskaber selv vil kunne varetage forbehandlingen af affald. Som eksempel forventes det ikke, at kommuner eller kommunale selskaber selv vil kunne udføre nedknusning af bygge- og anlægsaffald. Reglerne forventes dog at ville blive udformet således, at i tilfælde hvor kommunalbestyrelsen eller et kommunalt selskab har indgået en kontrakt med en privat aktør om udførsel af bygge- og anlægsprojektet, vil den private aktør hverken være forhindret i at anvende forbehandlet affald egnet til materialenyttiggørelse eller selv at udføre forbehandlingen af affaldet.

§ 49 c

Efter gældende ret forestår kommunalbestyrelsen håndteringen af affald, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven, jf. miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 1. Kommunalbestyrelsen kan i den forbindelse deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Kommunalbestyrelsen kan vælge, at kommunen selv skal varetage opgaven med behandling af affald

inden for den kommunale driftsorganisation, at kommunen skal overlade opgaven til kommunalt ejede affaldsselskaber, eller at opgaven skal udbydes til private virksomheder.

Hvis kommunalbestyrelsen vælger at udbyde opgaven med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, skal kommunen følge de til enhver tid gældende regler for tildeling af offentlige kontrakter, herunder reglerne i udbudsloven. Hvis det i forbindelse med et udbud viser sig, at der ikke er private aktører på markedet, der er interesserede i at varetage en opgave, er der efter gældende regler ikke noget til hinder for, at kommunen selv kan udføre opgaven.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 c, stk. 1, at Forsyningstilsynet kan dispensere fra forbuddet i § 49 b, stk. 1, hvis kommunalbestyrelsen ikke har modtaget antagelige ansøgninger eller tilbud i forbindelse med en udbudsprocedure efter udbudslovens regler for tildeling af offentlige kontrakter.

Det foreslåede § 49 c, stk. 1, vil medføre, at kommuner vil kunne gives dispensation til at deltage i selskaber, herunder anlæg, som behandler affald egnet til materialenyttiggørelse, hvis det i forbindelse med et udbud konstateres, at der ikke er interesse på det private marked til at varetage en opgave med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Det vil således være en betingelse for at opnå dispensation, at kommunen har udbudt opgaven med behandling af affaldet, og at kommunen i forbindelse med denne udbudsprocedure ikke har modtaget antagelige ansøgninger eller tilbud.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 c, stk. 2, 1. pkt., at aktiviteter omfattet af en dispensation meddelt efter stk. 1 skal udøves i et særskilt aktie- eller anpartsselskab med privat medejerskab.

De omfattede aktiviteter vil således skulle være udskilt i et selvstændigt selskab, og selskabet må ikke varetage aktiviteter, der ligger uden for dispensationens område, herunder eksempelvis aktiviteter forbundet med behandling af forbrændings- eller deponeringseget affald. Formålet er at sikre en klar adskillelse fra kommunens øvrige opgaver på affaldsområdet. Såfremt selskabet vil behandle affald, der ikke er omfattet af dispensationen, vil kommunen skulle afhænde sine ejerandele i selskabet.

Kravet om privat medejerskab vil indebære, at private aktører vil skulle eje en del af selskabet. Med private aktører vil der skulle forstås fysiske personer eller juridiske personer, der hverken helt eller delvist er ejet af offentlige myndigheder. Juridiske personer, herunder selvejende institutioner, der hverken helt eller delvist er ejet af offentlige myndigheder, men som er afhængige af det offentlige, vil ikke anses for private aktører. Herved vil der skulle forstås, at den juridiske person drives med væsentlig offentlig indflydelse på ledelse eller drift. Det offentlige vil i den forbindelse skulle forstås som kommuner, regioner og staten samt myndigheder eller selskaber, der er helt eller delvist ejet af eller underlagt disse.

Det fremgår af forslaget til § 49 c, stk. 2, 2. pkt., at selskabet skal drives på kommercielle vilkår.

Hvile-i-sig-selv-princippet vil således ikke gælde for det offentligt-private selskab. Dette vil indebære, at aktiviteterne vil skulle udøves på kommercielle vilkår, hvilket betyder, at selskabet vil skulle handle som en normal markedsinvestor, der søger et normalt udbytte. Der forventes ikke at blive fastsat bestemmelser om, at Forsyningstilsynet vil skulle føre tilsyn hermed.

Det foreslås i § 49 c, stk. 3, 1. pkt., at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om Forsyningstilsynets adgang til at meddele dispensation efter stk. 1, herunder om betingelser og vilkår for dispensationen, krav om indledende markedsundersøgelse, krav til kommunalbestyrelsens genudbud, dokumentationskrav og oplysningspligt.

Bemyndigelsen forventes at blive udmøntet til at fastsætte regler om, at dispensation alene kan gives til at deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, der er omfattet af en kommunal affaldsordning. Dispensationen vil altså som udgangspunkt alene kunne gives for så vidt angår det affald egnet til materialenyttiggørelse, som kommunen indsamler som led i indsamlingsordninger for husholdninger, og kommunen vil således ikke kunne få dispensation til at deltage i aktiviteter forbundet med erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse alene. I de tilfælde, hvor kommunen lovligt kan lade erhvervsaffald være omfattet af en kommunal affaldsordning, vil dispensationen dog kunne omfatte det indsamlede erhvervsaffald. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger for så vidt angår en gennemgang af de tilfælde, hvor erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse lovligt vil kunne omfattes af en kommunal affaldsordning.

Det bemærkes desuden, at der med lovforslaget alene tages stilling til affald, der ikke er omfattet af udvidede producentansvarsordninger. Det vil sige, at kommunalbestyrelsen med den foreslåede adgang til dispensation ikke vil få mulighed for at deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald omfattet af de eksisterende udvidede producentansvarsordninger. Det bemærkes, at håndtering af affald omfattet af udvidede producentansvarsordninger er reguleret nærmere i særlovgivning herom. Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når det udvidede producentansvar træder i kraft. Der henvises i øvrigt til pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger vedrørende udmøntningen af de nye ordninger for udvidet producentansvar.

Det forventes endvidere, at bemyndigelsen vil blive benyttet til at fastsætte regler om, at dispensation alene vil kunne gives for bestemte affaldsfraktioner. En affaldsfraktion skal forstås i overensstemmelse med definitionerne i affaldsbekendtgørelsen. Affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 3, definerer en affaldsfraktion som en underopdeling af affald efter materiale, sammensætning og oprindelse. De regler, der forventes at blive fastsat, forventes således at indebære, at der ikke vil kunne meddeles en generel dispensation til, at kommunalbestyrelsen kan deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Det er desuden hensigten, at bemyndigelsen i § 49 c, stk. 3, 1. pkt., vil benyttes til at fastsætte regler om, at det vil være en betingelse for at opnå dispensation, at kommunalbestyrelsen forud for iværksættelse af udbudsproceduren har gennemført en indledende markedsundersøgelse, og at denne har været egnet til at sikre kendskab til markedet forud for et udbud. Formålet med en indledende markedsundersøgelse er at sikre, at udbuddet er udformet på baggrund af kendskab til markedet, hvilket kan bidrage til, at kommunen vil kunne udforme udbuddet med henblik på at opnå interesse på det private marked for at udøve aktiviteten, således at kommunen så vidt muligt undgår en situation, hvor der ikke modtages antagelige ansøgninger eller tilbud. Desuden forventes det, at bemyndigelsesbestemmelsen vil blive udnyttet til at fastsætte nærmere krav til kommunens indledende markedsundersøgelser. En markedsundersøgelse vil eksempelvis kunne indebære, at kommunen undersøger, hvilke løsninger der er på markedet, og hvordan markedet fungerer, eller at kommunen indgår i dialog med potentielle tilbudsgivere om tekniske krav til det offentlige indkøb.

Kommunalbestyrelsens gennemførelse af indledende markedsundersøgelser vil skulle udføres i overensstemmelse med de almindelige konkurrence- og udbudsretlige regler, herunder regler om, at markedsundersøgelsen ikke må medføre konkurrencefordrejning eller overtrædelse af principperne om ligebehandling og gennemsigtighed. Da Forsyningstilsynet ikke er ressortmyndighed i sager, der vedrører udbuds- og konkurrencelovens regler, vil Forsyningstilsynet ikke have kompetence til at efterprøve, om disse regler overholdes.

Bemyndigelsen forventes endvidere at blive benyttet til at fastsætte regler om, at det vil være et vilkår for

en dispensation til kommunen, at kommunen genudbyder opgaven på tilsvarende vilkår, som kommunen udbød opgaven på i den første udbudsprocedure, hvor kommunen ikke modtog antagelige ansøgninger eller tilbud. Hensigten er at sikre, at der i kontrakten stilles tilsvarende krav til det offentligt-private selskabs opgaveudførelse, som der blev stillet i udbuddet til det private marked i den første udbudsprocedure. Det forventes desuden, at der vil blive fastsat regler, hvorefter kommunen i forbindelse med genudbuddet vil kunne tilbyde en private aktør at indtræde i et selskab sammen med kommunen, hvis den private aktør vinder kontrakten. Vælges denne fremgangsmåde for oprettelse af det offentligt-private selskab, vil der i genudbuddet ligeledes skulle være mulighed for, at private aktører kan byde på opgaven, uden at det er et krav, at den private aktør indtræder i selskabet, hvis opgaven tildeles vedkommende.

Bemyndigelsen vil desuden blive benyttet til at fastsætte regler om krav til dokumentation ved ansøgning om dispensationen og til at stille krav til kommunerne og de offentligt-private selskaber om at indberette oplysninger til Forsyningstilsynet.

Den foreslåede § 49 c, stk. 3, 1. pkt., vil dog ikke være begrænset til ovenstående. På grund af ordningens tekniske karakter og den løbende udvikling af affaldssektoren vil der kunne stilles andre betingelser og vilkår for dispensationen, hvis det viser sig nødvendigt.

Det følger af forslaget til § 49 c, stk. 3, 2. *pkt.*, at ministeren endvidere kan fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet af egen drift eller på grundlag af en klage skal føre tilsyn med overholdelse af vilkår for dispensationen, samt mulighed for at give påbud om, at manglende overholdelse af vilkår for dispensationen bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist.

Dette forventes at ville indebære regler om, at Forsyningstilsynet på baggrund af klage eller af egen drift vil kunne behandle og træffe afgørelse i sager om kommuners overholdelse af de vilkår, der gælder for dispensationen.

Det forventes, at bemyndigelsen i § 49 c, stk. 3, 2. *pkt.*, vil blive benyttet til at fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet vil kunne behandle og træffe afgørelse i sager, der vedrører spørgsmål om, om kommunalbestyrelser, der har fået meddelt dispensation, deltager i et selskab, der er stiftet som aktie- eller anpartsselskab med privat medejerskab. Det er endvidere hensigten, at bestemmelsen vil blive benyttet til at fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet vil kunne behandle og træffe afgørelse i sager, der vedrører spørgsmål om, om den affaldsfraktion, der er meddelt dispensation for, er genudbudt på samme vilkår som udbuddet, der gav anledning til dispensationen. Ligeledes forventes bemyndigelsen at blive benyttet til at fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet vil kunne behandle og træffe afgørelse i sager, der vedrører spørgsmål om, om kommunen alene deltager i et selskab, der behandler affaldsfraktioner omfattet af dispensationen. Bemyndigelsen forventes desuden at blive benyttet til at fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet vil kunne behandle og træffe afgørelse i sager, der vedrører spørgsmål om, om kommunalbestyrelser, der har fået meddelt dispensation, deltager i et selskab, der behandler affald fra andre kommuner end kommuner, der har ejerandele i selskabet.

Forsyningstilsynet vil i forbindelse med behandlingen af sådanne sager kunne meddele kommunalbestyrelsen og andre markedsaktører påbud om at udlevere de oplysninger, der er nødvendige for at træffe afgørelse i sagen, samt i hvilken form disse oplysninger skal udleveres i medfør af den foreslåede § 48 f.

Finder Forsyningstilsynet, at en kommune ikke har overholdt de betingelser og vilkår under hvilke der er meddelt dispensation, vil Forsyningstilsynet kunne påbyde, at manglende overholdelse bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist. Et sådant påbud vil kunne efterkommes ved, at selskabet enten ophører med at udøve den aktivitet, der strider mod de betingelser og vilkår, under hvilke der er meddelt dispensation, eller ved at kommunen afhænder sine ejerandele i selskabet.

Hvis en kommune eller et kommunalt fællesskab ikke efterkommer Forsyningstilsynets påbud meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 eller regler udstedt i medfør af dette kapitel, vil dette kunne påses af Ankestyrelsen som led i Ankestyrelsens tilsyn med kommunerne i henhold til lov om kommunernes styrelse. Forsyningstilsynet har i sådanne tilfælde mulighed for at rette henvendelse til Ankestyrelsen, der, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, i sidste instans vil kunne fastsætte tvangsbøder til de ansvarlige medlemmer af kommunalbestyrelsen i medfør af § 50 b i lov om kommunernes styrelse.

Det foreslås i § 49 c, *stk. 4*, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens deltagelse i de i *stk. 2* nævnte selskaber, herunder om privat medejerskab.

Med hjemmel i *stk. 4* forventes der bl.a. at ville blive fastsat regler om, hvor stor en del af selskabets kapital og stemmerettigheder, der skal være ejet af private aktører. Det forventes, at Forsyningstilsynet vil skulle føre løbende tilsyn med, at disse regler overholdes.

§ 49 d

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 45, *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen forestår håndteringen af affald, medmindre andet er fastsat i loven eller regler udstedt i medfør af loven, herunder også regler for udvidet producentansvar. Affaldshåndtering er således som udgangspunkt en kommunal opgave. Kommunerne er i forlængelse heraf forpligtet til at etablere affaldsordninger for affald produceret af husholdninger og virksomheder i kommunen, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, *stk. 1, 1. pkt.*

Det er dog som udgangspunkt ikke en kommunal opgave at håndtere erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. Kommunalbestyrelsens ansvar for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse er begrænset på bekendtgørelsesniveau med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 44, *stk. 1, 1. pkt.*, hvorefter miljøministeren kan fastsætte regler om klassificering, håndtering, sortering og opbevaring af affald samt mærkning af indsamlingsmateriel og pligt til at anvende mærkning samt pligt til at benytte særlige affaldsmæglere, forhandlere, indsamlings- og oparbejdningsvirksomheder m.v. Kompetencen til at fastsætte regler efter miljøbeskyttelseslovens § 44, *stk. 1*, er delt mellem miljøministeren og klima-, energi- og forsyningsministeren.

Med hjemmel i § 44, *stk. 1, 1. pkt.*, er det fastsat i affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, *stk. 3, 1. pkt.*, at kommunalbestyrelsen ikke må etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af sorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra virksomheder. Der er dog også fastsat visse undtagelser hertil i affaldsaktørbekendtgørelsen, hvorefter erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse lovligt kan omfattes af en kommunal affaldsordning. Dette omfatter erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse indsamlet på genbrugspladser, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 10, *stk. 1*, erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra kommunens egne institutioner og virksomheder, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, *stk. 3, 2. pkt.*, samt genanvendeligt erhvervsaffald fra virksomheder i kommunen, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og erhverv, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 11, *stk. 1*.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til *pkt. 3.2.1* i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Den foreslåede § 49 d vil indebære, at forbuddet mod, at kommunalbestyrelsen etablerer ordninger for eller tilbyder indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, der i dag er fastsat på bekendtgørelsesniveau, fastsættes i loven. Formålet er at tydeliggøre kommunens rolle i forhold til aktiviteter forbundet med affald egnet til materialenyttiggørelse.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 d, *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen ikke må etablere

affaldsordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, jf. dog stk. 2 og 3.

Forslaget vil indebære, at det gældende udgangspunkt om, at kommunalbestyrelsen ikke er ansvarlig for håndteringen af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, fastsættes i loven. Forslaget til § 49 d, stk. 1, vil således ikke medføre materielle ændringer af gældende ret for så vidt angår udgangspunktet om, at kommunalbestyrelsen ikke må etablere ordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 d, *stk. 2*, at stk. 1 ikke gælder for genbrugspladser i kommunen.

Forslaget til § 49 d, stk. 2, vil indebære, at kommunalbestyrelsen fortsat må modtage erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse på genbrugspladser. Den gældende bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 2, nr. 3, hvorefter miljøministeren fastsætter regler om kommunalbestyrelsens pligt til at give adgang til genbrugspladser i kommunen, herunder for virksomheder, der ikke er hjemmehørende i kommunen, og om kommunalbestyrelsens pligt til at begrænse adgangen til genbrugspladser i kommunen og foretage brugerundersøgelser, vil fortsat gælde. Forslaget til § 49 d, stk. 2, vil således ikke ændre gældende ret i forhold til ministerens ret til at fastsætte regler om kommuners pligt til at give virksomheder adgang til genbrugspladsen samt pligt til at begrænse denne adgang og foretage brugerundersøgelser. Stk. 2 indsættes alene for at sikre, at kommunerne fortsat vil kunne indsamle erhvervsaffald egnet til materiale-nyttiggørelse på genbrugspladsen.

Af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 d, *stk. 3*, følger, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, på øer uden fast broforbindelse og af kommunens egne institutioner og virksomheder.

Forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 d, stk. 3, *nr. 1*, vil indebære at kommunalbestyrelsen kan tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings.

Det vil være frivilligt for den enkelte kommune, hvorvidt kommunen ønsker at tilbyde en indsamlingsordning for de pågældende virksomheder. Det forventes endvidere, at der med hjemmel i den gældende § 45, stk. 2, nr. 4, i miljøbeskyttelsesloven, vil blive fastsat regler om, at virksomhederne ikke vil være forpligtet til at benytte en kommunal indsamlingsordning efter § 49 d, stk. 3, nr. 1.

Forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 d, stk. 3, *nr. 2*, vil indebære, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse.

Med øer uden fast broforbindelse vil i dette lovforslag skulle forstås øer, der ikke har broforbindelse til fastlandet. Begrebet vil ikke omfatte øer, der indirekte har broforbindelse til fastlandet, fordi øen er forbundet med en anden dansk ø, der har broforbindelse til fastlandet.

Kommunalbestyrelsen vil ikke være forpligtet til at tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse. Det forventes endvidere, at der med hjemmel i den gældende § 45, stk. 2, nr. 4, i miljøbeskyttelsesloven, vil blive fastsat regler om, at virksomhederne ikke vil være forpligtet til at benytte en kommunal indsamlingsordning efter § 49 d, stk. 3, nr. 2.

Det bemærkes, at håndtering af affald omfattet af udvidede producentansvarsordninger er reguleret nærmere i særlovgivning herom. Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af

de nye regler for producentansvaret, herunder hvem der vil skulle udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft.

Forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 d, stk. 3, *nr. 3*, vil indebære, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af kommunens egne institutioner og virksomheder.

Dette vil ikke medføre ændringer af gældende ret. Den gældende retstilstand efter affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 3, 2. pkt., hvorefter kommunalbestyrelsen kan lade sorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra kommunens egne institutioner og virksomheder være omfattet af kommunale ordninger for affald egnet til materialenyttiggørelse, vil videreføres med den foreslåede § 49 d, stk. 3, *nr. 3*.

Det forventes endvidere, at der med hjemmel i den gældende § 45, stk. 2, *nr. 4*, i miljøbeskyttelsesloven, vil blive fastsat regler om, at virksomhederne ikke vil være forpligtet til at benytte en kommunal indsamlingsordning efter § 49 d, stk. 3, *nr. 3*.

Af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 d, *stk. 4*, følger det, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens mulighed for at tilbyde indsamling i henhold til stk. 3.

Det forventes, at der med hjemmel i § 49 d, stk. 4, vil blive fastsat regler om, at virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, og som ønsker at benytte den kommunale indsamlingsordning, vil skulle benytte allerede eksisterende indsamlingsordninger for husholdninger. Det vil indebære, at kommunalbestyrelsen alene vil kunne tilbyde indsamling af de samme typer af affaldsfraktioner til de omfattede virksomheder, som kommunalbestyrelsen tilbyder til husholdninger i kommunen. Det vil eksempelvis omfatte de indsamlingsordninger for affald egnet til materialenyttiggørelse, som kommunalbestyrelsen er forpligtet til at etablere for husholdninger i henhold til affaldsbekendtgørelsen. Det vil endvidere indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle tilbyde indsamling i samme materiel og med samme tømningfrekvens som husholdninger.

Det forventes endvidere, at der med hjemmel i § 49 d, stk. 4, vil blive fastsat regler om, at virksomheden vil kunne benytte den kommunale affaldsordning for de affaldsfraktioner, som virksomheden producerer, der i art og mængde svarer til en husholdning. Det forventes således ikke, at der vil blive fastsat regler om, at samtlige affaldsfraktioner vil skulle svare til en husholdning. For affaldsfraktioner, hvor mængden overstiger en husholdnings, vil affaldsproducerende virksomheder skulle benytte en privat affaldsaktør eller følge de fastlagte regler for affald omfattet af udvidet producentansvar.

Bestemmelsen i § 49 d, stk. 4, forventes i første omgang alene at blive benyttet til at fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens mulighed for at tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings. Hvis det på baggrund af udviklingen i affaldssektoren, herunder udviklingen på det private marked, vurderes hensigtsmæssigt, vil bestemmelsen dog også kunne bruges til at fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens mulighed for at tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse eller af kommunens egne institutioner og virksomheder.

§ 49 e

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 1, at kommunalbestyrelsen forestår håndteringen af affald, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven. Affaldshåndtering

er således som udgangspunkt en kommunal opgave. Kommunalbestyrelsen kan enten vælge selv at varetage driften af affaldshåndtering inden for den kommunale driftsorganisation, at overlade opgaven til kommunalt ejede affaldsselskaber eller at udbyde opgaven til private virksomheder.

Kommunens indkøb af ydelsen med behandling af affald vil som udgangspunkt udgøre offentlige kontrakter og vil som følge heraf være omfattet af de udbudsretlige regler, herunder udbudslovens regler. Udbudsloven finder ikke anvendelse for opgaver, som ordregiver selv udfører (såkaldte klassiske in house-aftaler), hvor to enheder inden for samme ordregiver indgår aftaler. I relation til affaldssektoren omfatter dette blandt andet situationer, hvor kommunen uden udbud vælger selv at varetage driften af affaldshåndteringen inden for den kommunale driftsorganisation.

Det fremgår ligeledes af udbudslovens regler om ordregiverinterne aftaler og kontrakter mellem ordregivere, jf. udbudslovens §§ 12-16, at udbudsloven ikke gælder, når ordregivende myndigheder indgår kontrakt med en selvstændig juridisk person, som er forskellig fra myndigheden, men som er så tæt knyttet til den ordregivende myndighed, at kontrakten svarer til en intern arbejdsdeling (den såkaldte udvidede in house-regel). I relation til affaldssektoren betyder dette, at kommunalbestyrelsen kan vælge at lade affaldet behandle af et behandlingsanlæg, der er ejet af et kommunalt affaldsselskab, uden at udbyde kontrakten, hvis betingelserne i udbudslovens §§ 12-16 er opfyldt. Dette gælder også, hvis kommunalbestyrelsen lader affaldet behandle af et behandlingsanlæg ejet af et kommunalt fællesskab, som kommunen deltager i.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Den foreslåede § 49 e, stk. 1, vil fastsætte en udvidet udbudspligt i forhold til kommunalbestyrelsens opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse.

Det foreslåede § 49 e, stk. 1, 1. pkt., vil indebære, at kommunalbestyrelsen skal udbyde opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven.

Dette vil medføre, at kommunalbestyrelsen som udgangspunkt vil skulle udbyde samtlige opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, som kommunen har ansvar for, og at in house-reglerne ikke vil finde anvendelse. Kommunalbestyrelsen vil således ikke kunne vælge selv at varetage driften af behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse inden for den kommunale driftsorganisation gennem klassiske in house-aftaler eller at overlade opgaven til et kommunalt fællesskab eller kommunalt ejet selskab i overensstemmelse med de udvidede in house-regler.

Henvisningen til andre regler fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven har til formål at tage hensyn til udvidede producentansvarsordninger, idet den foreslåede § 49 e, stk. 1, 1. pkt., ikke gælder affald omfattet af udvidet producentansvar. Henvisningen er nødvendig, fordi affald, der er omfattet af udvidet producentansvar vil kunne være organiseret på en sådan måde, at kommunerne alene er ansvarlige for indsamlingen af affaldet, mens producenterne er ansvarlige for den efterfølgende behandling. Affaldet vil i en sådan organisering være omfattet af en kommunal affaldsordning, men vil ikke skulle indgå i den mængde af affald, som kommunen vil skulle udbyde i henhold til den foreslåede § 49 e, stk. 1. Henvisningen vil ikke i øvrigt ændre på, hvornår kommuner er forpligtet til at udbyde offentlige kontrakter efter de almindelige udbudsregler.

Det bemærkes, at håndtering af affald omfattet af udvidede producentansvarsordninger er reguleret nærmere i særlovgivning herom. Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret

træder i kraft. Der henvises i øvrigt til pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger for så vidt angår udmøntningen af de nye ordninger for udvidet producentansvar.

Udbudspligten i henhold til den foreslåede § 49 e, stk. 1, vil overvejende omfatte husholdningsaffald, da kommunalbestyrelsen som udgangspunkt ikke må etablere affaldsordninger for erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse. I de tilfælde, hvor det er fastsat, at erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse vil kunne omfattes af en kommunal affaldsordning, vil udbudspligten dog også finde anvendelse for erhvervsaffald, der indsamles i den kommunale affaldsordning.

Kommunalbestyrelsens udgifter til udbud vil skulle finansieres over affaldsgebyret i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1.

Det foreslåede § 49 e, stk. 1, 2. *pkt.*, vil indebære, at kommunalbestyrelsens udbud vil skulle følge udbudslovens regler for tildeling af offentlige kontrakter.

Forslaget vil medføre, at kommunalbestyrelsen vil skulle følge de i udbudsloven fastsatte procedurer for offentlige indkøb, i den udstrækning opgaven er udbudspligtig efter udbudsloven.

Det fremgår af det foreslåede § 49 e, stk. 1, 3. *pkt.*, at udbudslovens regler om ordregiverinterne aftaler og kontrakter mellem ordregivere ikke finder anvendelse.

Det vil medføre, at udbuddet ikke vil kunne undtages fra udbudslovens bestemmelser efter udbudslovens §§ 12-16, og at kommunalbestyrelsen også vil skulle udbyde opgaven, selvom kontrakten ville være undtaget fra udbudspligten som følge af udbudslovens udvidede in house-regler. Udbudslovens regler om tildeling af offentlige kontrakter vil således også gælde, når en ordregiver indgår kontrakt med en juridisk person, som er forskellig fra myndigheden, men som er så tæt knyttet til den ordregivende myndighed, at kontrakten svarer til en intern arbejdsdeling.

Kommuner, der uanset forbuddet mod deltagelse i aktiviteter forbundet med affald egnet til materialenyttiggørelse fortsat vil kunne deltage i disse aktiviteter i henhold til den i § 49 g, stk. 1, foreslåede overgangsordning, vil, uanset udbudslovens regler om ordregiverinterne aftaler og kontrakter mellem ordregivere, være forpligtet til at udbyde kontrakten efter udbudslovens regler. De kommunalt ejede anlæg vil således skulle byde på opgaven i konkurrence med private. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.3 om overgangsordningen.

Den med § 49 e, stk. 1, foreslåede udbudspligt vil i øvrigt ikke udvide kommunalbestyrelsens udbudspligt efter udbudsreglerne, udover at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne undlade at udbyde opgaven gennem klassiske in house-aftaler eller de udvidede in house-regler i udbudslovens regler om ordregiverinterne aftaler og kontrakter mellem ordregivere.

Det foreslås i § 49 e, *stk.* 2, at stk. 1 ikke gælder for aktiviteter omfattet af § 49 b, stk. 2, eller regler udstedt i medfør af § 49 b, stk. 3.

Forslaget til § 49 e, stk. 2, vil medføre, at den udvidede udbudspligt ikke vil finde anvendelse for opgaver med vand- og spildevandsforsyningsaktiviteter, behandling af affald produceret på øer uden fast forbindelse, og behandling af jord, som er affald. Bestemmelsen vil endvidere medføre, at i det omfang der med hjemmel i den foreslåede § 49 b, stk. 3, er fastsat regler om, at kommuner må deltage i aktiviteter forbundet med omlastning af affald omfattet af en kommunal affaldsordning, forberedelse med henblik på genbrug af affald, der er indsamlet på genbrugspladsen, behandling af affald produceret af kommunens egne institutioner og virksomheder og materialenyttiggørelse i forbindelse med kommunale bygge- og anlægsprojekter, vil den udvidede udbudspligt ikke finde anvendelse for de pågældende opgaver.

Det vil indebære, at en kommune vil kunne varetage opgaver omfattet af den foreslåede § 49 b, stk. 2, eller af regler udstedt i medfør af den foreslåede § 49 b stk. 3, inden for den kommunale driftsorganisation gennem klassiske in house-aftaler eller ved at overlade opgaven til et kommunalt ejet affaldsselskab, idet omfang det er i overensstemmelse med udbudslovens regler om ordregiverinterne aftaler og kontrakter mellem ordregivere.

§ 49 f

Efter miljøbeskyttelseslovens § 45, stk. 1, forestår kommunalbestyrelsen håndteringen af affald, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven. Kommuner kan dermed deltage i aktiviteter forbundet med sortering af affald og kan både direkte og indirekte eje og drive sorteringsanlæg.

Det foreslås i § 49 f, stk. 1, at kommunalbestyrelsen ikke må eje automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringsegnet affald, jf. dog stk. 2 og § 49 g, stk. 2.

Med den foreslåede bestemmelse vil der indføres et forbud mod kommunalt ejerskab af de pågældende anlæg. Forbuddet vil omfatte både helt og delvist, direkte og indirekte ejerskab.

Med automatiserede anlæg vil der i dette lovforslag skulle forstås anlæg, hvor anlæggets tekniske indretning forestår sorteringen, i modsætning til manuel sortering hvor en fysisk person forestår sortering. Sortering ved hjælp af en gravko, der føres af en fysisk person, vil eksempelvis blive anset for manuel sortering.

Det foreslås med § 49 f, stk. 2, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan dispensere fra forbuddet i stk. 1 for så vidt angår anlæg til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra restaffald.

Bestemmelsen vil alene omfatte anlæg til sortering af restaffald. Ministeren vil således ikke kunne dispensere fra forbuddet i den foreslåede § 49 f, stk. 1, for så vidt angår andre typer af automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringsegnet affald. I modsætning til hvad der gælder for overgangsordningen efter den foreslåede § 49 g, stk. 2, vil dispensationen ikke udløbe den 1. juli 2027.

Det forventes, at kompetencen til at træffe afgørelse om dispensation vil blive delegeret fra klima-, energi- og forsyningsministeren til Energistyrelsen.

Efter forslaget til § 49 f, stk. 3, kan klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætte nærmere regler om adgangen til at meddele dispensation efter stk. 2, herunder regler om dokumentationskrav og oplysningspligt, og om at kommunalbestyrelsen skal have foretaget irreversible investeringer i et projekt, der har til formål at etablere et automatiseret sorteringsanlæg.

Det er hensigten, at der med hjemmel i § 49 f, stk. 3, vil blive fastsat regler om, hvilke oplysninger og hvilken dokumentation en ansøgning om dispensation vil skulle indeholde. Det forventes i den forbindelse, at det vil blive fastsat, at ansøgningen som minimum skal indeholde en identifikation af projektet med en kort beskrivelse af formål og indhold, og oplysninger om, hvori den irreversible investering består, herunder allerede afholdte omkostninger og indgåede, bindende aftaler.

Det forventes endvidere, at § 49 f, stk. 3, vil blive benyttet til at fastsætte regler om, at det vil være en betingelse for, at der kan meddeles dispensation, at kommunalbestyrelsen senest den 1. juli 2022 har foretaget irreversible investeringer i projektet.

En irreversibel investering vil f.eks. kunne bestå i afholdelse af omkostninger til planlægning, projektering eller udførelse af projektet eller indgåelse af bindende aftale herom. De indgåede aftaler vil blive

anset for bindende, hvis aftaleparterne kun kan frigøre sig fra kontrakten ved at hæve den ud fra de almindelige obligationsretlige regler og principper eller mod at betale en væsentlig kompensation. Ved vurderingen af, om en kompensation må anses for væsentlig, vil det kunne indgå, hvor stort et beløb den forventede kompensation udgør, og hvor stor en del af kontraktsummen og af de samlede projektkomkostninger den udgør. Det vil ikke være et krav, at den irreversible investering skal være væsentlig.

§ 49 g

Efter gældende ret kan kommunalbestyrelsen deltage i aktiviteter forbundet med behandling, herunder sortering, af husholdningsaffald egnet til materialenyttiggørelse, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven. Kommunalbestyrelsen kan både direkte og indirekte eje og drive behandlingsanlæg. Kommunalbestyrelsen kan deltage direkte ved selv at varetage driften af affaldshåndteringen inden for den kommunale driftsorganisation eller indirekte ved at overlade opgaven til et kommunalt ejet affaldsselskab.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.4.1 i de almindelige bemærkninger.

Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft.

Forslaget til §§ 49 b og 49 f vil blandt andet indebære, at kommunalbestyrelsen som udgangspunkt ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, og at kommunalbestyrelsen ikke må eje automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringsegnet affald.

Det foreslås i § 49 g, stk. 1, at kommunalbestyrelsen fortsat kan deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning, hvis aktiviteterne er knyttet til et helt eller delvist kommunalt ejet anlæg, som er godkendt til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse og sat i drift senest den 16. juni 2020, eller et helt eller delvist kommunalt ejet anlæg, som kommunalbestyrelsen senest den 16. juni 2020 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af.

Forslaget vil indebære, at kommuner, der direkte eller indirekte via et kommunalt affaldsselskab ejer anlæg til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, i en femårig overgangsperiode vil kunne fortsætte med at deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse. Bestemmelsen vil som udgangspunkt blive ophævet den 1. juli 2027, medmindre aftaleparterne aftaler at forlænge ud over de fem år. Der henvises herom til bemærkningerne til lovforslagets § 3, stk. 5.

Det vil være en betingelse for, at en kommune kan deltage i overgangsordningen, at aktiviteterne er forbundet med et helt eller delvist kommunalt ejet anlæg, der enten var godkendt og sat i drift senest den 16. juni 2020, eller som kommunalbestyrelsen senest den 16. juni 2020 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af.

Det vil betyde, at kommuner, der direkte eller indirekte ejer et anlæg, der var idriftsat den 16. juni 2020, vil kunne fortsætte med at behandle affald egnet til materialenyttiggørelse indtil den 1. juli 2027. Derudover vil kommuner, der har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af et anlæg senest den 16. juni 2020, kunne fortsætte med at behandle affald egnet til materialenyttiggørelse indtil den 1. juli 2027.

Den irreversible investering vil skulle vedrøre den fysiske etablering af behandlingsanlægget og vil f.eks. kunne bestå i afholdte omkostninger eller bindende aftaler om afholdelse af omkostninger til køb af hele eller dele af et anlæg eller aftaler om at opføre et anlæg i form af aftale med en hovedentreprenør eller

aftaler med andre parter, der skal realisere byggeriet eller de væsentlige dele heraf. Det vil således ikke være tilstrækkeligt, at der er foretaget en irreversibel investering i andre anlæg m.v. end behandlingsanlægget, selv om disse har sammenhæng med et planlagt behandlingsanlæg.

De indgåede aftaler vil blive anset for bindende, hvis aftaleparterne kun kan frigøre sig fra kontrakten ved at hæve den ud fra de almindelige obligationsretlige regler og principper eller mod at betale en væsentlig kompensation. Ved vurderingen af, om en kompensation må anses for væsentlig, vil det kunne indgå, hvor stort et beløb den forventede kompensation udgør, og hvor stor en del af kontraktsummen og af de samlede projektkomkostninger den udgør.

Det vil desuden være en betingelse, at den irreversible investering er væsentlig. Ved vurderingen af, om en irreversibel investering må anses for væsentlig, vil det kunne indgå, hvor stort et absolut beløb der er tale om, og hvor stor en del af de samlede projektkomkostninger den udgør. Der vil således være tale om en samlet vurdering af absolutte og relative beløbsstørrelser.

Det foreslås med § 49 g, *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen uanset § 49 f, *stk. 1*, fortsat kan eje automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringsegnet affald, som er godkendt og sat i drift senest den 1. juli 2022, eller som kommunalbestyrelsen senest den 1. juli 2022 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af.

Forslaget vil indebære, at kommuner, der direkte eller indirekte via et kommunalt affaldsselskab ejer et automatiseret sorteringsanlæg omfattet af § 49 g, *stk. 2*, i en femårig overgangsperiode vil kunne beholde ejerskabet af anlægget. Bestemmelsen vil som udgangspunkt blive ophævet den 1. juli 2027, medmindre aftalepartierne aftaler at forlænge ud over de fem år. Der henvises herom til bemærkningerne til lovforslagets § 3, *stk. 5*.

Det vil være en betingelse for, at en kommune vil kunne deltage i overgangsordningen efter den foreslåede § 49 g, *stk. 2*, at anlægget var godkendt og sat i drift senest den 1. juli 2022, eller kommunalbestyrelsen senest den 1. juli 2022 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af anlægget.

Den irreversible investering vil skulle vedrøre den fysiske etablering af sorteringsanlægget og vil f.eks. kunne bestå i afholdte omkostninger eller bindende aftaler om afholdelse af omkostninger til køb af hele eller dele af et anlæg eller aftaler om at opføre et anlæg i form af aftale med en hovedentreprenør eller aftaler med andre parter, der skal realisere byggeriet eller de væsentlige dele heraf. Det er således ikke tilstrækkeligt, at der er foretaget en irreversibel investering i andre anlæg m.v. end sorteringsanlægget, selv om disse har sammenhæng med et planlagt sorteringsanlæg.

De indgåede aftaler vil blive anset for bindende, hvis aftaleparterne kun kan frigøre sig fra kontrakten ved at hæve den ud fra de almindelige obligationsretlige regler og principper eller mod at betale en væsentlig kompensation. Ved vurderingen af, om en kompensation må anses for væsentlig, vil det kunne indgå, hvor stort et beløb den forventede kompensation udgør, og hvor stor en del af kontraktsummen og af de samlede projektkomkostninger den udgør.

Det vil desuden være en betingelse, at den irreversible investering er væsentlig. Ved vurderingen af, om en irreversibel investering må anses for væsentlig, vil det kunne indgå, hvor stort et absolut beløb der er tale om, og hvor stor en del af de samlede projektkomkostninger den udgør. Der vil således være tale om en samlet vurdering af absolutte og relative beløbsstørrelser.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 g, *stk. 3, 1. pkt.*, at kommunalbestyrelsen ikke må foretage reinvesteringer i de i *stk. 1* og *2* nævnte anlæg.

Forslaget vil indebære, at muligheden for at investere i de af overgangsordningen omfattede anlæg vil begrænses fra lovens ikrafttræden den 1. juli 2022.

Reinvesteringer vil skulle forstås som udgifter, der har karakter af etableringsudgifter. Reinvesteringer vil omfatte udgifter til etablering af et nyt anlæg, men også udgifter til levetidsforlængelse af et eksisterende anlæg og udgifter til forbedringer af et eksisterende anlæg, således at anlægget kan generere flere indtægter eller medføre besparelser m.v. Det kan eksempelvis være udgifter til udvidelse af anlæggets kapacitet, formueforøgelse eller forbedring af anlægget i forhold til standen ved lovens ikrafttræden.

Forslaget vil alene indebære, at der ikke må foretages kommunale reinvesteringer i anlægget. Såfremt anlægget er ejet af et offentligt-privat selskab, vil forslaget eksempelvis ikke være til hinder for, at den private medejer foretager reinvesteringer i anlægget, for eksempel ved kapitalindskud eller indskud af aktiver.

Det fremgår af forslaget til § 49 g, stk. 3, 2. pkt., at der dog må afholdes udgifter til almindelig vedligehold.

Almindelig vedligehold vil skulle forstås som udgifter, der anvendes til at sætte anlægget i samme tekniske stand, som det var i ved lovens ikrafttræden. Der vil således alene kunne afholdes udgifter, der ikke forbedrer anlægget i forhold til anlæggets tekniske stand ved lovens ikrafttræden den 1. juli 2022. Ved udgifter til almindelig vedligehold vil også skulle forstås udgifter, der afholdes for at efterleve krav i ny regulering, der er en forudsætning for forsat drift af anlægget, herunder f.eks. miljøkrav. Det er en forudsætning for, at udgifterne kan afholdes, at der ikke investeres for at opnå en overimplementering af kravet.

Nærværende lovforslag ændrer ikke ved de eksisterende producentansvarsordninger eller fastlægger de nærmere rammer for den konkrete udmøntning af de nye producentansvarsordninger. Der er endnu ikke truffet beslutning om den konkrete udmøntning af de nye ordninger for udvidet producentansvar, herunder hvem der skal udbyde affaldet, når producentansvaret træder i kraft. Der henvises i øvrigt til pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger for så vidt angår udmøntningen af de nye ordninger for udvidet producentansvar.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 g, stk. 4, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om fortsat deltagelse i de i stk. 1 nævnte aktiviteter, herunder om betingelser og vilkår for fortsat deltagelse i aktiviteterne, dokumentationskrav og oplysningspligt. Det følger endvidere, at klima-, energi- og forsyningsministeren endvidere kan fastsætte nærmere regler om fortsat kommunalt ejerskab af de i stk. 2 nævnte anlæg, herunder om betingelser og vilkår for fortsat ejerskab, dokumentationskrav og oplysningspligt.

Den foreslåede § 49 g, stk. 4, vil blandt andet blive benyttet til at fastsætte regler om, at kommuner, der ønsker at deltage i overgangsordningen, skal anmelde deltagelsen til Forsyningstilsynet. Det forventes, at det vil være en betingelse for deltagelse i overgangsordningen, at Forsyningstilsynet godkender anmeldelsen. Det er op til den enkelte kommune, om den ønsker at benytte sig af muligheden for at deltage i overgangsordningen. Det forventes, at de pågældende kommuner vil skulle anmelde deltagelsen senest den 30. september 2022. Det forventes endvidere, at kommunerne senest den 31. marts 2024 skal anmelde, om aktiviteterne i henhold til § 49 g, stk. 1, og de automatiserede sorteringsanlæg omfattet af § 49 g, stk. 2, er blevet udskilt i særskilte aktie- eller anpartsselskaber i henhold til § 49 h, stk. 1. Det forventes desuden, at de pågældende kommuner ved udløb af overgangsordningen vil skulle anmelde, at de ophører med at deltage i aktiviteter forbundet med affald egnet til materialenyttiggørelse. Det forventes endvidere, at der vil blive fastsat regler, der stiller krav til, hvilken dokumentation og hvilke oplysninger, kommuner skal indsende i forbindelse med anmeldelserne. De nærmere betingelser for anmeldelserne vil

blive fastsat ved bekendtgørelse efter det foreslåede § 49 g, stk. 4. Det forventes, at der vil blive fastsat regler om, at Forsyningstilsynet vil kunne afvise at godkende en kommunes anmeldelse om deltagelse i overgangsordningen, hvis anmeldelsen ikke opfylder de fastsatte krav til, hvilken dokumentation og hvilke oplysninger, kommuner skal indsende i forbindelse med en anmeldelse, eller Forsyningstilsynet i øvrigt vurderer, at kommunen ikke opfylder de fastsatte betingelser for deltagelse i overgangsordningen.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 g, *stk. 5, 1. pkt.*, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet af egen drift eller på grundlag af en klage skal føre tilsyn med overholdelse af vilkår for fortsat deltagelse i de i stk. 1 nævnte aktiviteter samt fortsat kommunalt ejerskab af de i stk. 2 nævnte anlæg.

Det forventes, at bemyndigelsen blandt andet vil blive benyttet til at fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet skal føre tilsyn med at kommunalbestyrelsen ikke foretager reinvesteringer i de i stk. 1 og 2 nævnte anlæg, men alene afholder udgifter til almindelig vedligehold. Forsyningstilsynet vil i medfør af den foreslåede § 48 f kunne indhente de oplysninger, der er nødvendige for, at Forsyningstilsynet kan føre dette tilsyn hos kommuner og andre markedsaktører.

Det følger af § 49 g, stk. 5, *2. pkt.*, at klima-, energi- og forsyningsministeren endvidere kan fastsætte regler om Forsyningstilsynets mulighed for at give påbud om, at manglende overholdelse af vilkår for fortsat deltagelse i de i stk. 1 nævnte aktiviteter samt vilkår for fortsat kommunalt ejerskab af de i stk. 2 nævnte anlæg bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist. Dette kan indebære regler om, at Forsyningstilsynet vil kunne påbyde, at kommunalbestyrelsen stopper aktiviteterne i henhold til stk. 1 og 2 straks eller inden en nærmere angivet frist.

Hvis en kommune eller et kommunalt fællesskab ikke efterkommer Forsyningstilsynets påbud meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 eller regler udstedt i medfør af dette kapitel, vil dette kunne påses af Ankestyrelsen som led i Ankestyrelsens tilsyn med kommunerne i henhold til lov om kommunernes styrelse. Forsyningstilsynet har i sådanne tilfælde mulighed for at rette henvendelse til Ankestyrelsen, der, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, i sidste instans vil kunne fastsætte tvangsbøder til de ansvarlige medlemmer af kommunalbestyrelsen i medfør af § 50 b i lov om kommunernes styrelse.

Da Forsyningstilsynet ikke er ressortmyndighed i sager, der vedrører udbuds- og konkurrencelovens regler, vil Forsyningstilsynet ikke have kompetence til at efterprøve, om disse regler overholdes.

Den foreslåede § 49 g vil efter lovforslagets § 3, stk. 5, som udgangspunkt blive ophævet den 1. juli 2027. Der henvises herom til bemærkningerne til § 3, stk. 5. Fra denne dato vil kommunerne således ikke kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse eller eje automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materiale-nyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringsegnet affald.

§ 49 h

Miljøbeskyttelsesloven indeholder ikke krav til organiseringsform for aktiviteter forbundet med behandling af affald, herunder til organisering af kommunalt ejede affaldsselskaber. De kommunale aktiviteter er i dag organiseret forskelligt. Aktiviteterne er blandt andet organiseret som en del af den kommunale driftsorganisation, i kommunale fællesskaber efter § 60 i kommunestyrelsesloven eller i kommunale aktieselskaber.

Efter kommunalfuldmagtsreglerne antages det, at én kommune som udgangspunkt ikke må have be-

stemmende indflydelse i et selvstændigt selskab. Efter de kommunale tilsynsmyndigheders praksis kan affaldshåndtering dog varetages i selskaber, som en kommune har bestemmende indflydelse i.

Hvis aktiviteterne er organiseret inden for den kommunale driftsorganisation, kan kommunale service- og administrationsydelser benyttes. Hvis aktiviteterne er udskilt i selskaber eller udøves i kommunale fællesskaber, kan kommunerne dog alene sælge ydelserne til selskabet eller fællesskabet, hvis der er udtrykkelig hjemmel hertil i den skrevne lovgivning eller i kommunalfuldmagtsreglerne. På forsyningsområdet har kommunerne mulighed for at organisere sin forsyningskoncern, således at et serviceselskab leverer dedikerede service- og administrations ydelser til koncernforbundne selskaber.

Kommunernes aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse er underlagt hvile-i-sig-selv-princippet, og indtægter og omkostninger i de kommunale affaldsselskaber skal balancere. Kommunale affaldsselskaber må således ikke optjene et overskud, og selskaberne må ikke drives med fortjeneste for øje. Dette gælder, uanset hvilken selskabsform affaldsselskaberne er organiseret i.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.4.1 i de almindelige bemærkninger.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 h, stk. 1, at aktiviteter i henhold til § 49 g, stk. 1 og 2, fra den 1. januar 2024 skal udskilles i et eller flere særskilte selskaber, som drives på kommercielle vilkår i aktie- eller anpartsselskabsform, og som ikke udøver andre aktiviteter end aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, indledende sortering og sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringseget affald.

Forslaget vil indebære, at det fra den 1. januar 2024 vil være en betingelse for deltagelse i overgangsordningen, at aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning udskilles fra den kommunale forvaltning gennem etablering af et aktie- eller anpartsselskab. Det vil på linje hermed fra den 1. januar 2024 være en betingelse for deltagelse i overgangsordningen, at aktiviteter forbundet med automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringseget affald udskilles fra den kommunale forvaltning gennem etablering af et aktie- eller anpartsselskab.

Udskillelsen af aktiviteterne og stiftelsen af selskabet skal foretages senest med virkning fra den 1. januar 2024. Forsyningstilsynet forventes at føre tilsyn med, at der er sket udskillelse af aktiviteterne og stiftelse af selskabet senest den 1. januar 2024. Kommunens udskillelse af aktiviteterne i det særskilte selskab vil skulle ske på almindelige markedsmæssige vilkår og i overensstemmelse med de almindelige konkurrence- og statsstøtteretlige regler. Da Forsyningstilsynet ikke er ressortmyndighed i sager, der vedrører udbuds- og konkurrencelovens regler, vil Forsyningstilsynet ikke have kompetence til at efterprøve, om disse regler overholdes.

En udskillelse af aktiviteterne i særskilte selskaber vil betyde, at aktiviteterne vil blive skattepligtige, idet aktie- og anpartsselskaber er undergivet almindelig selskabsskattepligt. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Den foreslåede § 49 h, stk. 1, vil både omfatte aktiviteter, som kommunen deltager i direkte, og aktiviteter, som kommunen deltager i indirekte, herunder eksempelvis gennem et holdingselskab.

Bestemmelsen vil alene gælde for kommuners deltagelse i de omfattede aktiviteter, hvorimod private aktørers deltagelse i aktiviteterne ikke vil være underlagt krav til, hvilken selskabsform aktiviteterne skal udøves i.

Forslaget vil medføre, at aktiviteterne vil underlægges reguleringen i selskabsloven, jf. lovbekendtgørelse

nr. 1952 af 11. oktober 2021 med senere ændringer. Det vil blandt andet betyde, at kommunalbestyrelsens ret til som kapitalejer at træffe beslutninger vil skulle udøves på generalforsamlingen i overensstemmelse med selskabslovens § 76, stk. 1. Den egentlige ledelse af selskabet vil ikke foretages af kommunalbestyrelsen.

Forslaget til § 49 h, stk. 1, vil endvidere indebære, at de udskilte selskaber vil skulle drives på kommercielle vilkår, og at hvile-i-sig-selv-reguleringen vil ophæves for de selskaber, der deltager i overgangsordningen. Det vil sige, at selskabet vil skulle drives med fortjeneste for øje, og at prisen ikke vil skulle fastsættes i overensstemmelse med hvile-i-sig-selv-princippet.

Vurderingen af, om aktiviteterne udøves på kommercielle vilkår, vil skulle foretages på baggrund af det såkaldte markedsøkonomiske investorprincip, hvilket betyder, at selskabet vil skulle handle som en normal markedsinvestor, der søger et normalt udbytte. Forsyningstilsynet forventes ikke at føre tilsyn hermed.

Forslaget til § 49 h, stk. 1, vil endvidere indebære, at det særskilte selskab ikke må udøve andre aktiviteter end aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, indledende sortering og sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeeringseget affald, herunder heller ikke andre aktiviteter på affaldsområdet som eksempelvis forbrænding af affald. Forsyningstilsynet forventes at føre løbende tilsyn med, at disse regler overholdes.

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 1, at klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om, at kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og godkendt og sat i drift inden den 26. februar 2009, fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald. En kommunes opgavevaretagelse efter regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, stk. 1, vil ikke være omfattet af kravet om udskillelse i særskilte aktie- eller anpartsselskaber i henhold til § 49 h, stk. 1. Der vil dog ikke være noget til hinder for, at kommuner, der i henhold til regler udstedt i medfør af § 46 b, stk. 1, er godkendt til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, vælger at varetage aktiviteterne i det samme aktie- eller anpartsselskab, der varetager behandlingen af affald egnet til materialenyttiggørelse, der er omfattet af en kommunal affaldsordning, så længe det sker inden for rammerne af regler udstedt i medfør af § 46 b, herunder krav om regnskabsmæssig udskillelse.

Lovforslaget vil ikke ændre på de kommunale tilsynsmyndigheders praksis, hvorefter affaldshåndtering kan varetages i selskaber, som en kommune har bestemmende indflydelse i. En kommune vil således kunne være enejer af et selskab, som er omfattet af den foreslåede § 49 h, stk. 1. Den foreslåede bestemmelse vil endvidere ikke være til hinder for, at flere kommuner sammen ejer selskabet, eller at selskabet ejes af et kommunalt fællesskab efter § 60 i kommunestyrelsesloven, så længe at aktiviteterne er udskilt fra de øvrige aktiviteter i det pågældende kommunale fællesskab.

Det bemærkes, at selskaberne ikke vil være omfattet af lov om kommuners og regioners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber, jf. lovbekendtgørelse nr. 655 af 7. juni 2019.

Det følger af forslaget til § 49 h, *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen kan levere service- og administrationsydelser til de efter *stk. 1* udskilte selskaber, som kommunalbestyrelsen deltager i. Det fremgår endvidere, at aftaler om levering af service- og administrationsydelser, som kommunalbestyrelsen indgår med selskaberne, skal indgås på markedsmæssige vilkår.

Forslaget til § 49 h, *stk. 2*, vil dermed indebære, at det udskilte aktie- eller anpartsselskab vil kunne købe service- og administrationsydelser fra ejerkommunen eller ejerkommunerne, selvom selskabet er udskilt

fra den kommunale forvaltning. Ved service- og administrationsydelser forstås blandt andet IT-systemer og udstyr, leje af kommunale grunde, personalebistand, bogholderi m.v.

Bestemmelsen vil ikke gøre udtømmende op med, hvilke opgaver en kommune kan udføre for selskabet. Kommuner vil således fortsat kunne levere andre ydelser til selskabet, når det er muligt inden for kommunalfuldmagtens rammer. Bestemmelsen vil således supplere kommunalfuldmagtsreglerne, hvorefter en kommune kan afsætte sin overkapacitet til tredjemand for at undgå værdispild.

Det fremgår af forslaget til § 49 h, *stk.* 3, at Forsyningstilsynet af egen drift eller på grundlag af en klage fører tilsyn med overholdelsen af *stk.* 1 og *stk.* 2, 2. pkt., og kan påbyde, at manglende overholdelse bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist.

Forslaget vil indebære, at Forsyningstilsynet vil skulle føre tilsyn med, at aktiviteter i henhold til lovforslagets § 49 g, *stk.* 1 og 2, fra den 1. januar 2024 udskilles i et eller flere særskilte selskaber, og at selskabet ikke udøver andre aktiviteter end aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, indledende sortering og sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringseget affald. Forsyningstilsynet vil i medfør af den foreslåede § 48 f kunne indhente de oplysninger, der er nødvendige for, at Forsyningstilsynet kan føre dette tilsyn hos kommuner og andre markedsaktører.

Finder Forsyningstilsynet, at en kommune ikke har udskilt aktiviteterne i henhold til lovforslagets § 49 g, *stk.* 1 og 2, i et eller flere særskilte aktie- eller anpartsselskaber, vil Forsyningstilsynet kunne påbyde, at kommunalbestyrelsen stopper aktiviteterne, eller at aktiviteterne udskilles i et eller flere særskilte aktie- eller anpartsselskaber straks eller inden en nærmere angivet frist.

Finder Forsyningstilsynet, at et kommunalt eget aktie- eller anpartsselskab, der deltager i overgangsordningen, udøver andre aktiviteter end aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, indledende sortering og sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringseget affald, vil Forsyningstilsynet kunne påbyde, at kommunalbestyrelsen skal afhænde sine ejerandele i selskabet, hvis selskabet ikke ophører med at udføre de aktiviteter, der ligger udover behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, indledende sortering og sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponerings-egnet affald.

Forslaget vil derudover indebære, at Forsyningstilsynet vil skulle føre tilsyn med, at aftaler om service- og administrationsydelser, som ejerkommunerne indgår med et udskilt aktie- eller anpartsselskab, er indgået på markedsmæssige vilkår, jf. § 49 h, *stk.* 2.

Forsyningstilsynet vil i medfør af den foreslåede § 48 f kunne indhente oplysninger hos kommuner og andre markedsaktører, der er nødvendige for, at Forsyningstilsynet kan vurdere prisernes og vilkårenes markedsmæssighed. Forsyningstilsynet vil eksempelvis kunne indhente skriftlig dokumentation for tidspunktet for aftalens indgåelse, og for hvorledes priser og øvrige vilkår er fastsat.

Finder Forsyningstilsynet, at en aftale om levering af service- og administrationsydelser, som ejerkommunen eller ejerkommunerne indgår med selskaberne, ikke er indgået på markedsmæssige vilkår, vil Forsyningstilsynet skønsmæssigt kunne fastsætte den markedsmæssige pris, hvis markedsmæssigheden af en aftale ikke findes godtgjort. Forsyningstilsynet vil udøve sit skøn inden for rammerne af OECD's Guidelines for Transfer Pricing og Skatteforvaltningens juridiske vejledning »C. D. 11 Transfer Pricing«.

Hvis en kommune eller et kommunalt fællesskab ikke efterkommer Forsyningstilsynets påbud efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 eller regler udstedt i medfør af dette kapitel, vil dette kunne påses af

Ankestyrelsen som led i Ankestyrelsens tilsyn med kommunerne i henhold til lov om kommunernes styrelse. Forsyningstilsynet har i sådanne tilfælde mulighed for at rette henvendelse til Ankestyrelsen, der, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, i sidste instans vil kunne fastsætte tvangsbøder til de ansvarlige medlemmer af kommunalbestyrelsen i medfør af § 50 b i lov om kommunernes styrelse.

Den foreslåede § 49 h vil som udgangspunkt blive ophævet den 1. juli 2027. Der henvises til lovforslagets § 3, stk. 5, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 10

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens kapitel 7, at overskriften er »Affaldsforebyggelse, genanvendelse og renere teknologi«.

Det foreslås, at overskriften til miljøbeskyttelseslovens kapitel 7 affattes »Affaldsforebyggelsesplan, genbrug, genanvendelse og renere teknologi«.

Det følger af den foreslåede ændring, at ordet »genbrug« skal indgå i overskriften til kapitel 7, således at kapiteloverskriften kommer til at afspejle, at der med lovforslagets § 1, nr. 11, indsættes en ny § 50 f i lovens kapitel 7, som omhandler genbrug.

Det følger endvidere af den foreslåede ændring, at ordet »affaldsforebyggelse« i overskriften til kapitel 7 ændres til »affaldsforebyggelsesplan«. Formålet med ændringen er alene at gøre kapiteloverskriften sprogligt præcis, da bestemmelsen i lovens § 50 e, som overskriften til kapitel 7 henviser til, specifikt angår den nationale affaldsforebyggelsesplan.

Til nr. 11

Der er ikke i miljøbeskyttelsesloven eller i administrative regler en pligt for kommunalbestyrelserne til at etablere genbrugsområder på genbrugspladser.

En genbrugsgenstand skal forstås som en genstand, der er egnet til at blive brugt igen, og som ikke udgør affald. Det forhold, at genbrugsgenstande ikke udgør affald, indebærer, at genbrugsgenstande ikke reguleres af reglerne om affald.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 3.6.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 50 f, stk. 1, at miljøministeren fastsætter regler, hvorefter kommunalbestyrelsen forpligtes til at etablere genbrugsområder på genbrugspladser i kommunen, herunder om størrelse, indretning, drift og anvendelse af genbrugsområdet.

Bemyndigelsesbestemmelsen giver mulighed for at stille krav om etablering af et genbrugsområde på alle genbrugspladser i kommunen. I forbindelse med fastsættelse af reglerne vil Miljøministeriet gå i dialog med KL og andre relevante parter om, hvorvidt kravet skal gælde for alle genbrugspladser, eller om det eventuelt alene skal gælde for de genbrugspladser, hvor affald sorteres i flere fraktioner.

Virksomheder, som efter affaldsaktørbekendtgørelsen kan benytte de kommunale genbrugspladser, vil med den foreslåede § 50 f, stk. 1, også kunne aflevere genstande til genbrug i det etablerede område. Miljøministeren vil kunne begrænse virksomheders adgang til at aflevere genstande i området, hvis det bliver nødvendigt for at sikre et velfungerende genbrugsområde. Miljøministeren kan eksempelvis begrænse virksomheders adgang, så de kun kan aflevere genstande, der i karakter svarer til det, husholdninger kan

aflevere. I forbindelse med fastsættelse af reglerne vil Miljøministeriet gå i dialog med KL og andre relevante parter, om virksomheders adgang bør begrænses og i hvilket omfang.

Kommunen vil i forbindelse med udmøntningen af de regler, som miljøministeren fastsætter, blive overladt et vist skøn til at beslutte størrelsen, indretningen og driften af området alt afhængig af genbrugspladsens størrelse, dens placering og hvilke genbrugsgenstande, der bliver afleveret. Et område kan eksempelvis være en eller flere containere, et overdækket areal, en bygning m.v.

Mange kommuner er allerede aktive på dette område og har indrettet genbrugsområder, der fungerer i overensstemmelse med formålet med Klimaplanen. Derfor vil bemyndigelsen i første omgang alene blive brugt til at fastsætte regler om, at kommunerne er forpligtet til at etablere et genbrugsområde på kommunale genbrugspladser, hvor borgere og virksomheder kan aflevere genstande til genbrug, mens bemyndigelsen til at fastsætte regler om størrelse, indretning, drift og anvendelse, herunder i hvilket omfang virksomheder kan benytte genbrugsområdet, alene vil blive anvendt, hvis det vurderes hensigtsmæssigt at fastsætte retlige rammer herfor.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 50 f, *stk. 2, 1. pkt.*, at klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om kommunalbestyrelsens pligt til at give private aktører mulighed for at overtage genstande, der er afleveret i genbrugsområder på genbrugspladser, herunder om kommunalbestyrelsens pligt til at afsætte genstandene vederlagsfrit.

Forslaget til § 50 f, *stk. 2, 1. pkt.*, vil indebære, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil bemyndiges til at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal give private aktører mulighed for at overtage genstandene, før kommunen eller kommunale institutioner og virksomheder genbruger eller istandsætter genstandene eller afsætter genstandene i en kommunalt ejet genbrugsbutik.

Det forventes, at bemyndigelsen vil blive udnyttet til at fastsætte regler om, på hvilke måder kommunalbestyrelsen kan opfylde sin forpligtelse til at give private aktører adgang til genstandene. Med private aktører vil der i lovforslaget skulle forstås fysiske og juridiske personer, der hverken helt eller delvist er ejet af offentlige myndigheder. Derudover vil juridiske personer, herunder selvejende institutioner, der hverken helt eller delvist er ejet af offentlige myndigheder, men som er afhængige af det offentlige, ikke anses for private aktører. Herved forstås, at den juridiske person drives uden væsentlig offentlig indflydelse på ledelse eller drift. Det offentlige skal i den forbindelse forstås som kommuner, regioner og staten samt myndigheder eller selskaber, der er ejet af eller underlagt disse. Med private aktører forstås eksempelvis borgere, frivillige organisationer og private virksomheder, herunder private socialøkonomiske virksomheder.

Det forventes, at kommunalbestyrelsen vil blive overladt et råderum i forhold til den lokale udmøntning af ordningen, således at der vil blive fastsat regler, der giver kommunalbestyrelsen mulighed for at vælge forskellige modeller for organisering af ordningen i den enkelte kommune, på den enkelte genbrugsplads og for forskellige materialestrømme. Det forventes eksempelvis, at kommunalbestyrelsen vil få mulighed for at opfylde sin forpligtelse gennem etablering af bytteordninger, hvor private aktører kan afhente genstande, som andre har afleveret på genbrugspladsen med henblik på genbrug. Det forventes også, at kommunalbestyrelsen vil få mulighed for at afsætte genstandene som støtte til lokale foreninger, når støtten går til lovlige kommunale formål. Endvidere forventes det, at kommunalbestyrelsen vil få mulighed for at afsætte genstandene efter forudgående udbud, hvor private aktører, herunder frivillige organisationer og private virksomheder, kan byde ind på genstandene på lige vilkår. Det kan eksempelvis være ved annoncering i et eller flere alment tilgængelige trykte eller elektroniske medier eller ved annoncering på kommunens hjemmeside. Det forventes ikke, at kommunalbestyrelsen vil blive forpligtet til at udtømme alle mulighederne for afsætning, inden kommunen eller kommunale institutioner og

virksomheder kan genbruge eller istandsætte genstandene eller afsætte genstandene i en kommunalt ejet genbrugsbutik.

Efter almindelige kommunalretlige grundsætninger har kommunen en forpligtelse til at handle økonomisk forsvarligt, og kommuner må ikke uden lovhjemmel yde tilskud til enkeltpersoner eller enkelte virksomheder. Med forslaget til § 50 f, stk. 2, 1. pkt., gives klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndigelse til at fastsætte, at genstandene vil skulle forsøges afsat vederlagsfrit til de private aktører. Dette vurderes ikke at være økonomisk uforsvarligt, da initiativet vil medvirke til at forebygge, at genstandene bliver til affald, og at kommunen således i stedet vil få udgifter til håndteringen af affaldet. Kommunen vil dog skulle give de private aktører adgang til genstandene på lige vilkår, således at konkurrenceforvridning undgås.

Det følger af forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 50 f, stk. 2, 2. pkt., at klima-, energi- og forsyningsministeren endvidere fastsætter regler om inddragelse af offentligheden i den lokale udmøntning af ordningen, herunder om udelukkende digital annoncering.

Bemyndigelsen vil blive udnyttet til at sikre, at offentligheden bliver hørt om den lokale udmøntning af initiativet, herunder på hvilke måder kommunen har påtænkt sig at afsætte genstandene til husholdninger og private aktører. Det forventes, at der vil blive fastsat regler om, at annonceringen kan ske udelukkende digitalt på kommunens hjemmeside.

Til nr. 12

Det følger af den gældende bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 2, at den der undlader at efterkomme forbud eller påbud efter loven straffes med bøde.

Det foreslås, at der i § 110, stk. 1, nr. 2, efter «§ 26 a,» indsættes »jf. dog stk. 12,«.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 110, stk. 12, at bestemmelsen om straf for manglende overholdelse af forbud og påbud, jf. stk. 1, nr. 2, ikke finder anvendelse for påbud, som Forsyningstilsynet meddeler kommunalbestyrelsen. Derfor tilføjes der en henvisning til det foreslåede stk. 12 i § 110, stk. 1, nr. 2.

Til nr. 13

Det følger af den gældende bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 3, 1. pkt., at der i regler og forskrifter, der udstedes i medfør af en række bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven, kan fastsættes straf af bøde. Der kan blandt andet fastsættes straf i regler og forskrifter, der udstedes i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 46 b. Miljøbeskyttelseslovens § 46 b er udmøntet i affaldsaktørbekendtgørelsen, hvor der ligeledes er fastsat straf af bøde for overtrædelse af regler udstedt i medfør af § 46 b.

Det foreslås, at § 46 b udgår af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 3, 1. pkt.

Forslaget skal ses i sammenhæng med, at § 46 b ophæves den 1. januar 2027. Det foreslås, at ændringen af § 110, stk. 3, 1. pkt., ligeledes vil træde i kraft den 1. januar 2027, jf. lovforslagets § 3, stk. 2.

Til nr. 14

Det følger af den gældende bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 2, at den der undlader at efterkomme forbud eller påbud efter loven straffes med bøde.

Det foreslås, at der i § 110 indsættes et nyt stk. 12, hvorefter stk. 1, nr. 2, ikke finder anvendelse for påbud, som Forsyningstilsynet meddeler kommunalbestyrelsen.

Med den foreslåede bestemmelse i § 110, stk. 12, vil bestemmelsen om straf for manglende overholdelse af forbud og påbud, jf. stk. 1, nr. 2, ikke finde anvendelse for påbud Forsyningstilsynet meddeler kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen vil dermed ikke kunne blive straffet for ikke at efterkomme Forsyningstilsynets påbud.

Hvis en kommune eller et kommunalt fællesskab ikke efterkommer Forsyningstilsynets påbud meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 eller regler udstedt i medfør af dette kapitel, vil dette kunne påses af Ankestyrelsen som led i Ankestyrelsens tilsyn med kommunerne i henhold til lov om kommunernes styrelse. Forsyningstilsynet har i sådanne tilfælde mulighed for at rette henvendelse til Ankestyrelsen, der, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, i sidste instans vil kunne fastsætte tvangsbøder til de ansvarlige medlemmer af kommunalbestyrelsen i medfør af § 50 b i lov om kommunernes styrelse.

Bestemmelsen i § 110, stk. 1, nr. 2, vil finde anvendelse, i de tilfælde Forsyningstilsynet meddeler påbud til andre end kommunalbestyrelsen.

Til § 2

Til nr. 1

Efter gældende ret varetager Forsyningstilsynet opgaver og beføjelser i medfør af lov om Forsyningstilsynet og sektorlovgivningen, hvorved der menes lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning, lov om varmforsyning, lov om fremme af vedvarende energi og lov om fremme af besparelser i energiforbruget eller i regler fastsat i medfør heraf, jf. lov om Forsyningstilsynet § 3, stk. 1.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 3.8.1 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at der i § 3, stk. 1, 1. pkt., efter »der menes« indsættes »kapitel 6 i lov om miljøbeskyttelse,«.

Med den foreslåede bestemmelse vil affaldssektoren blive omfattet af de opgaver, som Forsyningstilsynet har i medfør af lov om Forsyningstilsynet og miljøbeskyttelseslovens kapitel 6 vil blive omfattet af lovens begreb sektorlov. De almindelige bestemmelser, der regulerer Forsyningstilsynets drift m.v. i lov om Forsyningstilsynet, vil dermed også finde anvendelse, på det tilsyn, som Forsyningstilsynet vil skulle føre med affaldssektoren. Derudover vil bestemmelsen medføre, at affaldssektoren vil blive omfattet af Forsyningstilsynets opgave med at følge og vurdere reguleringen af forsyningssektorerne, herunder orientere klima-, energi-, og forsyningsministeren, hvis reguleringen strider mod hensigten med lov om Forsyningstilsynet og sektorlovgivningen. For indholdet af bestemmelserne i lov om Forsyningstilsynet henvises til Folketingstidende 2017-18, A, L 164, som fremsat, side 6-17.

Til nr. 2

Efter gældende ret er Forsyningstilsynet gebyrfinansieret. Det følger af lov om forsyningstilsynet § 11, stk. 1, at tilsynets omkostninger, der følger af lov om Forsyningstilsynet eller regler fastsat i medfør af loven, ligeledes finansieres af de forsyningsvirksomheder, der betaler gebyrer, som er baseret på generelle grundbeløb i medfør af sektorlovgivningen.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 3.8.1 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at der i § 11, stk. 1, efter »betales af de« indsættes »kommuner, som betaler for Forsyningstilsynets drift og opgavevaretagelse efter § 48 g, stk. 1, i lov om miljøbeskyttelse, samt de«.

Med den foreslåede bestemmelse vil affaldssektoren blive omfattet af den bestemmelse, der regulerer Forsyningstilsynets finansiering af de opgaver, der følger af lov om Forsyningstilsynet eller regler fastsat

i medfør af loven. Disse omkostninger vil dermed skulle finansieres af de kommuner, der betaler gebyrer, som er baseret på generelle grundbeløb i medfør af lovforslagets § 48 g, stk. 1.

Til § 3

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2022.

Det vil blandt andet indebære, at kommunalbestyrelsen fra den 1. juli 2022 som udgangspunkt ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, medmindre aktiviteterne er omfattet af § 49 b, stk. 2, eller regler udstedt i medfør af § 49 b, stk. 3. Kommunalbestyrelsen vil endvidere kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, hvis kommunen gives dispensation hertil i medfør af den foreslåede § 49 c, eller hvis kommunalbestyrelsen kan deltage i overgangsordningen i henhold til den foreslåede § 49 g. Et kommunalt behandlingsanlæg, der må behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse i henhold til en godkendt anmeldelse efter regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 46 b, vil kunne deltage i aktiviteter forbundet med behandling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse indtil den 1. januar 2027.

Miljøministeren bemyndiges endvidere fra den 1. juli 2022 til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens pligt til at etablere genbrugsområder på genbrugspladser i kommunen, og klima-, energi- og forsyningsministeren bemyndiges fra den 1. juli 2022 til at fastsætte regler om kommunalbestyrelsens pligt til at give private aktører mulighed for at overtage genstande, der er afleveret i genbrugsområder på genbrugspladser. Det forventes, at regler om genbrugsområder på genbrugspladser i kommunen, der vil blive fastsat ved bekendtgørelse af henholdsvis miljøministeren og klima-, energi- og forsyningsministeren, vil træde i kraft den 1. januar 2023.

I *stk. 2* foreslås det, at § 1, nr. 4 og 13, træder i kraft den 1. januar 2027.

Det følger af lovforslagets § 1, nr. 4, at miljøbeskyttelseslovens § 46 b ophæves, hvilket vil indebære, at klima-, energi- og forsyningsministeren ikke længere vil kunne fastsætte regler om, at kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og godkendt og sat i drift inden den 26. februar 2009, fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald, jf. § 46 b, stk. 1, eller fastsætte de nærmere vilkår for driften af de i stk. 1 nævnte anlæg, herunder vilkår om regnskabsmæssig adskillelse, jf. § 46 b, stk. 2. Det følger endvidere af lovforslagets § 1, nr. 13, at § 46 b udgår fra miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 3, 1. pkt., hvilket vil indebære, at der ikke kan fastsættes straf af bøde i regler og forskrifter, der udstedes i medfør af § 46 b, i miljøbeskyttelsesloven.

Lovforslagets § 3, stk. 2, vil indebære, at de kommunale anlæg, der er godkendte til at behandle erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, vil kunne fortsætte driften indtil den 1. januar 2027, i det omfang det er i overensstemmelse med en godkendt anmeldelse i henhold til regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 46 b og i overensstemmelse med de vilkår, som er fastsat på bekendtgørelsesniveau for driften af anlæggene. Der vil endvidere kunne fastsættes straf af bøde i regler og forskrifter, der udstedes i medfør af § 46 b.

Det foreslås i *stk. 3*, at forslaget til miljøbeskyttelseslovens § 49 e vil træde i kraft den 1. juli 2023.

Det vil indebære, at alle kommuner inden den 1. juli 2023 vil skulle have tildelt opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse på baggrund af et udbud. Forslaget vil ikke medføre, at kommunalbestyrelser, der allerede udbyder opgaven, vil skulle genudbyde opgaven inden den 1. juli 2023. Kommunalbestyrelser, der allerede udbyder opgaven ved lovens ikrafttræden, og som ikke ejer et

behandlingsanlæg til at varetage opgaven, vil dog ikke kunne hjemtage opgaven i tiden mellem den 1. juli 2022 og den 1. juli 2023.

Efter gældende ret må kommunerne som udgangspunkt ikke indsamle erhvervsaffald egnet til materiale-nyttiggørelse. Forbuddet mod kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse er fastsat på bekendtgørelsesniveau med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 44, stk. 1. Det følger således af affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 3, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen ikke må etablere affaldsordninger for eller tilbyde indsamling af sorteret erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse fra virksomheder. Det fremgår dog af affaldsaktørbekendtgørelsens § 11, stk. 1, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde virksomheder i kommunen, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder, at de omfattes af den eller de ordninger for sorteret genanvendeligt affald, som kommunen har etableret for husholdningerne.

Det foreslås i *stk. 4*, at klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om, at kommunalbestyrelsen uanset § 49 d, stk. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, indtil udgangen af 2022 kan tilbyde virksomheder i kommunen, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder, at de omfattes af den eller de indsamlingsordninger for sorteret affald egnet til materialenyttiggørelse, som kommunen har etableret for husholdningerne.

Med den med lovforslaget foreslåede § 49 d, stk. 1, vil forbuddet i affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 3, 1. pkt., blive fastsat i loven, og kommunalbestyrelsen vil kun kunne tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse på genbrugspladserne og i de i § 49 d, stk. 3, oplistede undtagelsestilfælde, hvilket ikke vil omfatte den gældende ordning for virksomheder, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder.

Med henblik på at give kommuner og virksomheder, der i dag gør brug af ordningen, tid til at indrette sig på ændringen, foreslås det dog, at den gældende ordning vil kunne fortsætte indtil udgangen af 2022. Bestemmelsen giver således kommunerne mulighed for i en overgangsperiode at opretholde eksisterende ordninger for virksomheder, som er beliggende i ejendomme med både husholdninger og virksomheder.

Det foreslås endvidere i *stk. 5, 1. pkt.*, at de foreslåede §§ 49 g-49 h vil blive ophævet den 1. juli 2027.

Forslaget vil betyde, at overgangsordningen i den foreslåede § 49 g vil blive ophævet den 1. juli 2027. Det vil indebære, at kommuner, der deltager i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse i henhold til den foreslåede § 49 g, stk. 1, vil skulle ophøre med at deltage i aktiviteterne senest den 30. juni 2027. Det vil endvidere indebære, at kommuner, der ejer automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringseget affald i henhold til den foreslåede § 49 g, stk. 2, vil skulle afhænde anlæggene senest den 30. juni 2027. Den foreslåede § 49 h regulerer alene forhold omkring overgangsordningen i § 49 g, hvorfor bestemmelsen vil skulle ophæves som en konsekvens af, at overgangsordningen udløber.

Det foreslås dog i *stk. 5, 2. pkt.*, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte en senere dato end den i 1. pkt. angivne for ophævelsen af de foreslåede §§ 49 g-49 h.

Det fremgår af Klimaplanen, at aftalepartierne kan aftale at forlænge ud over de fem år, hvis der er væsentlige argumenter for fortsat kommunal tilstedeværelse. Såfremt aftalepartierne aftaler at forlænge overgangsordningen ud over de fem år, forudsættes det, at ministeren i overensstemmelse med aftalen fastsætter en ny ophævelsesdato ved bekendtgørelse inden den 1. juli 2027.

Det foreslås i *stk. 6*, at klima-, energi- og forsyningsministeren i særlige tilfælde kan dispensere fra

forbuddet i de foreslåede § 49 b, stk. 1, og § 49 f, stk. 1, hvis en kommune vil blive særligt hårdt påvirket af ophævelsen af §§ 49 g og 49 h.

Dispensation vil kunne meddeles en kommunalbestyrelse, der i overensstemmelse med overgangsordningen i § 49 g, stk. 1 og 2, indtil den 1. juli 2027 har kunnet deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse eller har kunnet eje automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringsegnet affald.

Det forudsættes, at dispensationsadgangen kun vil blive anvendt i de helt særlige tilfælde, hvor en kommune måtte blive atypisk hårdt ramt af, at overgangsordningen udløber den 1. juli 2027. Hermed menes, at der ud fra en konkret vurdering vil være en nærliggende risiko for, at en kommune vil lide et tab af ekspropriativ karakter, hvis ikke overgangsordningen forlænges.

Det foreslås i *stk. 7*, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om meddelelse af dispensation efter stk. 6, herunder om dokumentationskrav, oplysningspligt, tilsyn og påbud.

Der vil i den forbindelse kunne fastsættes regler om betingelser og vilkår for dispensationen, herunder regler om længden af dispensationen. Bestemmelsen forventes endvidere blandt andet at blive anvendt til at fastsætte regler om, at de samme vilkår, som vil gælde for deltagelse i overgangsordningen efter § 49 g, stk. 1 og 2, også vil gælde for en kommunalbestyrelse, der meddeles dispensation efter lovforslagets § 3, stk. 6, og at Forsyningstilsynet vil skulle føre tilsyn med overholdelse af vilkår for dispensationen. Desuden forventes bestemmelsen at blive anvendt til at fastsætte regler om, hvilke oplysninger og hvilken dokumentation en ansøgning om dispensation vil skulle indeholde.

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 118, og af § 22 i lov om Forsyningstilsynet, at lovene ikke gælder for Færøerne og Grønland. Derudover indeholder hverken miljøbeskyttelsesloven eller lov om Forsyningstilsynet hjemmel til at sætte loven i kraft for Færøerne og Grønland. På denne baggrund gælder nærværende ændringslov heller ikke for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 100 af 19. januar 2022, som ændret ved § 1 i lov nr. 45 af 23. januar 2018 og lov nr. 807 af 9. juni 2020, foretages følgende ændringer:

§ 7. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om,

1-3) ---

4) at der i virksomheder, der forestår indsamling af genanvendeligt erhvervsaffald, skal være mindst en person med ledelsesansvar for indsamlingen, som skal have bevis for at kunne forestå indberetning af data og miljømæssig forsvarlig håndtering af affaldet, herunder om krav om undervisning og om opnåelse af bevis.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om gebyr for opnåelse af bevis for at kunne forestå indberetning af data og miljømæssig forsvarlig håndtering af genanvendeligt erhvervsaffald, jf. stk. 3, nr. 4, herunder for omkostninger til undervisning, prøveafholdelse og udstedelse af bevis samt udvikling, drift og vedligeholdelse af uddannelsessystemet. § 88 finder anvendelse.

Stk. 5-9. ---

§ 44. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om

1) godkendelse som indsamlingsvirksomhed for genanvendeligt erhvervsaffald, herunder hvilke oplysninger en ansøgning om godkendelse skal indeholde samt på hvilke vilkår en godkendelse kan meddeles, og om hvordan ansøgningen skal ske, og

2) overdragelse af virksomheders ansvar for håndtering af genanvendeligt erhvervsaffald og indberetning af data til en tilmeldt og godkendt indsamlingsvirksomhed for genanvendeligt erhvervsaffald, herunder om overdragelsesaftalens udformning og indhold.

Stk. 5-7. ---

§ 45. ---

Stk. 2-5. ---

Stk. 6. Stk. 3 finder ikke anvendelse på indsamlingsordninger for genanvendeligt erhvervsaffald. Producenter og importører af fiskeredskaber, der indeholder plast, elektrisk og elektronisk udstyr, emballerede produkter, drikkevarebeholdere og drikkebægre af engangsplast og bærbare batterier og akkumulatorer er endvidere uanset stk. 3 berettiget til

1. I § 7, stk. 3, nr. 4, § 7, stk. 4, 1. pkt., og § 44, stk. 4, nr. 1, to steder i § 44, stk. 4, nr. 2, og i § 45, stk. 6, 1. pkt., ændres »genanvendeligt erhvervsaffald« til: »forbrændingseget erhvervsaffald og erhvervsaffald egnet til materialenytiggørelse«.

individuelt eller kollektivt at etablere tilbagetagningsordninger for affald af elektrisk og elektronisk udstyr fra private husholdninger, for affald af emballage fra private husholdninger, for affald af drikkevarebeholdere og drikkebægre af engangsplast fra private husholdninger, for udtjente fiskeredskaber, der indeholder plast, fra private husholdninger og for udtjente bærbare batterier og akkumulatorer i overensstemmelse med regler udstedt efter § 44.

Stk. 7. ---

§ 46 b. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om, at kommunale anlæg, der er godkendt til behandling af genanvendeligt affald og godkendt og sat i drift inden den 26. februar 2009, fortsat kan behandle genanvendeligt erhvervsaffald.

Stk. 2. ---

§ 47. Kommunalbestyrelsen udarbejder en plan for håndteringen af affald i kommunen, dog ikke for genanvendeligt erhvervsaffald bortset fra affald, der afleveres på genbrugspladser i kommunen, og affald produceret af kommunale virksomheder og institutioner.

Stk. 2-3. ---

§ 48. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte gebyrer til dækning af udgifter til

- 1) planlægning, etablering, drift og administration af affaldsordninger, jf. dog § 50 a,
- 2) indsamling og registrering af oplysninger, jf. § 46 a, og
- 3) forskudsvis dækning af planlagte investeringer på affaldsområdet, jf. dog stk. 8 og § 50 a.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fastsætter dog ikke gebyrer, jf. stk. 1, for indsamling af bærbare batterier og akkumulatorer, jf. § 9 u, stk. 1 og 3.

Stk. 3-8. ---

2. I § 46 b, stk. 1, og § 47, stk. 1, ændres »genanvendeligt erhvervsaffald« til: »erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse«.

3. I § 46 b indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om, at Forsyningstilsynet fører tilsyn med overholdelsen af de vilkår, der fastsættes i medfør af stk. 2.«

4. § 46 b ophæves.

5. I § 48, stk. 1, indsættes efter nr. 1 som nye numre:

- »2) planlægning, etablering, drift og administration af genbrugsområder på genbrugspladser, jf. § 50 f,
- 3) betaling af gebyrer efter § 48 g, stk. 1, udgifter afholdt i forbindelse med Forsyningstilsynets tilsyn efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet, og omkostninger efter § 11, stk. 1, i lov om Forsyningstilsynet,«.

Nr. 2 og 3 bliver herefter nr. 4 og 5.

6. I § 48, stk. 2, indsættes efter »§ 9 u, stk. 1 og 3«: », for indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 1, for indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 2, og for indsamling af forbrændingseget erhvervsaffald«.

7. Efter § 48 før overskriften før § 49 indsættes:

»§ 48 a. Kommunalbestyrelsen fastsætter og opkræver en pris svarende til markedsprisen, jf. dog stk. 2, for

- 1) kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings, jf. 49 d, stk. 3, nr. 1,

- 2) kommunal indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenytiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 d, stk. 3, nr. 2,
- 3) kommunal behandling af erhvervsaffald egnet til materialenytiggørelse produceret på øer uden fast broforbindelse, jf. § 49 b, stk. 2, og
- 4) kommunal indsamling af forbrændingsegnet erhvervsaffald.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for genbrugspladser i kommunen.

Stk. 3. Forsyningstilsynet fører tilsyn med overholdelsen af kravene i stk. 1 og kan påbyde, at manglende overholdelse bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist.

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om principper for fastsættelse og opkrævning af priser efter stk. 1, herunder regler om dokumentation for prisernes sammensætning og om regnskabsmæssig adskillelse.«

Forsyningstilsynet

§ 48 b. Kapitel 9, 9 a og 10 finder ikke anvendelse på Forsyningstilsynets afgørelser efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet.

§ 48 c. Forsyningstilsynet afgør, om der er tilstrækkelig anledning til at undersøge eller træffe afgørelse efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet, herunder om Forsyningstilsynets sagsbehandling midlertidigt eller endeligt skal indstilles.

Stk. 2. Forsyningstilsynet offentliggør sine afgørelser efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet på Forsyningstilsynets hjemmeside. Offentliggørelsen kan omfatte navn på den relevante kommune.

Stk. 3. Forsyningstilsynets afgørelser efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

§ 48 d. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke opgaver Forsyningstilsynet skal varetage, herunder opgaver med analyser og overvågningsopgaver for at sikre en velfungerende konkurrencebaseret affaldssektor.

§ 48 e. Forsyningstilsynet gør klima-, energi- og forsyningsministeren opmærksom på forhold, som tilsynet mener kan have betydning for ministeren.

Stk. 2. Forsyningstilsynet gør Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen opmærksom på forhold, som tilsynet mener kan være i strid med konkurrencelovgivningen.

§ 48 f. Forsyningstilsynet kan i forbindelse med sin opgavevaretagelse efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet indhente nødvendige oplysninger hos kommunalbestyrelsen og andre markedsaktører. Forsyningstilsynet kan meddele påbud om udlevering af oplysninger.

§ 49. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan træffe bestemmelse om kommunernes pligt til at oprette, udvide deltagerkredsen af eller tilslutte sig kommunale fællesskaber for affaldshåndtering, herunder genanvendelsesvirksomheder.

Stk. 2. ---

Stk. 2. Forsyningstilsynet kan fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens og andre markedsaktørers pligt til at videregive oplysninger i henhold til stk. 1, herunder regler om formen for indberetning, og at indberetningen skal ske elektronisk.

§ 48 g. Forsyningstilsynet opkræver et gebyr hos kommuner til dækning af udgifter til Forsyningstilsynets drift og opgavevaretagelse efter dette kapitel eller regler udstedt i medfør af kapitlet.

Stk. 2. Forsyningstilsynet fastsætter nærmere regler om betaling og opkrævning af gebyr til dækning af udgifterne efter stk. 1.«

8. I § 49, stk. 1, udgår », herunder genanvendelsesvirksomheder«.

9. Efter § 49 a før overskriften før § 50 indsættes:

»Kommunalbestyrelsens deltagelse i aktiviteter forbundet med affald egnet til materialenyttiggørelse

§ 49 b. Kommunalbestyrelsen må ikke deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, jf. dog stk. 2, regler udstedt i medfør af stk. 3, § 49 c, stk. 1, samt § 49 g, stk. 1.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen må deltage i aktiviteter forbundet med vand- og spildevandsforsyningsaktiviteter, behandling af affald produceret på øer uden fast broforbindelse og behandling af jord, som er affald.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om kommunalbestyrelsens deltagelse, herunder betingelser og vilkår for deltagelse, i aktiviteter forbundet med

- 1) omlastning af affald omfattet af en kommunal affaldsordning,
- 2) forberedelse med henblik på genbrug af affald, der er indsamlet på genbrugspladser i kommunen,
- 3) behandling af affald produceret af kommunens egne institutioner og virksomheder og
- 4) materialenyttiggørelse i forbindelse med kommunale bygge- og anlægsprojekter.

§ 49 c. Forsyningstilsynet kan dispensere fra forbuddet i § 49 b, stk. 1, hvis kommunalbestyrelsen ikke har modtaget antagelige ansøgninger eller tilbud i forbindelse med en udbudsprocedure efter udbudslovens regler for tildeling af offentlige kontrakter.

Stk. 2. Aktiviteter omfattet af en dispensation meddelt efter stk. 1 skal udøves i et særskilt aktie- eller anpartsselskab med privat medejerskab. Selskabet skal drives på kommercielle vilkår.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om Forsyningstilsynets adgang til at meddele dispensation efter stk. 1, herunder om betingelser og vilkår for dispensationen, krav om indledende markedsundersøgelse, krav til kommunalbestyrelsens genudbud, dokumentationskrav og oplysningspligt. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet af egen drift eller på grundlag af en klage skal føre tilsyn med overholdelse af vilkår for dispensationen, samt mulighed for at give påbud om, at manglende overholdelse af vilkår for dispensationen bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist.

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens deltagelse i de i stk. 2 nævnte selskaber, herunder om privat medejerskab.

§ 49 d. Kommunalbestyrelsen må ikke etablere affaldsordninger for eller tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for genbrugspladser i kommunen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde indsamling af erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse produceret

1) af virksomheder, der producerer affald, som i art og mængde svarer til en husholdnings,

2) på øer uden fast broforbindelse eller

3) af kommunens egne institutioner og virksomheder.

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens mulighed for at tilbyde indsamling i henhold til stk. 3.

§ 49 e. Kommunalbestyrelsen skal udbyde opgaver med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning, medmindre andet er fastsat i loven eller i regler udstedt i medfør af loven. Udbuddet skal følge udbudslovens regler for tildeling af offentlige kontrakter. Udbudslovens regler om ordregiverinterne aftaler og kontrakter mellem ordregivere finder ikke anvendelse.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for aktiviteter omfattet af § 49 b, stk. 2, eller regler udstedt i medfør af § 49 b, stk. 3.

§ 49 f. Kommunalbestyrelsen må ikke eje automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringsegnet affald, jf. dog stk. 2 og § 49 g, stk. 2.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan dispensere fra forbuddet i stk. 1 for så vidt angår anlæg til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra restaffald.

Stk. 3. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om adgangen til at meddele dispensation efter stk. 2, herunder regler om dokumentationskrav og oplysningspligt, og om at kommunalbestyrelsen skal have

foretaget irreversible investeringer i et projekt, der har til formål at etablere et automatiseret sorteringsanlæg.

§ 49 g. Kommunalbestyrelsen kan uanset § 49 b, stk. 1, fortsat deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse omfattet af en kommunal affaldsordning, når aktiviteterne er knyttet til et helt eller delvist kommunalt ejet behandlingsanlæg,

1) som er godkendt til behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse og sat i drift senest den 16. juni 2020, eller
2) som kommunalbestyrelsen senest den 16. juni 2020 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan uanset § 49 f, stk. 1, fortsat eje automatiserede sorteringsanlæg til indledende sortering eller til sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponerings-egnet affald,

1) som er godkendt og sat i drift senest den 1. juli 2022, eller
2) som kommunalbestyrelsen senest den 1. juli 2022 har foretaget væsentlige irreversible investeringer i etableringen af.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen må ikke foretage reinvesteringer i de i stk. 1 og 2 nævnte anlæg. Der må dog afholdes udgifter til almindelig vedligehold.

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler om fortsat deltagelse i de i stk. 1 nævnte aktiviteter, herunder om betingelser og vilkår for deltagelse i aktiviteterne, dokumentationskrav og oplysningspligt. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan endvidere fastsætte nærmere regler om fortsat kommunalt ejerskab af de i stk. 2 nævnte anlæg, herunder om betingelser og vilkår for fortsat ejerskab, dokumentationskrav og oplysningspligt.

Stk. 5. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte regler om, at Forsyningstilsynet af egen drift eller på grundlag af en klage skal føre tilsyn med overholdelse af vilkår for fortsat deltagelse i de i stk. 1 nævnte aktiviteter samt fortsat kommunalt ejerskab af de i stk. 2 nævnte anlæg. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan endvidere fastsætte regler om Forsyningstilsynets mulighed for at give påbud om, at manglende overholdelse af vilkår for fortsat deltagelse i de i stk. 1 nævnte aktiviteter samt vilkår for fortsat kommunalt ejerskab af de i stk. 2 nævnte anlæg bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist.

§ 49 h. Aktiviteter i henhold til § 49 g, stk. 1 og 2, skal fra den 1. januar 2024 udskilles i et eller flere særskilte selskaber, som drives på kommercielle vilkår i aktie- eller anpartsselskabsform, og som ikke udøver andre aktiviteter end aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, indledende sortering og sortering af affald egnet til materialenyttiggørelse fra farligt affald eller forbrændings- eller deponeringseget affald.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan levere service- og administrationsydelser til de efter stk. 1 udskilte selskaber, som kommunalbestyrelsen deltager i. Aftaler om levering af ser-

Kapitel 7

Affaldsforebyggelse, genanvendelse og renere teknologi

§ 110. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der

1) ---

2) undlader at efterkomme forbud eller påbud efter loven, herunder påbud om at berigtige et ulovligt forhold eller pålæg efter § 26 a,

3-19) ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. I regler og forskrifter, der udstedes i medfør af §§ 7-10, §§ 12-16, § 17, stk. 3, § 18, § 19, stk. 5, § 19 a, § 27, stk. 3, § 31, stk. 3, § 32 a, stk. 2 og 3, § 35, § 35 a, § 35 b, § 35 c, § 37 b, stk. 2, § 39, stk. 4, § 39 b, stk. 2, § 39 c, § 44, § 45, stk. 2, 4, 5 og 7, § 45 b, § 45 d, § 46 a, stk. 2, § 46 b, § 47, stk. 2, § 48, § 50 a, stk. 3, § 50 c, § 50 d, § 51, § 51 b, § 53, § 53 c, stk. 3, § 55 c, stk. 2, § 56, stk. 3, § 72 a, stk. 3, § 79 d, § 79 e, § 89, stk. 2, og § 89 a, kan der fastsættes straf af bøde. Det kan endvidere fastsættes, at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år under tilsvarende omstændigheder som anført i stk. 2.

Stk. 4-11. ---

vice- og administrationsydelser, som kommunalbestyrelsen indgår med selskaberne, skal indgås på markedsmæssige vilkår.

Stk. 3. Forsyningstilsynet fører af egen drift eller på grundlag af en klage tilsyn med overholdelsen af stk. 1 og stk. 2, 2. pkt., og kan påbyde, at manglende overholdelse bringes i orden straks eller inden en nærmere angivet frist.«

10. Overskriften til kapitel 7 affattes således:

»Kapitel 7

Affaldsforebyggelsesplan, genbrug, genanvendelse og renere teknologi«.

11. Efter § 50 e indsættes:

»§ 50 f. Miljøministeren fastsætter regler om kommunalbestyrelsens pligt til at etablere genbrugsområder på genbrugspladser i kommunen, herunder om størrelse, indretning, drift og anvendelse af genbrugsområdet.

Stk. 2. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter regler om kommunalbestyrelsens pligt til at give private aktører mulighed for at overtage genstande, der er afleveret i genbrugsområder på genbrugspladser, herunder om kommunalbestyrelsens pligt til at afsætte genstandene vederlagsfrit. Klima-, energi- og forsyningsministeren fastsætter endvidere regler om inddragelse af offentligheden i den lokale udmøntning af ordningen, herunder om udelukkende digital annoncering.«

12. I § 110, stk. 1, nr. 2, indsættes efter »efter § 26 a,«: »jf. dog stk. 12,«

13. I § 110, stk. 3, 1. pkt., udgår »§ 46 b,«.

14. I § 110 indsættes som *stk. 12*:

»*Stk. 12.* Stk. 1, nr. 2, finder ikke anvendelse for påbud, som Forsyningstilsynet meddeler kommunalbestyrelsen.«

§ 2

I lov nr. 690 af 8. juni 2018 om Forsyningstilsynet, som ændret ved § 7 i lov nr. 923 af 18. maj 2021, foretages følgende ændringer:

§ 3. Forsyningstilsynet varetager opgaver og beføjelser i medfør af denne lov og sektorlovgivningen, hvorved der menes lov om elforsyning, lov om gasforsyning, lov om varmforsyning, lov om fremme af vedvarende energi og lov om fremme af besparelser i energiforbruget eller i regler fastsat i medfør heraf. Forsyningstilsynet varetager endvidere opgaver og beføjelser i medfør af EU-regulering.

Stk. 2-3. ---

§ 11. Omkostninger forbundet med Forsyningstilsynets etablering, drift og opgavevaretagelse efter denne lov og regler udstedt i medfør heraf betales af de virksomheder, som betaler for Forsyningstilsynets drift og opgavevaretagelse efter § 78, stk. 1, i lov om elforsyning, § 44, stk. 1, i lov om gasforsyning, § 23 c, stk. 1, i lov om varmforsyning, § 65, stk. 1, i lov om fremme af vedvarende energi og § 18, stk. 3, i lov om fremme af besparelser i energiforbruget.

Stk. 2. ---

1. I § 3, *stk. 1, 1. pkt.*, indsættes efter »der menes«: »kapitel 6 i lov om miljøbeskyttelse,«.

2. I § 11, *stk. 1*, indsættes efter »betales af de«: »kommuner, som betaler for Forsyningstilsynets drift og opgavevaretagelse efter § 48 g, stk. 1, i lov om miljøbeskyttelse, samt de«.